

27ste ACTIVITEITENVERSLAG
2020

INHOUDSOPGAVE

I.	VOORWOORD VAN DE VOORZITTER EN DE FEDERAAL PROCUREUR	5
II.	SAMENSTELLING VAN DE CFI	7
III.	KERNCIJFERS 2020	9
IV.	TRENDS OP HET VLAK VAN WITWASSEN EN FINANCIERING VAN TERRORISME	11
1.	Trends op het vlak van witwassen	11
1.1.	Evolutie van criminele dreigingen	11
1.1.1.	De crisis in verband met de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan op het vlak van witwassen	11
1.1.2.	Handel in verdovende middelen	16
1.1.3.	Oplichting	18
1.1.4.	Sociale fraude en ernstige fiscale fraude	22
1.1.5.	Corruptie en verduistering	26
1.2.	Evolutie van de witwastechnieken	29
1.2.1.	Gebruik van polycriminele witwasplatformen	29
1.2.2.	Handelsgerelateerd witwassen - Trade-based money laundering (TBML)	32
1.2.3.	Gebruik van kansspelen	38
1.2.4.	Witwassen via Dubai	40
2.	Trends op het vlak van financiering van terrorisme	42
V.	BIJLAGE: Statistieken 2020	47

I. VOORWOORD VAN DE VOORZITTER EN DE FEDERAAL PROCUREUR

De publicatie van het 27ste activiteitenverslag 2020 van de CFI is de gelegenheid om iedereen die, ondanks de gezondheids crisis, het op de een of andere manier mogelijk heeft gemaakt het preventieve stelsel te doen standhouden en alle personeelsleden van de CFI voor het geleverde werk in 2020 te bedanken.

Het is ook de gelegenheid om enerzijds dit voorwoord te delen met Dhr. Frédéric Van Leeuw, Federaal Procureur, wat ook de gerechtelijke finaliteit van de activiteiten van de CFI onderlijnt en anderzijds de parketmagistraten uit alle geledingen van het openbaar ministerie te danken voor hun voortdurende wisselwerking met de CFI.

De CFI ontving een vrij groot aantal meldingen van vermoedens en mededelingen (een totaal aantal van 31.605 meldingen en mededelingen in 2020) en er werd een groot aantal nieuwe dossiers aan de gerechtelijke overheden doorgemeld (1.228 dossiers met betrekking tot een bedrag van 1.885 miljoen EUR).

De pandemie en de gezondheids crisis tonen aan dat fraudeurs en criminelen zich zeer snel aanpassen aan veranderende economische omstandigheden of het ontstaan van extreme situaties, onder het motto “*never waste a good crisis*”. Dit sluit aan bij de woorden van Henri-Frédéric Amiel die schreef: “een wezen dat zich niet aanpast aan zijn omgeving lijdt en gaat ten onder”^[1].

Op het hoogtepunt van de gezondheids crisis kregen we te maken met een toename van fraudemechanismen. Begin april wees de CFI op de gevolgen op korte termijn van de gezondheids crisis, die zich hoofdzakelijk situeerden op het vlak van oplichting met de handel in beschermingsmateriaal en namaakmedicijnen, en daarna ten onrechte uitbetaalde werkloosheidsuitkeringen of coronapremies.

De CFI vestigde vervolgens de aandacht op de gevolgen van de gezondheids crisis op lange termijn. De mogelijkheid dat delen van onze economie in moeilijkheden zich tot criminele milieus richten is niet uitgesloten. Talrijke horecazaken of textielbedrijven in moeilijkheden die bijvoorbeeld geen bankkrediet meer kunnen krijgen, zien mogelijk geen andere uitweg dan zich tot criminele milieus te richten om aan de noodzakelijke geldinbreng te geraken of worden gemakkelijke prooi om mee te werken aan witwassen.

Het activiteitenverslag van de CFI biedt ook de kans om de meest recente evoluties op het vlak van de voorkoming van witwassen van geld en financiering van terrorisme voor te stellen. In dit verslag worden verschillende geavanceerde fraude- en witwasmechanismen besproken die in 2020 aan het licht kwamen.

Op het gebied van oplichting evolueren de technieken (beleggingsfraude, frauduleuze overschrijvingen) en de financiële kanalen (geldezels, PSP's en cryptovaluta) voortdurend en worden ze steeds geavanceerder.

Ernstige fiscale fraude, sociale fraude en georganiseerde misdaad komen steeds vaker als onderling samenhangende verschijnselen voor. Er komen goed georganiseerde (inter)nationale netwerken naar voren met vertakkingen naar de georganiseerde misdaad. Deze netwerken worden gebruikt voor het witwassen van geld uit andere misdrijven, onder andere mensenhandel en handel in verdovende middelen.

De CFI werkte in 2020 in volledige synergie samen met het federaal parket inzake het verschijnsel van grote sociale fraude en Braziliaanse en Portugese netwerken.

De CFI stelt al verschillende jaren vast dat Brazilianen of Portugezen vennootschappen oprichten of overnemen, voornamelijk in de bouwsector en industriële schoonmaaksector. De CFI stelde recenter nog vast dat ook andere sectoren betrokken waren, in het bijzonder het goederenvervoer, en dat de tussenkomst verder gaat dan vermelde landen alleen.

Op basis van de dossiers die in 2020 werden doorgemeld stelt de CFI vast dat *Trade-Based Money Laundering* of handelsgerelateerd witwassen steeds vaker wordt toegepast. Er werden verschillende

^[1] Henri-Frédéric Amiel, *Journal Intime*, april 1877-1879, Deel XI, blz. 676, *Éditions L'Âge d'Homme* 1993.

trends vastgesteld, die ook werden bevestigd in het recente gezamenlijke verslag van de FATF en de Egmontgroep inzake TBML.

Ook al werd de CFI opgericht als gevolg van een preventieve wet, ze draagt toch bij tot de bestraffing van witwassen en financiering van terrorisme. De afgelopen tien jaar werden 533 vonnissen en arresten uitgesproken door hoven en rechtbanken in dossiers die door de CFI werden doorgemeld. Er werden ook boetes en verbeurdverklaringen uitgesproken voor een bedrag van meer dan 360 miljoen €.

Hierbij mag men echter niet vergeten dat de doorlooptijd van de CFI niet die van justitie is. De CFI meldt een dossier door aan het parket wanneer de CFI ernstige aanwijzingen heeft van witwassen of financiering van terrorisme, de gerechtelijke autoriteiten moeten het bewijs leveren dat de financiële verrichtingen met witwassen of financiering van terrorisme verband houden.

De invloed van de preventieve maatregelen kan tot slot niet enkel aan de hand van gerechtelijke beslissingen, vonnissen of verbeurdverklaarde bedragen worden gemeten. De CFI meldde 1.154 operationele of strategische informatienota's door aan de arbeidsauditoraten, de FOD Economie, de dienst "Coördinatie Anti-Fraude (CAF)" van de FOD Financiën, aan de douane, aan de SIOD, het COIV, de inlichtingendiensten en het OCAD.

We wensen u veel leesgenot.

Philippe de KOSTER
Advocaat-generaal - Parket Cassatie
Voorzitter van de CFI

Frédéric VAN LEEUW
Federaal procureur

II. SAMENSTELLING VAN DE CFI¹

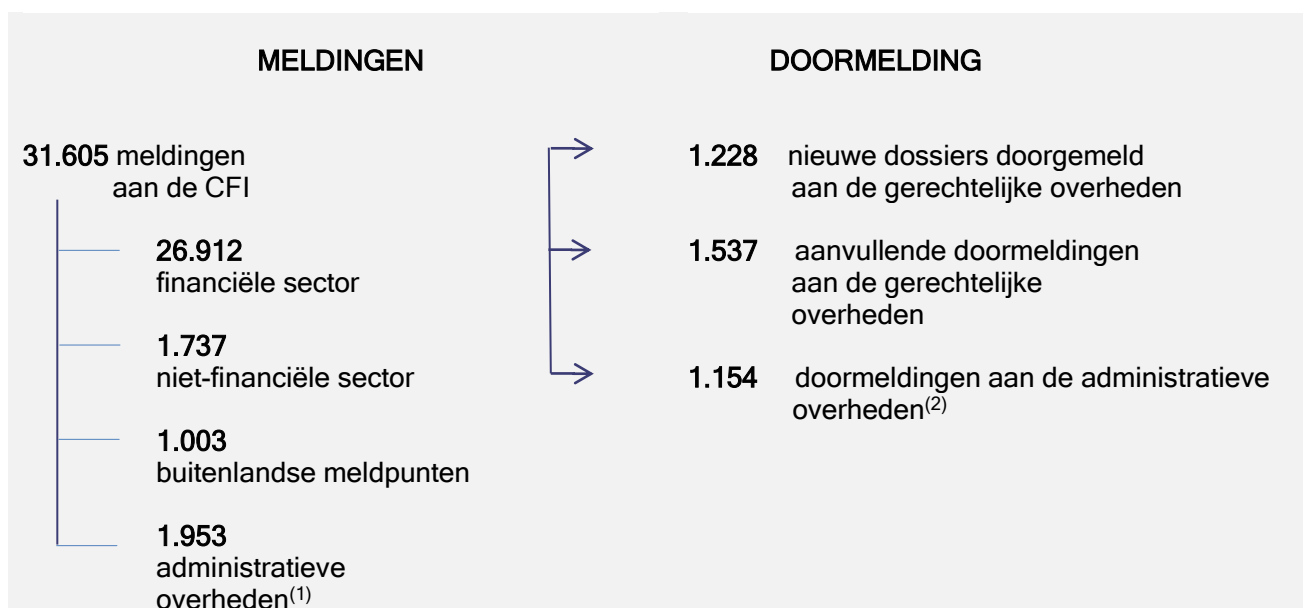
Voorzitter:	Dhr. Philippe de KOSTER
Vicevoorzitter:	Dhr. Michel J. DE SAMBLANX ²
Plaatsvervangend voorzitter:	Dhr. Boudewijn VERHELST
Leden:	Dhr. Johan DENOLF Dhr. Fons BORGINON Mevr. Chantal DE CAT
Secretaris-generaal:	Dhr. Kris MESKENS

¹ Toestand op 31/12/2020

² Plaatsvervangend vanaf 01/09/2017

III. KERNCIJFERS 2020

De CFI heeft als opdracht meldingen van verdachte verrichtingen te ontvangen van onderworpen entiteiten vermeld in de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten³, van buitenlandse meldpunten in het kader van internationale samenwerking en van andere, door de wet aangeduide, diensten van de Staat. De CFI maakt gebruik van de haar toegewezen bevoegdheden om deze informatie te analyseren en te verrijken. In geval van ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme of proliferatie meldt de CFI het resultaat van haar analyse door aan de gerechtelijke overheden.

⁽¹⁾ Meldingen van grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen, fiscale regularisatieattesten, meldingen door ambtenaren van administratieve diensten van de Staat (met inbegrip van de Veiligheid van de Staat, de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht en OCAD), van het openbaar ministerie in het kader van een informatie of een onderzoek in verband met terrorisme of de financiering van terrorisme en de toezichthoudende autoriteiten, overeenkomstig artikel 79 van de wet.

⁽²⁾ Informatie meegedeeld aan de arbeidsauditoraten, de dienst "Coördinatie Anti-Fraude (CAF)" van de FOD Financiën, de douane, de SIOD, de FOD Economie, OLAF, het COIV, de inlichtingendiensten en het OCAD, overeenkomstig artikel 83 van de wet en aan de toezichthoudende autoriteiten van de onderworpen entiteiten overeenkomstig artikel 121.

De CFI is wettelijk verplicht om bepaalde informatie uit deze dossiers met andere nationale autoriteiten uit te wisselen en mee te delen: de dienst "Coördinatie Anti-Fraude (CAF)" van de FOD Financiën wanneer de doormelding aan de procureur informatie bevat betreffende het witwassen van geld dat afkomstig is van een strafbaar feit dat een weerslag kan hebben inzake ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd; de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen wanneer de doormelding aan de procureur informatie bevat betreffende het witwassen van geld afkomstig van misdrijven waarvoor de Algemene Administratie van de Douane de strafvordering uitoefent; de toezichthoudende autoriteiten van onderworpen entiteiten en de FOD Economie wanneer de doormelding aan de procureur informatie bevat betreffende het witwassen van geld voortkomend uit een misdrijf waarvoor deze autoriteiten een opsporingsbevoegdheid hebben; de SIOD wanneer de doormelding aan de procureur informatie bevat betreffende het witwassen van geld afkomstig uit een misdrijf dat een weerslag kan hebben inzake sociale fraude; en de arbeidsauditeur wanneer de doormelding aan de procureur informatie bevat betreffende het witwassen van geld afkomstig van mensensmokkel (met

³ Hierna de wet van 18 september 2017. Belgisch Staatsblad van 6 oktober 2017 - Kamer van volksvertegenwoordigers (www.dekamer.be) Stukken: 54-2566.

inbegrip van handel in clandestiene werkkrachten, tegenwoordig vervat in het globale begrip mensensmokkel) of mensenhandel.

De CFI kan overigens ook het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring inlichten wanneer tegoeden van beduidende waarde, van welke aard ook, beschikbaar zijn voor een mogelijke gerechtelijke inbeslagneming.

Om het hoofd te bieden aan de veiligheidsdreiging werkt de CFI nauw samen met de burgerlijke en militaire inlichtingendiensten en het OCAD. De CFI kan de verzoeken om bijstand/inlichtingen aan deze drie diensten contextualiseren. In het kader van de wederzijdse samenwerking (artikel 83, § 2, 4° van de wet) kan de CFI ook nuttige informatie aan de inlichtingendiensten en het OCAD meedelen.

- > **31.605** meldingen ontvangen door de CFI
- > **1.228** nieuwe dossiers werden in 2020 doorgemeld en informatie uit **2.765** meldingen werd gebruikt in een doormelding aan de parketten en het federaal parket voor een totaalbedrag van **1.885,31 miljoen €**
- > Er werden ook **1.154** informatienota's (of afschriften van verslagen van onderzoek) doorgemeld aan de arbeidsauditoraten, de FOD Economie, de dienst "Coördinatie Anti-Fraude (CAF)" van de FOD Financiën, aan de douane, aan de SIOD, het COIV, de inlichtingendiensten en het OCAD, overeenkomstig artikel 83 van de wet en aan de toezichthoudende autoriteiten van de onderworpen entiteiten overeenkomstig artikel 121.

Deel IV bevat een overzicht van trends op het vlak van witwassen en financiering van terrorisme in 2020. Een gedetailleerd overzicht van de statistieken 2020 wordt opgenomen in deel V.

IV. TRENDS OP HET VLAK VAN WITWASSEN EN FINANCIERING VAN TERRORISME

1. Trends op het vlak van witwassen

1.1. Evolutie van criminele dreigingen

1.1.1. De crisis in verband met de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan op het vlak van witwassen

Vastgestelde trends

Crisissen in het verleden hebben aangetoond dat criminelen zich snel aan veranderende omstandigheden aanpassen, onder het motto “*never waste a good crisis*”. De COVID-19-crisis is geen uitzondering, zoals wordt benadrukt in de verslagen gepubliceerd door Europol⁴, Interpol⁵ en de FATF⁶.

Op Belgisch niveau bevestigt de ervaring van de CFI dat criminelen zich kunnen aanpassen. Wegens de gezondheids crisis vertraagde de rechtmatige economie, de ondergrondse economie bleef echter bloeien. De economische crisis en de sociale veranderingen die hieruit voortvloeiden bieden flexibele criminele organisaties de mogelijkheid om de extreme omstandigheden te benutten om hun bestaande modi operandi aan te passen of nieuwe criminele activiteiten te ontwikkelen. Er werden in deze periode verschillende trends vastgesteld, wat wijst op het belang om het financiële spoor te volgen bij de bestrijding van criminaliteit, in het bijzonder in tijden van crisis.

Evolutie van criminele dreigingen

- Oplichting

Oplichting is al verschillende jaren een van de belangrijkste onderliggende misdrijven in de dossiers van de CFI. Al van bij het begin van de gezondheids crisis hebben verschillende dossiers aangetoond dat oplichters de enorm toegenomen wereldwijde vraag naar medisch materiaal hebben benut om oplichting te plegen met de handel in maskers, ontsmettingsgel, beademingstoestellen of testkits. De dringendheid voor de betrokkenen uit de private sector en overheidssector om dit materiaal aan te kopen zorgde voor bijkomende kwetsbaarheid, hetgeen oplichters hebben uitgebuit. De modus operandi van de oplichters was doorgaans eenvoudig, het bestelde medisch materiaal werd slechts gedeeltelijk of helemaal niet geleverd. Het witwassen gebeurde aan de hand van opnames in contanten of nationale en internationale overschrijvingen tussen rekeningen.

Ook conventionele vormen van cybercriminaliteit werden vastgesteld. Massa fraude nam opnieuw toe, zoals *phishing*, voorschotfraude of emotionele oplichting, waarbij de COVID-19-crisis in verschillende oplichtings scenario's als voorwendsel werd gebruikt. In *phishing mails* vroegen cybercriminelen, in naam van een financiële instelling, bijvoorbeeld om de beveiligingsgegevens bij te werken onder het voorwendsel van de uitzonderlijke situatie. De maatregelen die genomen werden om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan hebben het sociale isolement van bepaalde kwetsbare groepen nog versterkt, wat de “*pool*” van potentiële slachtoffers van oplichting vergrootte. In deze dossiers wordt meestal gebruik gemaakt van geldezels. Ook al is dit niet nieuw, de COVID-19-crisis heeft dit verschijnsel wel versterkt omdat vele jongeren die door de crisis financiële problemen hadden gemakkelijker geneigd waren om als geldezels op te treden, zonder noodzakelijkerwijs te beseffen dat ze aan criminele activiteiten deelnemen⁷.

⁴ <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/how-criminals-profit-COVID-19-pandemic>

⁵ <https://www.interpol.int/How-we-work/COVID-19>

⁶ <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/statement-COVID-19.html>; [Update-COVID-19-Related Money Laundering and Terrorist Financing Risks.pdf \(fatf-gafi.org\)](#)

⁷ Om jongeren bewust te maken van het probleem van geldezels en te waarschuwen voor de gevaren die deze praktijk inhoudt is Febelfin een campagne op sociale media gestart: <https://www.febelfin.be/nl/press-room/snel-geld-verdienen-een-illusie-leen-je-bankrekening-nooit-uit-ruil-voor-geld>

De CFI behandelde tot slot ook oplichtingsdossiers waarin daders duidelijk misbruik maakten van de compensatie- en steunmaatregelen die door de federale en gewestelijke overheden werden toegekend om de bevolking en de ondernemingen die economisch waren getroffen door de COVID-19-pandemie te ondersteunen. Het gaat met name over tijdelijke werkloosheid wegens COVID-19, steun aan bedrijven inzake uitstel voor de (af)betaling van schulden, premies voor ondernemingen en zelfstandigen, enz. Uit de dossiers blijkt dat oplichters valse documenten gebruikten zoals vervalste rekeninguittreksels om premies aan te vragen voor ondernemingen waarmee ze geen enkele band hadden.

Typologische casus 1: Opnames in contanten in verband met onterecht verkregen werkloosheidsuitkeringen en coronapremies

De CFI ontving verschillende meldingen over rekeningen geopend op naam van natuurlijke personen en rechtspersonen waarop sinds mei 2020 verdachte verrichtingen plaatsvonden: op de rekening werden zeer hoge werkloosheidsuitkeringen ontvangen, wat voordien niet het geval was, en overschrijvingen met verwijzing naar premies in verband met de COVID-19-epidemie. In enkele maanden tijd ging het in totaal over meer dan een miljoen EUR. Het geld werd vervolgens voornamelijk in contanten opgenomen.

Tegelijkertijd ontving de CFI een verzoek van het federaal parket, op basis van artikel 84 van de wet, over een lopend opsporingsonderzoek betreffende criminele organisatie inzake verschillende personen. Deze personen werden ervan verdacht valse ondernemingen te hebben opgericht met valse identiteiten om tijdelijke werkloosheid wegens het coronavirus aan te vragen en zo compensatiepremie te ontvangen. De feiten hadden net betrekking op de rekeningen vermeld in de verschillende meldingen die de CFI ontving.

Gelet op al deze informatie besloot de CFI dat er ernstige aanwijzingen waren dat werkloosheidsuitkeringen en andere verwante betalingen geheel of gedeeltelijk voortvloeiden uit de feiten van het opsporingsonderzoek. Door dit verband te leggen kon de CFI de financiële informatie snel aan het federaal parket doormelden.

- Sociale fraude en ernstige fiscale fraude

De CFI stelt al meer dan tien jaar vast dat vennootschappen worden gebruikt om illegale werkrachten uit te buiten in verband met sociale fraude en ernstige fiscale fraude. Door de economische crisis in verband met COVID-19 waren de activiteiten van verschillende sectoren vertraagd of waren deze zelfs stilgevallen. Vennootschappen in sectoren die traditioneel als gevoelig op het vlak van sociale fraude en/of ernstige fiscale fraude (bouwsector, industriële schoonmaak, goederenvervoer) worden beschouwd hebben echter verder illegale activiteiten uitgebouwd.

De CFI stelde vast dat vennootschappen onder leiding van stromannen een beroep doen op groepen niet-aangegeven werkrachten. Hoewel de oorsprong van deze oplichtingsvorm teruggaat tot de financiële crisis van 2008, droeg de COVID-19-crisis bij tot een verhoogd risico dat er (te) goedkope onderaannemers worden gebruikt. De toegenomen werkloosheid heeft bovendien geleid tot een stijging in het aanbod van arbeiders die bereid zijn in het zwart te werken. In dit verband zijn netwerken die aangetrokken worden door illegale arbeid in kwetsbare sectoren⁸ nog steeds een groot witwasrisico. In deze dossiers stellen we vast dat de betrokken vennootschappen compensatiepremies in verband met de crisis ontvangen hoewel op hun rekeningen nog steeds talrijke betalingen worden uitgevoerd die naar facturen verwijzen.

Naast verbanden met sociale fraude en ernstige fiscale fraude door netwerken zijn er andere dossiers inzake fiscale fraude (carrouselfraude) die betrekking hebben op illegale handelsactiviteiten met medisch materiaal.

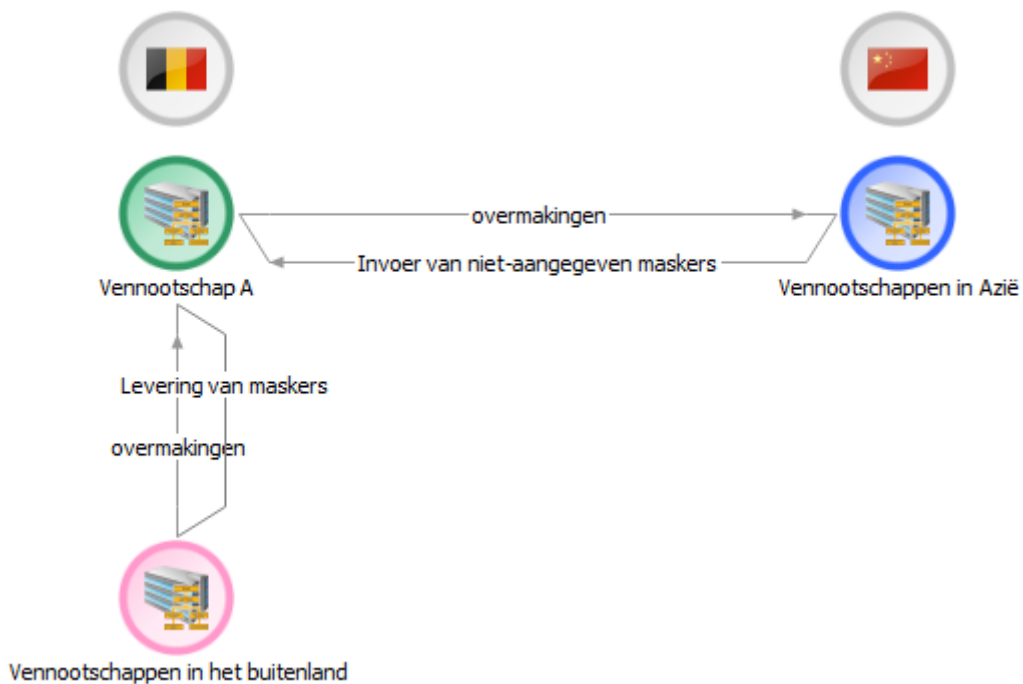
Typologische casus 2: Witwassen van geld uit ernstige fiscale fraude in verband met handel in ademhalingsmaskers

Op de rekeningen van de Belgische vennootschap A, actief in de textielhandel, werd vastgesteld dat de omzet in 2019 sterk steeg. Op deze rekeningen vonden talrijke internationale verrichtingen plaats afkomstig van buitenlandse vennootschappen, dit geld werd vervolgens naar Azië overgemaakt.

Vanaf 2020 nam het omzetcijfer op deze rekeningen enorm toe. Het ging voornamelijk om financiële verrichtingen voor een totaalbedrag van verschillende miljoenen EUR met betrekking tot de handel in maskers, een activiteit die de vennootschap begin 2020 opstartte. De mededelingen verwezen naar bestellingen van ademhalingsmaskers.

Informatie ingewonnen bij de FOD Financiën toonde aan dat er al vóór 2020 naar de vennootschap een fiscaal onderzoek werd gevoerd inzake carrouselfraude. Wat de verrichtingen in 2020 betreft bleek dat de omzet die door de vennootschap voor de eerste maanden van 2020 werd aangegeven niet overeenstemde met de omzet die op de rekeningen kon worden teruggevonden. Informatie van de douane toonde overigens aan dat de vennootschap in 2020 geen ademhalingsmaskers invoerde.

⁸ In 2020 nam de CFI, die de werkzaamheden van de partnerraad van het College voor de coördinatie van de strijd tegen het witwassen coördineert, actief deel aan het bijwerken van de nationale risicoanalyse witwassen van 2017, zowel bij het bepalen van de dreigingen als van de kwetsbaarheden op het vlak van witwassen. De dienst strategische analyse was een van de partners die betrokken waren bij de nationale dreigingsanalyse en het bepalen van de sectoren met een aanzienlijke dreiging.

- Handel in verdovende middelen

Volgens de Verenigde Naties heeft het sluiten van de grenzen en andere beperkingen door het beheer van de COVID-19-pandemie een schaarste op de drugsmarkt veroorzaakt, wat tot een prijsstijging en een daling van de zuiverheid van de stoffen heeft geleid. Drugshandelaars zijn zich meer op zeeverbindingen gaan richten, in het bijzonder om cocaïne van Zuid-Amerika naar Europa te vervoeren. De onlinehandel via het *darknet*, dat anonimiteit in de hand werkt, en verzendingen per post, zijn daarentegen gestegen⁹.

Op het gebied van witwassen biedt de crisis zowel uitdagingen als kansen voor criminele organisaties die verdovende middelen verhandelen. Door de beperkende maatregelen waren er minder mogelijkheden om contant geld in te brengen in vennootschappen waarin traditioneel veel contanten gebruikt worden en die als dekmantel dienen. Ook al zijn er momenteel grote bedragen die tijdelijk uit het financiële stelsel blijven stelt de CFI in verschillende dossiers in verband met handel in verdovende middelen vast dat het intensieve gebruik van contanten de horeca en de detailhandel kwetsbaar maken voor investeringen en overnames van criminele oorsprong. Dit geldt zeker in tijden van economische crisis wanneer vele ondernemingen dreigen te verdwijnen en kwetsbaar zijn voor criminele inmenging.

Inmenging door criminelen kan plaatsvinden door de rechtstreekse overname van aandelen of een investering, al dan niet in combinatie met de benoeming van een nieuwe bestuurder. Vaak worden illegale inkomsten vermengd met de omzet van een vennootschap die voornamelijk met contanten werkt. Stortingen van grote bedragen in contanten door vennootschappen met een beperkte werkelijke omzet of een abnormale aflossing van overbruggingskredieten die door de crisis aan vennootschappen in moeilijkheden werden toegekend zijn aanwijzingen van mogelijke criminele inmenging. Onverklaarbare overschrijvingen naar horecabedrijven of detailhandels in opdracht van vennootschappen in uiteenlopende sectoren, zoals de bouwsector, wijzen mogelijk op witwassen door compensatie.

⁹ UNODC, *World Drug Report 2020*.

Typologische casus 3: Injectie van cash uit handel in verdovende middelen op rekening taverne

Op de vennootschapsrekening van een taverne worden naast de uitbetaling van een corona-hinderpremie ook cashstortingen vastgesteld voor 130.000 EUR in een periode waarin de omzet veel lager zou moeten liggen. Daarnaast worden op de rekening gelden overgeschreven met verwijzing naar de handel in voertuigen.

De zaakvoerder bleek betrokken bij drugshandel en stortte de opbrengsten hiervan deels rechtstreeks op de rekening van de taverne. Tevens kocht hij voertuigen met cash (in Duitsland), die hij doorverkocht en waarvoor hij de betalingen liet uitvoeren op de vennootschapsrekening om de illegale herkomst van de contanten te verbergen.

Ondernomen acties*Publicatie van COVID-19-waarschuwingen door de CFI*

Om melders te waarschuwen en hen zo goed mogelijk te helpen de risico's te beoordelen publiceerde de CFI waarschuwingen die trends, typologieën, voorbeelden en concrete indicatoren toelichten. De informatie was gebaseerd op de ervaring van de CFI, open bronnen en studies door nationale en internationale partners en organisaties.

Op 6 april plaatste de CFI een eerste waarschuwing¹⁰ op haar website om melders te waarschuwen voor de onmiddellijke gevolgen van de COVID-19-crisis. De aandacht ging hierbij vooral uit naar de gevolgen op korte termijn van de gezondheids crisis, die zich hoofdzakelijk situeerden op het vlak van oplichting met de handel in medisch materiaal. De CFI vroeg melders ook om mogelijke verbanden met de coronacrisis mee te delen door bij de reden van melding in het online-meldsysteem de term "COVID-19" te vermelden.

Op 27 april publiceerde de CFI een tweede waarschuwing¹¹ om melders bewust te maken van de mogelijke gevolgen op middellange termijn van de gewijzigde economische situatie op het gebied van witwassen van geld. De CFI vermeldde de mogelijke evolutie van verschillende misdrijven (cybercriminaliteit, handel in verdovende middelen, corruptie, sociale fraude en ernstige fiscale fraude) met het oog op het opsporen van de ermee samenhangende verdachte financiële verrichtingen.

Na enkele maanden werden de economische en sociale gevolgen van de crisis duidelijker en tekenden een aantal witwastrends zich af. De CFI publiceerde op 21 augustus een derde waarschuwing¹² met een overzicht van deze trends met de bedoeling een evaluatie maken van de eerdere waarschuwingen aan de hand van recente dossiers, informatie van partnerdiensten en uit open bronnen.

Nationale en internationale samenwerking

Samenwerking met nationale en internationale partnerdiensten blijft een van de hoekstenen van het beleid van de CFI voor de bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme.

Om in deze crisisperiode een doeltreffende rol te kunnen spelen is de informatie van partners cruciaal voor de CFI. Omgekeerd vormt de financiële informatie waarover de CFI beschikt en die afkomstig is van verschillende soorten melders ongetwijfeld ook een toegevoegde waarde voor de partners die criminaliteit en het daaruit voortvloeiende witwassen bestrijden zoals het parket, de politie, de inlichtingendiensten, de douane en de FOD Economie.

Er wordt ook informatie uitgewisseld met de toezichthouders van de financiële sector, de NBB en de FSMA, zo kunnen de risico's in verband met witwassen en financiering van terrorisme door melders in deze uitzonderlijke omstandigheden correct worden beoordeeld.

¹⁰ <https://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/covid19nl.pdf>

¹¹ <https://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/covid19nl2.pdf>

¹² <https://www.ctif-cfi.be/website/images/NL/waarschuwingcovidaugustus2020.pdf>

Op internationaal vlak werkt de CFI samen met haar buitenlandse tegenhangers op bilaterale basis of via formele netwerken zoals de Egmontgroep en gebaseerd op vlotte informatie-uitwisseling. Dit maakt het mogelijk relevante informatie uit te wisselen en is duidelijk een meerwaarde in een omgeving waar de internationale dimensie een van de kenmerken van de dynamiek van witwassen vormt. De wijze waarop de crisis wordt aangepakt kan per land verschillen maar uit nauwe contacten met buitenlandse meldpunten in de afgelopen periode blijkt dat de uitdagingen op het vlak van witwassen en financiering van terrorisme soortgelijk zijn.

1.1.2. Handel in verdovende middelen

Vastgestelde trends

Meer dan een jaar na het uitbreken van de COVID-19-crisis is het duidelijk geworden dat de uitzonderlijke gezondheidssituatie de criminele fenomenen waar de CFI op werkt zeker niet heeft doen afnemen. Criminele activiteiten moesten door de *lockdowns* slechts voor korte periodes opgeschort worden, en de economische crisis als gevolg van de gezondheids crisis biedt criminele organisaties dikwijls zelfs bijkomende mogelijkheden om geld wit te wassen.

Deze vaststelling geldt zeker voor drugshandel. Onderzoek van Sciensano toont aan dat er in de lockdownperiodes weliswaar minder partydrugs als XTC geconsumeerd werden omwille van de sluiting van de horeca, maar dat deze afname waarschijnlijk gecompenseerd werd door een toename in het cannabisgebruik. Bovendien tonen recente onderzoeken van de politie in België en Nederland aan dat de productie van synthetische drugs op volle toeren draait, waarbij naast XTC en speed (amfetamine) nu voor het eerst ook labo's van methamfetamine of "*Crystal Meth*" ontmanteld werden. Het aantal cannabisplantages dat de voorbije maanden ontdekt werd lijkt evenmin te wijzen op een daling van de productie, een hypothese die bevestigd werd door een recente analyse van het *European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction* (EMCDDA)¹³.

Meest verontrustend is wellicht de situatie op het vlak van de cocaïnehandel in België. Ondanks de periodes van *lockdown* heeft ons land in 2020 opnieuw een absoluut record gevestigd op het vlak van inbeslagnames van cocaïne. In de Antwerpse haven alleen al werd meer dan 65 ton in beslag genomen, nog een stijging ten opzichte van 2019, dat met ruim 62 ton ook al een recordjaar was. In een grootschalig onderzoek naar een criminele organisatie die cocaïne naar België smokkelde werd begin november 2020 in totaal bijna 15 ton geconfisqueerd¹⁴. De totale straatwaarde van deze partij ligt rond één miljard euro. Dergelijke astronomische inkomsten geven criminele organisaties een ongeziene macht en kunnen de sociale en politieke structuren van een maatschappij volledig ontwrichten. In maart 2021 kwam het grootste onderzoek dat ooit gevoerd werd in België naar georganiseerde misdaad en drugshandel¹⁵ in een stroomversnelling. Door het kraken van een geëncrypteerd communicatienetwerk kregen parket en politie een duidelijk beeld van de structuur en de werking van de internationale criminele organisaties die onder meer de invoer van cocaïne via de Antwerpse haven coördineren. Opnieuw bleek duidelijk de verwevenheid tussen de onder- en bovenwereld, deels veroorzaakt door de enorme financiële belangen die spelen in de cocaïnehandel.

Deze recente onderzoeken tonen duidelijk aan dat er voor de CFI een belangrijke taak weggelegd is in het onderzoeken van de financiële aspecten van de drugshandel. De hoge prioriteit die de dienst al een aantal jaren schenkt aan het witwassen van geld afkomstig uit drugshandel lijkt dan ook volledig gerechtvaardigd.

Zowel in aantal dossiers als in bedrag is drugshandel één van de belangrijkste aan witwassen onderliggende misdrijven. De dossiers die in 2020 behandeld werden hebben hoofdzakelijk betrekking op de handel in cocaïne en de handel in- en productie van cannabis en synthetische drugs. Verschillende dossiers brengen de financiële verrichtingen van het 'tussenniveau' van de handel in beeld: natuurlijke personen die een gemiddelde creditomzet tussen 30.000 en 100.000 EUR per jaar op hun rekeningen hebben, grotendeels in cash en niet (volledig) te verklaren door een legale

¹³ EMCDDA: European Drug Markets - Impact of Covid-19

https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13097/EU-Drug-Markets_Covid19-impact_final.pdf

¹⁴ Operatie 'Costa'

¹⁵ Operatie 'Limit'

professionele activiteit. Informatie van de politie wijst op een actieve band van de betrokkenen met het drugsmilieu. De financiële instelling slaagt er niet in om meer informatie te verkrijgen over de verdachte verrichtingen, of de uitleg die er aan gegeven wordt is totaal ongeloofwaardig. Uit de analyse van de rekeningen blijkt soms ook dat betrokkenen zeer veel en zowel in België als in de buurlanden tanken, wat kan wijzen op een mogelijke rol als koerier in een netwerk. Wanneer op de rekening naast de onverklaarbare cashstortingen ook een loon gestort wordt, komen sommige beroepen zoals havenpersoneel of chauffeur (internationaal) transport relatief vaak voor.

Een ander en aanzienlijk deel van de dossiers heeft betrekking op het gebruik van vennootschappen bij het witwassen van geld uit drugshandel. Het gebruik van cash-intensieve bedrijven om illegale contanten te kunnen mengen met legale inkomsten is een frequent toegepaste witwastechiek. De activiteiten van de vennootschappen die gebruikt worden zijn divers, maar de sectoren groot- en detailhandel voedingsproducten, horeca en autohandel komen vaak terug. De verdachte verrichtingen zijn vooral stortingen in contanten of overschrijvingen tussen vennootschappen, met bedragen van 300.000 tot 800.000 EUR op jaarbasis.

Tot slot werd in verschillende dossiers rond drugshandel maar ook bij verschillende andere onderliggende misdrijven het gebruik van professionele witwasnetwerken vastgesteld (zie infra punt 1.2.1). Organisaties specialiseren zich in het witwassen van geld afkomstig uit diverse criminele activiteiten en gebruiken de compensatietechniek om de cash uit bijvoorbeeld drugshandel te laten doorstromen naar illegale sectoren die cash nodig hebben, zoals illegale arbeid.

Hoewel de omvang van de dossiers witwassen uit drugshandel bij de CFI aanzienlijk is, komen deze bedragen niet eens in de buurt van de op basis van de inbeslagnames geschatte grootte van de handel via België. Een mogelijke verklaring voor deze discrepantie, al aangehaald door gespecialiseerde politiediensten, is dat de top van de criminele organisaties die cocaïne invoeren zich in het buitenland zou bevinden. De bedragen die in België gedetecteerd worden, zouden dan eerder afkomstig zijn uit de logistieke organisatie van de handel en niet de uiteindelijke winsten betreffen die niet in ons land zouden circuleren.

De financiële informatie van de CFI bevestigt deze hypothese in zekere mate, aangezien zelfs in de dossiers die louter betrekking zouden hebben op de logistieke aspecten van de handel zeer veel banden met het buitenland vastgesteld worden. Het is duidelijk dat het witwassen van fondsen uit drugshandel op internationale schaal georganiseerd wordt, zelfs indien de invoer of productie in België gebeurt. Deze scheiding tussen de financiële- en handelsstromen in de internationale drugshandel vormt een bijkomende uitdaging voor de onderzoeksdiensten. Wat de financiële stromen betreft komen de buurlanden en vooral Nederland vaak terug, naast Turkije en Dubai (V.A.E.).

Een andere mogelijke verklaring voor het feit dat de gedetecteerde bedragen aan witwassen uit drugshandel in de tientallen miljoenen lopen en niet in de honderden, zoals zou mogen verwacht worden op basis van de hoeveelheden die onderschept worden, is het optreden van de professionele witwasnetwerken. De bedragen in deze dossiers zijn zeer groot en de fondsen zijn afkomstig uit diverse aan witwassen onderliggende criminaliteitsvormen. Mogelijk wordt een deel van de inkomsten uit drugshandel dus wel gedetecteerd, maar niet meer als dusdanig herkend. Deze dossiers worden dan doorgemeld onder de noemer georganiseerde misdaad, waarbij het aspect sociale fraude dikwijls het meest zichtbaar blijft. Het is echter aannemelijk dat een deel van de fondsen aan de bron afkomstig is uit drugshandel en door professionele witwasnetwerken via compensatie doorgeschoven werd naar activiteiten die kaderen in sociale fraude of andere criminele activiteiten. In een aantal dossiers werd deze band tussen verschillende criminele milieus - gefaciliteerd door professionele witwassers - ook concreet vastgesteld.

Typologische casus 4: Compensatiemechanisme en drugshandel

Op de rekeningen van een aantal verbonden vennootschappen werd een opmerkelijk patroon vastgesteld: gelden vanuit de bouw-, reinigings- en transportsectoren werden overgemaakt naar vennootschappen waarvan de activiteiten niet duidelijk zijn, waarna aanzienlijke aankopen van goud worden gedaan. Het verschil in de activiteiten van de vennootschappen doet vragen rijzen bij de economische realiteit van de financiële verrichtingen. Dit is een typische karakteristiek van de compensatietechniek.

Verschillende van de opdrachtgevende vennootschappen waren negatief gekend. Ze komen voor in reeds doorgemelde dossiers of zijn gekend met politionele voorgaanden. Vermoedelijk maken de verrichtingen deel uit van een compensatieschema, met als doel contanten te verkrijgen. Hoogstwaarschijnlijk wordt het aangekochte goud geruild voor cash afkomstig uit drugshandel.

Bij een aantal recente huiszoekingen in het drugsmilieu vond de politie immers naast drugs telkens ook aanzienlijke hoeveelheden goud. De cashgelden worden dan opnieuw gebruikt door ze te injecteren in de bouw-, reinigings- en transportsector waar men contanten gebruikt om (illegale) werkrachten te betalen. De handel in goud geldt als bijkomende stap in het witwasproces en dient om het volgen van de transactieketen te bemoeilijken.

Ondernomen acties

Het preventieve antiwitwassysteem was aanvankelijk specifiek gericht op de aanpak van drugshandel. Meer dan dertig jaar later is financieel onderzoek meer dan ooit relevant. De infiltratie van legale structuren via het witwassen van geld blijft één van de belangrijkste bedreigingen die uitgaat van de criminele organisaties die zich bezighouden met de handel in drugs, zoals nogmaals bleek uit een aantal recente voorbeelden.

Om de financiële gegevens uit de meldingen te kunnen kaderen is voor de CFI een vlotte samenwerking met het parket en de in de drugsproblematiek gespecialiseerde politiediensten cruciaal. In 2020 werd verder ingezet op een aantal multidisciplinaire samenwerkingsverbanden. Zo maakte de CFI deel uit van het Multidisciplinair Ad Hoc Overleg (MAHO) in het kader van het 'Stroomplan' in Antwerpen en werd met het parket en de Federale Gerechtelijke Politie Brussel samengewerkt rond het 'Globaal Drugsplan'.

Naast de nationale synergieën is het ontwikkelen van de samenwerking en uitwisseling met Europol ook een belangrijke uitdaging gelet op de internationale aard van handel in verdovende middelen maar ook de witwasmechanismen die worden gebruikt om inkomsten uit deze handel wit te wassen. De CFI heeft al contacten gehad over bijzondere problematieken en de omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1153, met name inzake de samenwerking tussen FIU's en Europol¹⁶, zou een stimulans moeten zijn voor deze samenwerking in de komende maanden en jaren.

1.1.3. Oplichting

Vastgestelde trends

Het aantal meldingen in verband met verschillende soorten oplichting is de afgelopen tien jaar bijzonder hoog. De financiële sector krijgt rechtstreeks met de enorme toename van dit verschijnsel te maken¹⁷. Oplichting is ook veruit het belangrijkste onderliggende misdrijf op het vlak van het aantal doorgemelde dossiers. Andere bevoegde diensten die oplichting bestrijden zoals de politie, de FOD Economie, de FSMA en het parket stellen dezelfde trend vast.

¹⁶ Artikel 12 van de Richtlijn.

¹⁷ <https://www.febelfin.be/nl/press-room/phishing-2020-de-cijfers>

Dit verschijnsel kan deels worden verklaard door het groei van het internet en de toenemende digitalisering van de maatschappij. Deze elementen hebben tot een enorme toename van allerlei soorten "massafraude" geleid die in talrijke dossiers terug te vinden is. Ongeacht de specifieke vorm die deze massafraude kan aannemen wordt er steeds een enorm doelpubliek van mogelijke slachtoffers benaderd, wat kolossale winsten oplevert voor criminelen die op het vlak van rechtshandhaving moeilijk te vatten zijn.

Criminele organisaties die oplichting plegen zijn erg flexibel. Naarmate het publiek zich bewust wordt van de risico's van massafraude ontwikkelen oplichters een andere aanpak door hun slachtoffers gericht te benaderen. Bij deze aanpak, ook wel "*spear phishing*" of "*whaling*" genoemd, worden na zorgvuldig voorafgaand onderzoek grote slachtoffers ("*whales*") uitgekozen en hun zwakke punten worden via *social engineering* uitgebuit om oplichting te plegen. Deze aanvallen zijn doorgaans gericht op ondernemingen of organisaties maar soms ook op natuurlijke personen. Criminelen verschaffen zich meestal toegang tot e-mails via *hacking* en verzamelen informatie over hun slachtoffers via sociale media die al dan niet publiek toegankelijk zijn. Ook CEO-fraude of "*Business Email Compromise*" (BEC) behoort tot dit soort van oplichting, criminelen moeten hierbij meer inspanningen leveren maar de mogelijke winst ligt ook veel hoger dan bij massafraude. Beleggingsfraude, die door de FSMA wordt onderzocht, en oplichting met bedrijfsgidsen, die door de FOD Economie wordt bestreden, zijn ook voorbeelden van meer gerichte vormen van oplichting.

Beleggingsfraude: reactieve en ingewikkelde netwerken

De financiële autoriteiten van talrijke landen blijven zich ongerust maken over het stijgende aantal frauduleuze online-tradingplatformen, die onder meer op de Belgische markt actief zijn¹⁸. Dergelijke oplichting vindt plaats via onlinereclame voor valse beleggingen. Nadat slachtoffers op een advertentie hebben geklikt en hun contactgegevens hebben ingevuld nemen oplichters kort daarna met hen contact op en bieden hen een concreet beleggingsvoorstel aan (in aandelen, in alternatieve beleggingsproducten, in virtuele valuta, enz...). Het systeem berust op gespecialiseerde callcenters in Oost-Europa, in Wit-Rusland, in Cyprus, in Israël. De operatoren worden opgeleid om slachtoffers te overtuigen steeds grotere bedragen te beleggen.

Bij dergelijke fraude blijven de netwerken steeds flexibel. Analyse van de dossiers toont aan dat deze dynamische en internationale netwerken nieuwe mogelijkheden zoeken en de soorten oplichting die worden gebruikt worden uitgebreid: oplichting met frauduleuze overschrijvingen, CEO-fraude, oplichting met niet-gereguleerde tradingsites, aanbiedingen om in diamanten te beleggen, platformen voor handel in cryptovaluta,... Uit de dossiers blijkt dat het vaak dezelfde netwerken zijn die deze verschillende soorten fraude plegen.

Het gaat om uiterst georganiseerde internationale misdaad met gebruik van gespecialiseerde aanbieders en complexe witwasschema's. Het systeem berust in grote mate op de rol van *money mules*. Deze criminelen beschikken over een uitgebreid netwerk van bankrekeningen die toebehoren aan *mules* en ze doen een beroep op hen om het witwassen van het geld uit deze oplichtingen te veelvoudigen. Nadat ze verschillende banksystemen in Europa hebben gebruikt (met name in Polen, de Baltische staten en Portugal) richten de oplichters zich op andere landen naarmate de fraude wordt ontdekt. Verschillende dossiers tonen aan dat het geld vervolgens verdeeld wordt naar Azië en daarna terug in de handen van de oplichters terechtkomt als onderdeel van witwassen via compensatie. In andere dossiers vindt het witwassen plaats door cryptovaluta aan te kopen.

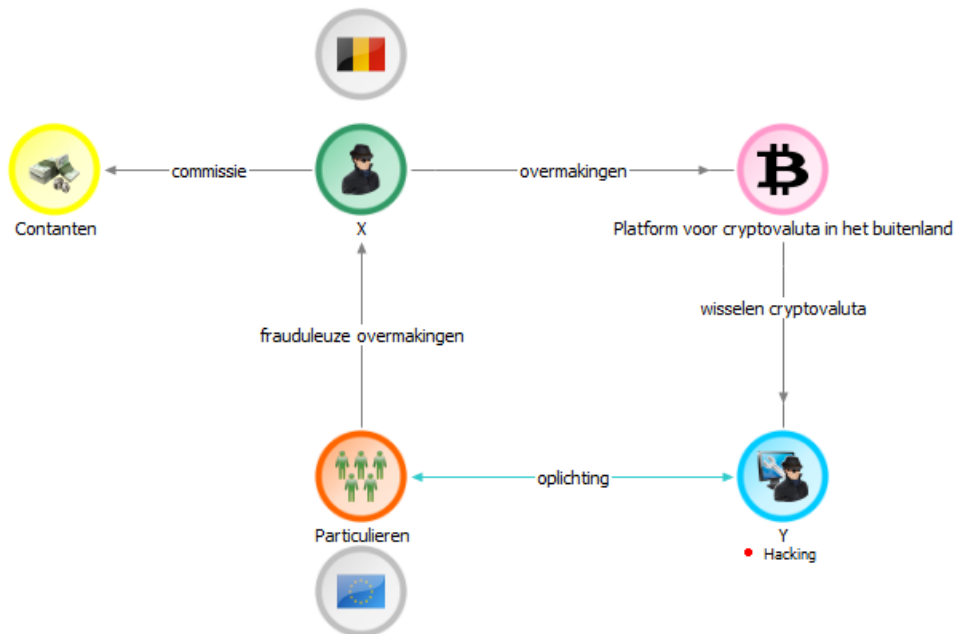
Typologische casus 5: *Money mule* en witwassen met cryptovaluta

De rekening van de Belg X werd gecrediteerd door overmakingen van verschillende particulieren met een rekening in het buitenland. De verzamelde geldmiddelen werden voornamelijk overgemaakt naar een platform voor het wisselen van cryptovaluta in het buitenland. X verklaarde dat hij zich had ingeschreven bij dit platform nadat hij door Y was benaderd om zijn tussenpersoon te zijn om cryptovaluta te kopen in ruil voor een commissie.

¹⁸ <https://www.fsma.be/nl/warnings/frauduleuze-online-tradingplatformen-de-fsma-werkt-haar-lijst-van-verdachte-websites-bij-3>

Hoewel de verklaringen van X strookten met de financiële verrichtingen op zijn rekening bleek dat een buitenlandse bank vermoedde dat het geld van de rekeningen van sommige van haar cliënten dat naar X werd overgemaakt verband zou houden met het witwassen van geld voortkomend uit oplichting.

X zou hier als *money mule* hebben opgetreden: in ruil voor een commissie kreeg X geld van buitenlandse rekeningen op zijn rekening, hij maakte dit geld over naar zijn rekening bij een platform om dit in cryptovaluta te wisselen en verstuurde deze cryptovaluta vervolgens naar de criminelen die aan de basis van deze oplichting lagen.

Witwassen in verband met oplichting via rekeningen van lege vennootschappen

Verschillende dossiers in verband met oplichting tonen aan dat deze feiten aan het eind plaatsvinden, wanneer lege vennootschappen waarvan de rekeningen eerst werden gebruikt om geld dat verband houdt met feiten van sociale fraude vervolgens werden gebruikt om geld uit oplichting wit te wassen. Op de rekeningen van deze vennootschappen werden verrichtingen in verband met oplichting met frauduleuze overschrijvingen (via *hacking*) vastgesteld. Het geld werd vervolgens naar het buitenland overgemaakt.

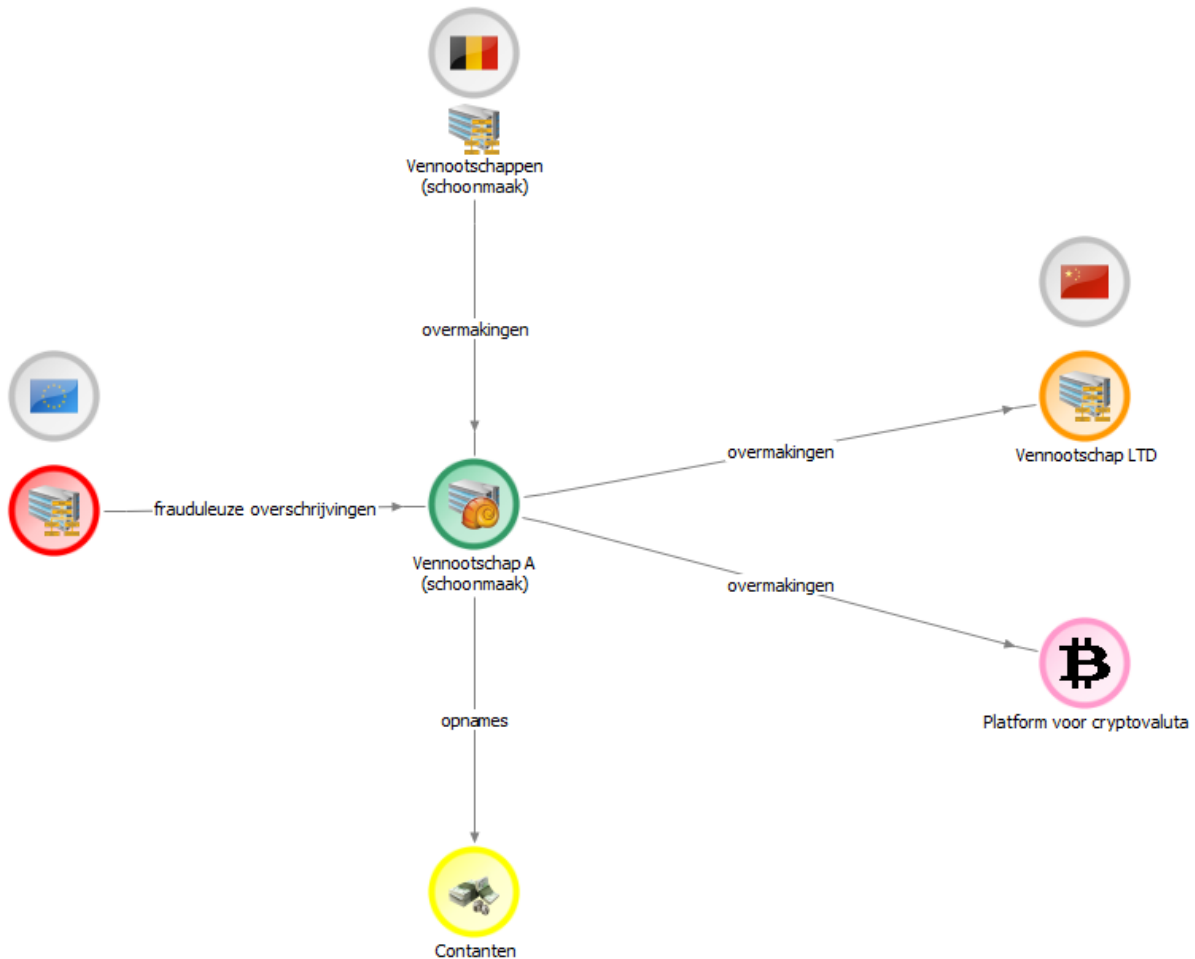
Typologische casus 6: Dubbel gebruik van een doorsluisrekening voor witwassen in verband met sociale fraude en vervolgens oplichting

Vennootschap A, die onlangs werd opgericht en actief was in de schoonmaaksector, hield rekeningen aan bij verschillende banken. De rekeningen van de vennootschap werden van bij de opening gebruikt om geld te ontvangen van verschillende tegenpartijen in dezelfde sector. Dit geld werd vervolgens hoofdzakelijk in contanten opgenomen.

Enkele maanden later werd één van de rekeningen van deze vennootschap gecrediteerd door een overschrijving voor een bedrag van meerdere miljoenen EUR in opdracht van een rekening in het buitenland. Het ging om een frauduleuze overschrijving verkregen via *hacking*. Een deel van het geld werd overgemaakt naar een platform voor cryptovaluta en naar een rekening in Azië.

De bank kon een groot deel van het geld blokkeren. Wegens de ernst en dringende aard van de zaak tekende de CFI verzet aan voor de rekening van vennootschap A. Dit verzet betekent dat gedurende vijf werkdagen geen enkele debetverrichting op de rekening van vennootschap A kon worden uitgevoerd. Intussen werd het dossier met spoed aan de gerechtelijke autoriteiten

doorgemeld. Gelet op deze elementen werd vennootschap A klaarblijkelijk opgericht enkel en alleen om eerst sociale fraude te plegen en vervolgens, aan het einde van de levensduur van de vennootschap (doorgehaald adres), om oplichting te plegen.

Ondernomen acties

Overleg met de gerechtelijke autoriteiten over money mules

Op vlak van voorkoming blijft herhaalde bewustmaking van het publiek het beste middel, zowel voor de slachtoffers als voor de *money mules*. Op vlak van rechtshandhaving is de vervolging van criminele organisaties die massafraude en andere vormen van oplichting plegen niet eenvoudig. Via de rekeningen van *money mules* wordt geld ofwel in contanten opgenomen (en vervolgens vaak met behulp van *money remittance* via doorsluisrekeningen naar het buitenland verzonden), ofwel rechtstreeks naar het buitenland overgemaakt via bankoverschrijvingen of met gebruik van PSP's.

Met het parket als voornaamste ontvanger van informatie en een beperkte rol op het vlak van bewustmaking van het grote publiek kan de CFI een grote meerwaarde bieden in dossiers die ze doormeldt waarbij de dader van de oplichting en/of de *mule* nog niet als zodanig door de autoriteiten werden geïdentificeerd (geen klacht van het slachtoffer) en nog actief zijn in België.

Om deze verschillende vormen van oplichting, met name uit cybercriminaliteit, doeltreffender te bestrijden heeft het parket van Brussel een "*Fraud Team*" opgericht. In dit verband werd er een samenwerking met de CFI opgestart, wat overleg mogelijk maakt over *money mules* en een actieve aanpak van het verschijnsel bevordert.

Phishing is een belangrijk maatschappelijk probleem geworden en ook de CFI is overtuigd dat de enige afdoende aanpak om dit probleem tegen te gaan een multidisciplinaire aanpak is. Daarom neemt de

CFI, naast de bilaterale samenwerking, deel aan de activiteiten van een werkgroep, op initiatief van het College van procureurs-generaal, die in ruimere zin de bankensector, de politie, het parket, de overheidsinstanties en justitie verenigt. Deze overwegingen zouden binnenkort moeten leiden tot een omzendbrief die een strategie vastlegt om *phishing* zo doeltreffend mogelijk te bestrijden, van de opsporing tot vervolging.

1.1.4. Sociale fraude en ernstige fiscale fraude

Vastgestelde trends

Menig grote dossiers tonen aan hoe sociale fraude, ernstige fiscale fraude en georganiseerde misdaad steeds vaker als onderling samenhangende verschijnselen voorkomen. In deze dossiers komen goed georganiseerde (inter)nationale netwerken voor met vertakkingen naar de georganiseerde misdaad¹⁹.

Ernstige fiscale fraude als onderdeel van georganiseerde misdaad

In 2020 heeft de CFI opvallend veel doormeldingen verricht waarbij er sprake is van georganiseerde misdaad. Dit zijn dossiers die betrekking hebben op natuurlijke personen en rechtspersonen die deel uitmaken van een (inter)nationaal netwerk waarbij geld wordt witgewassen voortkomend uit verschillende criminaliteitsvormen, onder meer ernstige fiscale fraude. Dit zijn polycriminele dadergroepen die meestal een beroep doen op stromannen, bewust handelen in verschillende gerechtelijke arrondissementen (om zo lang mogelijk onder de radar te blijven) en (vaak) gebruikmaken van de compensatietechniek en *trade-based money laundering* (TBML).

De concrete handelswijze verschilt van netwerk tot netwerk, maar de voorbije tijd valt op dat zij zich vaak wenden tot buitenlandse rechtspersonen die actief zijn als handelaar in dranken of in voertuigen. De buitenlandse vennootschappen verrichten intracommunautaire leveringen aan diverse Belgische vennootschappen die bijna allemaal gekend zijn als “*missing traders*” of onregelmatigheden op btw-vlak vertonen. De buitenlandse vennootschappen worden vermoed op te treden als “*conduit companies*” (de organisatoren van het fraudecircuit) en zijn in die hoedanigheid ook negatief bekend bij de FOD Financiën.

De handel in dranken lijkt gepaard te gaan met accijnsfraude. De cijfers van de overheidsdienst Douane & Accijnzen tonen een grote stijging van gesmokkelde alcoholwaren, voornamelijk ingegeven door de hoge accijnzen in België. Hierdoor overspoelen georganiseerde misdaadbendes de markt met goedkope drank en rookwaar. Bij accijnsfraude komen verkopers in de verleiding om zich rechtstreeks of via een netwerk te bevoorraden met namaakproducten of producten waarvoor in België geen accijnzen en btw zijn betaald. In 2020 werd er een gigantische accijnsfraude blootgelegd waarbij bier, alcohol, frisdranken en *mixed drinks* werden aangekocht in Luxemburg, Duitsland of Nederland en opgeslagen in clandestiene magazijnen waarin enorme voorraden ondergebracht werden. Vervolgens konden klanten, veelal eigenaars van nachtwinkels, daar terecht om hun koopwaren te komen inslaan.

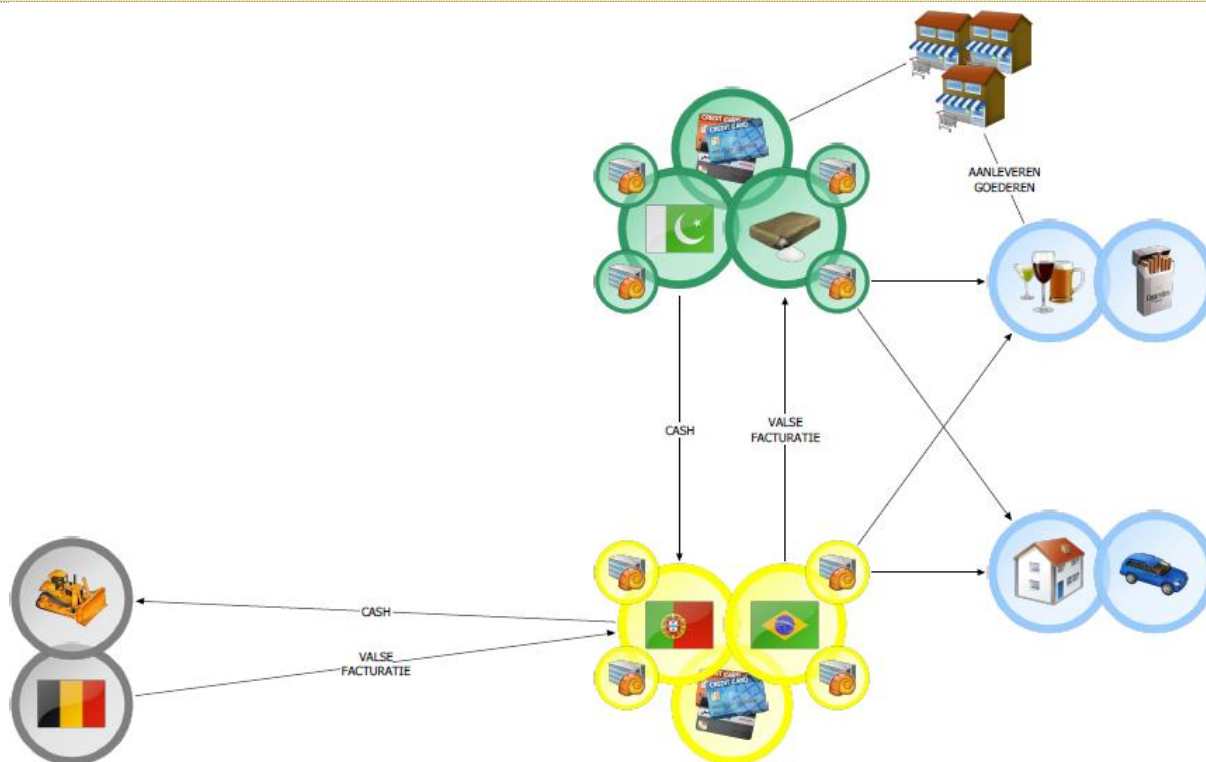
Typologische casus 7: Witwasoperatie tussen een Pakistaanse criminele organisatie en een Braziliaanse criminele organisatie

Een Pakistaanse criminele groep waarbij linken werden vastgesteld met illegale handel in verdovende middelen overhandigt contanten aan een criminele organisatie in het Braziliaans-Portugees milieu. Deze beschikken over een groot aantal vennootschapsstructuren die zich voornamelijk lijken te specialiseren in het, na het nemen van commissies, aanbieden van contanten (in deze de contante gelden van de Pakistaanse groepering) aan fraudegevoelige ondernemingen die nood hebben aan contanten.

Het vermoeden is groot dat deze criminele organisatie in het Braziliaans-Portugees milieu deze structuren vervolgens gebruikt om de gelden die ze op hun rekeningen ontvangen van deze fraudegevoelige ondernemingen aan de hand van valse facturatie aan te wenden om investeringen mee te doen (hier met name drank). Deze investeringen worden dan vermoedelijk

¹⁹ Zie punt 1.2.1 hieronder Gebruik van polycriminele witwasplatformen.

gedaan in opdracht van deze Pakistaanse groepering, waarbij ook deze diensten vergoed worden aan de hand van commissies.

Sociale fraude in verband met netwerken: het verschijnsel breidt uit

De CFI stelt al verschillende jaren vast dat Brazilianen of Portugezen vennootschappen oprichten of overnemen, voornamelijk in de bouwsector en industriële schoonmaaksector. De CFI stelde recenter nog vast dat ook andere sectoren betrokken waren, in het bijzonder het goederenvervoer, en dat ook andere nationaliteiten tussenkwamen, met name ingezetenen uit Oost-Europa. Deze betrokkenen, die ook het profiel van een stroman hebben, openen rekeningen bij hun aankomst in België. Deze rekeningen, die als doorsluisrekeningen worden gebruikt, worden gecrediteerd door talrijke overschrijvingen met verwijzing naar lonen/dienstverlening/facturen afkomstig van Belgische vennootschappen, hoofdzakelijk in de bouwsector, de industriële schoonmaaksector of transportsector. Deze overschrijvingen worden niet door enige aangegeven activiteit gestaafd.

Het witwassen vindt plaats door een combinatie van technieken te gebruiken, voornamelijk opnames in contanten, overmakingen naar groothandelaars in Azië als onderdeel van witwassen door compensatie en handelsgerelateerd witwassen (TBML)²⁰.

De CFI stelt regelmatig vast dat vennootschappen die tot deze netwerken behoren hun maatschappelijke zetel op het adres van een zogenaamd ‘bedrijvencentrum’ of ‘business center’ gevestigd hebben. Deze dienstverleners aan vennootschappen zijn sinds 2018 verplicht om zich te registreren bij de FOD Economie en te voldoen aan bepaalde voorwaarden.²¹ Deze bedrijvencentra, die naast een postbusadres ook administratieve diensten kunnen aanbieden aan vennootschappen, werden eveneens opgenomen als melders in de antiwitwaswet.²²

Verschillende dossiers tonen overigens aan dat er steeds vaker gebruik wordt gemaakt van vennootschappen onder firma (VOF). Dit is een vennootschapsvorm die weinig administratieve formaliteiten vereist, wat de VOF voor crimineel gebruik aantrekkelijk kan maken. Om een VOF op te richten zijn geen grote financiële of boekhoudkundige inspanningen nodig, een startkapitaal of

²⁰ Zie punt 1.2.2 hieronder Handelsgerelateerd witwassen - *Trade-based money laundering* (TBML).

²¹ Wet van 29 maart 2018

²² Wet van 18 september 2017, art. 5 §1, 29°

financieel plan zijn niet vereist. Tot slot is het niet verplicht om de jaarrekeningen te publiceren²³. Vennoten zijn hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk voor de schulden van de VOF. De faling van de VOF kan het faillissement van de vennoten met zich meebrengen, wat als een belangrijk nadeel kan worden beschouwd. Bij misbruik kunnen echter stromannen ingezet worden als vennoten, zodat dit nadeel opgeheven wordt en de criminelen een weinig gereguleerde, discrete vennootschap ter beschikking hebben.

Tot slot tonen verschillende dossiers aan dat criminelen in toenemende mate een beroep doen op nieuwe spelers op de financiële markt zoals online betaalplatformen (PSP) en neobanken, in het bijzonder in het buitenland. Bij netwerken blijkt dat de zaakvoerders van lege vennootschappen rekeningen openden bij PSP's en neobanken in het buitenland om geld te ontvangen en in contanten op te nemen zonder gebruik te maken van de Belgische bankensector. Deze dossiers wijzen op het belang van internationale samenwerking aangezien de CFI, dankzij haar contacten met buitenlandse tegenhangers, toegang kreeg tot financiële informatie met betrekking tot de betrokken PSP's en neobanken ondanks de grensoverschrijdende aard van de verrichtingen.

Witwassen van geld voortkomend uit mensensmokkel voorafgaand aan het zogenaamde Braziliaanse netwerk

De CFI meldde dossiers door in verband met sociale fraude, in het bijzonder met betrekking tot het zogenaamde Braziliaanse netwerk, waarin banden naar boven komen met mensensmokkelaars. Het betreft tussenpersonen die bij de politie als koppelbazen bekend zijn, die de reis organiseren van Brazilianen die in België en in andere Europese landen komen zwartwerken. In deze dossiers worden talrijke overschrijvingen aan creditzijde uitgevoerd met verwijzing naar reiskosten (vliegtickets, logies,...). Zoals eerder vermeld tonen deze dossiers ook aan dat er in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van online betaalplatformen voor witwasdoeleinden, PSP's lijken steeds vaker te zijn blootgesteld aan verdachte verrichtingen in verband met het zogenaamde Braziliaanse netwerk.

Typologische casus 8: Witwassen dat verband houdt met het smokkelen van Braziliaanse werkrachten voor het zogenaamde Braziliaanse netwerk

In dit dossier vonden er op de rekening van X verdachte verrichtingen plaats. Deze verrichtingen werden verspreid over verschillende rekeningen bij verschillende banken. Op deze rekeningen vonden talrijke in/out-verrichtingen plaats tussen de eigen rekeningen van X en vele verrichtingen in contanten (stortingen en opnames). X voerde ook talrijke verrichtingen uit bij vennootschappen die *money remittance* aanbieden en onlinebetaaldiensten (PSP).

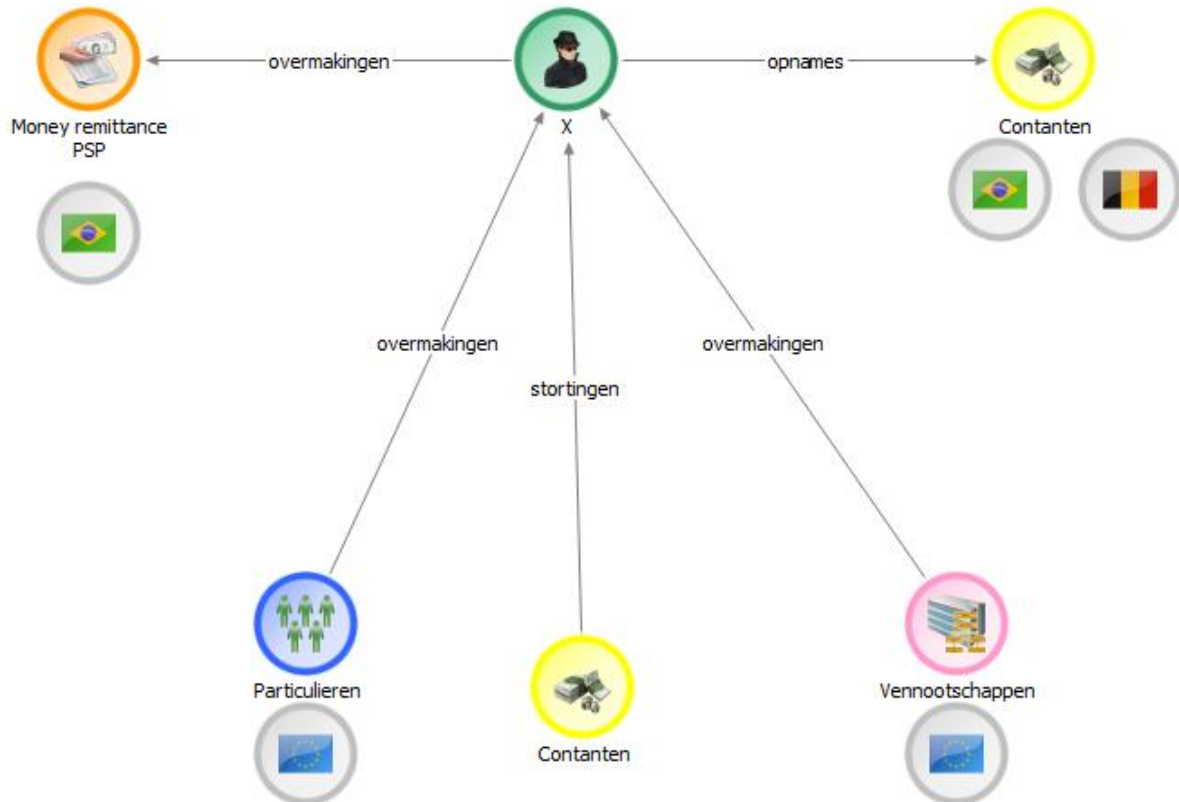
De opspoorbare geldovermakingen waren voornamelijk binnenkomende overschrijvingen van tal van personen (en in mindere mate vennootschappen) in België en andere Europese landen. Verschillende tegenpartijen komen in verschillende mate voor in dossiers die de CFI aan de gerechtelijke autoriteiten doormeldde in verband met sociale fraude en/of ernstige fiscale fraude. Vele overschrijvingen bevatten mededelingen die naar vliegtickets, passagiers of reizen verwijzen.

X is bij de politie bekend wegens mensensmokkel: hij zou arbeiders uit Brazilië laten komen voor rekening van verschillende Belgische vennootschappen in de bouwsector of de industriële schoonmaaksector maar ook voor vennootschappen in andere Europese landen. In dit verband kunnen we, naast de overschrijvingen, besluiten dat er ernstige aanwijzingen zijn dat de contanten die op de verschillende rekeningen van X werden gestort voortkomen uit betalingen of commissies van verschillende vennootschappen die met het zogenaamde Braziliaanse netwerk verband houden, die op zoek zijn naar niet-aangegeven werkrachten.

Gelet op al deze elementen kunnen we besluiten dat X een spilfiguur is in het zogenaamde Braziliaanse netwerk in België: de betrokkene reist regelmatig naar het buitenland, zoals blijkt uit de vele opnames in contanten en het verzenden van geld naar zichzelf via betalingsinstellingen. X handelt als tussenpersoon en koppelbaas, hij organiseert de reis en overplaatsing van

²³ Op voorwaarde dat alle vennoten onbeperkt aansprakelijke vennoten zijn.

Braziliaanse werkrachten die bij vennootschappen in België en in andere Europese vennootschappen komen zwartwerken, wat de omvang van het netwerk weergeeft.

Ondernomen acties

College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude

De strijd tegen fiscale fraude staat hoog op de agenda van de federale regering. In 2020 heeft de regering ook het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude nieuw leven ingeblazen. Op 30 november 2020 werd het koninklijk besluit van 09/11/2020 tot oprichting van het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Het vernieuwde College wordt gevormd door verschillende betrokken administraties, directies en instellingen - waaronder de CFI- maar ook door de leden van het College van procureurs-generaal (aan wie specifieke taken zijn toegewezen inzake de fiscale en sociale fraude) en de federale procureur. De bedoeling is om een gestructureerd en gecoördineerd beleid tussen de verschillende instanties uit te werken.

Waarschuwing in verband met VOF en opvolging van de problematiek van business centers

De CFI heeft de voorbije maanden verschillende dossiers aan het parket doorgemeld die betrekking hadden op vennootschappen onder firma (VOF) die recent werden opgericht. Deze vennootschappen fungeerden als vehikels voor het witwassen van geld voortkomend uit diverse onderliggende misdrijven, waaronder ernstige fiscale fraude, sociale fraude, georganiseerde misdaad, mensensmokkel en oplichting.

De CFI heeft vastgesteld dat de VOF die het voorwerp hebben uitgemaakt van dossiers die naar het parket werden doorgemeld vaak opgegeven activiteiten hadden in sectoren die een hoger risico op faillissement en witwassen inhouden (bouw, transport, horeca, ...). De vennoten van die VOF zijn hoofdzakelijk natuurlijke personen met de nationaliteit van een EU-lidstaat en een adres in België. Er zijn echter aanwijzingen dat de betrokkenen in vele gevallen "stromannen" kunnen zijn. De verdachte verrichtingen in de vermelde dossiers werden voornamelijk via bankrekeningen uitgevoerd.

Via een waarschuwing op de website riep de CFI de banken op om aandacht te hebben voor de mogelijke tussenkomst van VOF in witwasconstructies en om verdachte verrichtingen in verband met deze problematiek aan de CFI te melden.

In april 2021 had de CFI een vergadering met de FOD Economie om de problematiek van de bedrijvencentra te bespreken en te evalueren in welke mate deze dienstverleners aan bedrijven hun wettelijke verplichtingen op het vlak van witwaspreventie nakomen.

Het gebruik van vennootschappen in witwasconstructies zal het voorwerp uitmaken van een strategische analyse die in 2021 zal worden afgerond.

1.1.5. Corruptie en verduistering

Vastgestelde trends

De CFI heeft in 2020 een tiental dossiers naar het parket doorgemeld waarin corruptie of verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen als onderliggend misdrijf van witwassen werden aangemerkt. Het aantal doorgemelde dossiers lag hiermee op hetzelfde niveau als vorig jaar. Ook de kenmerken van de dossiers in kwestie kwamen grotendeels overeen met die van 2019.

Meer dan de helft van de dossiers had betrekking op politiek prominente personen (PEP) uit landen in West- en Centraal-Afrika en Zuid-Amerika die rijk zijn aan natuurlijke hulpbronnen, familieleden van die PEP of personen uit hun entourage. In verschillende gevallen was sprake van tenlasteleggingen of beschuldigingen van onrechtmatige toekenning van overheidscontracten, verduistering van nationale middelen, persoonlijke illegale verrijking, favoritisme of belangenconflicten. Daarnaast werd een dossier over een Belgische openbare ambtenaar doorgemeld en een aantal dossiers handelde over Belgen uit de (inter)nationale bedrijfs wereld die op een gegeven moment bij zakelijke transacties met bedrijven of overheden betrokken waren.

De verdachte verrichtingen in de doorgemelde dossiers konden in verband worden gebracht met de gekende fasen uit het witwasproces (inbreng, circulatie, investering):

- Zo bestonden er ernstige aanwijzingen dat de tegoeden die in contanten op de Belgische rekening van een openbare ambtenaar werden gestort steekpenningen vertegenwoordigden die werden aangenomen voor het afleveren van officiële documenten aan personen die hiervoor niet in aanmerking kwamen.
- In een dossier in verband met corruptie in de private sector ontving de directeur van een transportbedrijf via een juridische constructie in het buitenland waarvan hij de economische begunstigde was betalingen van een vennootschap uit het Oosten. De betalingen begonnen in het jaar waarin de opdrachtgever van de verrichtingen bekendmaakte dat ze een belangrijk contract met de werkgever van betrokkene had binnengehaald. Dit wekte het vermoeden dat het om vergoedingen ging voor de gunning van het contract, dat binnen het vakgebied van de directeur viel. Betrokkene liet het geld enkele jaren onaangeroerd vooraleer hij het naar een buitenlandse rekening in eigen naam overhevelde.
- Enkele betrokkenen kochten met illegaal verkregen middelen onroerende goederen of andere waardevolle goederen (sieraden, edelstenen, kunst en antiek, ...) in België of het buitenland aan. Dit gebeurde in een paar gevallen met geld dat op buitenlandse rekeningen stond.

Typologische casus 9: Witwassen van geld voortkomend uit corruptie op hoog niveau

Een buitenlandse stichting ter bevordering van kunst opende enkele maanden na haar oprichting een rekening bij een bank in België en verleende een bankvolmacht aan een bestuurder met de Belgische nationaliteit.

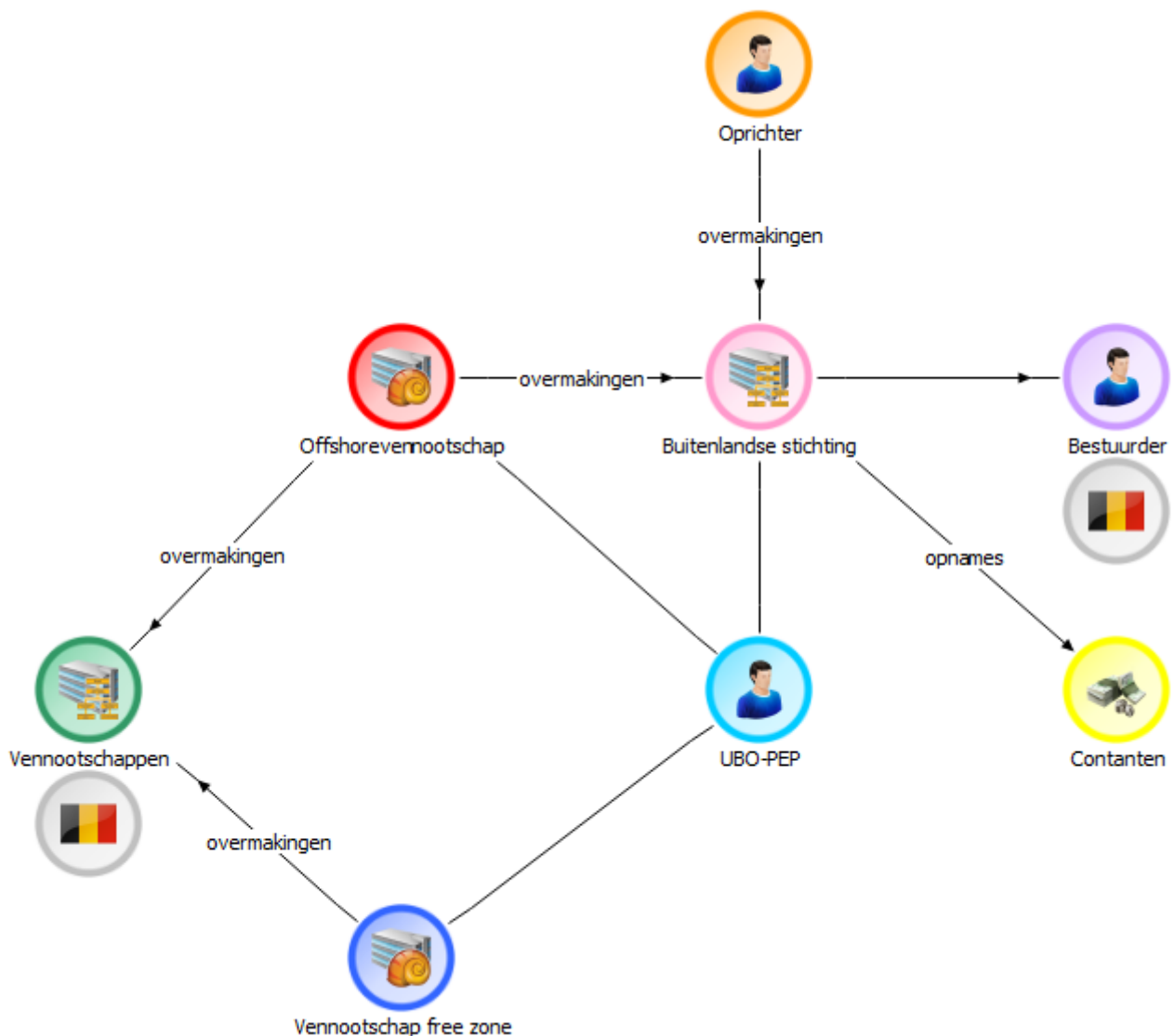
De rekening van de stichting werd hoofdzakelijk gecrediteerd door internationale overschrijvingen in opdracht van de oprichter van de stichting en internationale overschrijvingen in opdracht van een vennootschap met correspondentieadres in Mauritius. Dat laatste gebeurde vanaf rekeningen in Cyprus en Kaapverdië. De tegoeden werden gebruikt voor betalingen die

kaderden in het doel en de activiteiten van de stichting en overschrijvingen ten gunste van de bestuurder - niet de economische begunstigde - en werden gedeeltelijk in contanten opgenomen.

Informatie uit open bronnen wees uit dat de economische begunstigde van de stichting een familielid was van een buitenlands staatshoofd dat zich schuldig maakte aan systematische politieke corruptie ten voordele van de partner van betrokkene en dat het echtpaar werd verdacht van verduistering van overheidsgeld en witwassen via een netwerk van postbusbedrijven wereldwijd.

De economische begunstigde van de stichting bleek eigenaar te zijn van twee buitenlandse vennootschappen waarover ook verdachte verrichtingen aan de CFI werden gemeld: de vennootschap die geld naar de rekening van de stichting overmaakte en een vennootschap uit een *free zone* in Dubai (Verenigde Arabische Emiraten). Beide entiteiten voerden overschrijvingen uit naar verschillende tegenpartijen in België, waaronder personen uit de kunst- en antiekwereld, ondernemingen gespecialiseerd in interieur en verlichting, een diamanthandel, een handelaar in luxevoertuigen en een reisbureau. In een paar jaar tijd ging het om verrichtingen met een waarde van enkele miljoenen EUR.

De CFI bracht de internationale overschrijvingen naar de rekening van de stichting en de andere begunstigden in België in verband met het witwassen van geld voortkomend uit verduistering van overheidsmiddelen en corruptie.

De CFI herinnert de financiële instellingen en niet-financiële ondernemingen en beroepen eraan dat zij over gepaste systemen voor risicobeheer moeten beschikken om te bepalen of de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een PEP is, of een familielid of naaste geassocieerde van een PEP (FATF-aanbeveling 12). Buitenlandse PEP's en familieleden en naaste geassocieerden van die PEP's moeten automatisch als een hoog risico worden beschouwd en vereisen de toepassing van verscherpte klantenonderzoeksmaatregelen.

De CFI heeft in het kader van de doorgemelde dossiers in verband met corruptie en verduistering relevante inlichtingen van andere FIU's uit de Egmontgroep ontvangen en gebruikgemaakt van haar bevoegdheden om (bijkomende) inlichtingen op te vragen bij onderworpen entiteiten, politiediensten (waaronder de Centrale Dienst voor de Bestrijding van Corruptie) en gerechtelijke overheden, inlichtingendiensten en administratieve diensten van de Staat.

Overeenkomstig de wettelijke verplichting en de vaste praktijk van de CFI werd het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en Verbeurdverklaring (COIV) verwittigd in de gevallen waarin tegoeden van significante waarde beschikbaar waren voor een mogelijke gerechtelijke inbeslagneming.

Globale context

De samenhang tussen corruptie en economische misdrijven en georganiseerde misdaad wordt in 2021 één van de speerpunten van de *G20 Anti-Corruption Working Group*²⁴.

Eerder benadrukten de G20-ministers verantwoordelijk voor het voorkomen en bestrijden van corruptie²⁵ het belang van internationale anticorruptienormen in de wereldwijde strijd tegen corruptie, waaronder het VN-Verdrag tegen corruptie, het VN-Verdrag tegen transnationale georganiseerde misdaad, het OESO-Verdrag ter bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren in internationale handelstransacties en de daarmee samenhangende instrumenten en de FATF-aanbevelingen.

Zij engageerden zich onder meer om transparantie over uiteindelijke begunstigten in de praktijk toe te passen en zo nodig bijkomende maatregelen te nemen om misbruik van rechtspersonen en constructies voor witwassen en financiering van terrorisme te voorkomen en beloofden om samen te werken om opbrengsten van corruptie op te sporen, te bevriezen en te confisqueren en ervoor te zorgen dat illegaal verworven activa op transparante en doeltreffende wijze worden teruggegeven.

De voorzitter van de Egmontgroep heeft de G20-ministeriële vergadering toegesproken over de unieke rol van FIU's en hun vermogen om opbrengsten van corruptie over grenzen heen te volgen. Ze heeft daarnaast de aandacht gevestigd op het essentiële belang van operationele onafhankelijkheid en autonomie van FIU's.

Er bestaat inderdaad een risico dat het anticorruptieprogramma van een jurisdictie wordt gebruikt om politieke tegenstanders te criminaliseren en dat de FIU van die jurisdictie onder druk wordt gezet om onjuiste informatie met een evenknie te delen. Dergelijke praktijken moeten te allen tijde worden vermeden²⁶.

De strijd tegen het witwassen van opbrengsten van corruptie blijft in elk geval één van de prioriteiten van de Egmontgroep. Ook de CFI zal verder aandacht aan deze problematiek besteden. Ze rekent erop dat alle onderworpen entiteiten hun verplichtingen zoals bepaald in de wet van 18 september 2017 nakomen en vermoedens aan de CFI melden.

²⁴ *Leaders' Declaration, G20 Riyadh Summit, 21-22 november 2020.*

²⁵ *G20 Anti-Corruption Ministers Meeting, Ministerial Communiqué, 22 oktober 2020.*

²⁶ De interpretatieve nota bij FATF-aanbeveling 29 beschrijft de principes van operationele onafhankelijkheid en autonomie van een FIU, de Egmontgroep heeft die FATF-vereisten verder uitgewerkt (*Egmont Group of Financial Intelligence Units (2018), Understanding FIU Operational Independence and Autonomy, The Egmont Group of Financial Intelligence Units, Toronto, Canada*).

1.2. Evolutie van de witwastechnieken

1.2.1. Gebruik van polycriminele witwasplatformen

Vastgestelde trends

Verschillende dossiers die door de CFI werden doorgemeld wijzen op een toenemend verschijnsel: verschillende criminele structuren maken gebruik van vennootschappen met een soortgelijk profiel, voornamelijk in de bouwsector of industriële schoonmaaksector. Ze treden onder de vorm van een netwerk op als witwasplatformen om geld uit verscheidene soorten onderliggende misdrijven bedoeld in de wet wit te wassen.

De CFI stelt een evolutie van het verschijnsel van netwerken vast²⁷. Aanvankelijk lag de nadruk op het verkrijgen van opbrengst uit illegale arbeid als onderdeel van sociale fraude en ernstige fiscale fraude, uit recentere dossiers blijkt echter dat netwerken ook worden gebruikt voor het witwassen van geld uit andere misdaadvormen die op vertakkingen met georganiseerde criminele netwerken wijzen. Er zijn enorme bedragen mee gemoeid, gemiddeld meer dan 2.000.000,00 EUR per dossier.

De CFI koos voor een transversale aanpak van deze dossiers en bracht bepaalde netwerken in kaart. Zo kon de CFI enerzijds verbanden leggen tussen de dossiers die op het eerste gezicht afzonderlijke dossiers leken en anderzijds de omvang en de soepelheid aantonen van deze netwerken die als polycriminele witwasplatformen optreden.

Profiel van lege vennootschappen

De vennootschappen die bij deze netwerken betrokken zijn hebben een soortgelijk algemeen profiel: het gaat om Belgische vennootschappen die officieel in de bouwsector of de industriële schoonmaaksector actief zijn; het adres van de maatschappelijke zetel is vaak een "postbusadres" of het adres van een *business center*; de zaakvoerders zijn stromannen (recent gedomicilieerd in België, zonder ervaring in het beheer van vennootschappen); de vennootschappen worden soms dezelfde dag opgericht, en worden geleid door dezelfde betrokkenen die op hetzelfde moment in België aankwamen.

Op boekhoudkundig en financieel vlak stellen we vast dat de btw-aangiften blanco zijn of niet worden ingediend; de jaarrekeningen worden niet neergelegd bij de NBB; sommige vennootschappen hebben een inhoudingsplicht ten aanzien van de FOD Financiën; de vennootschappen zijn niet ingeschreven bij de RSZ²⁸; ze komen doorgaans niet voor als Belgische cliënten van buitenlandse vennootschappen in het Limosa-kadaster. Deze vennootschappen hebben rekeningen bij verschillende banken om zo het totaalbedrag van de verdachte verrichtingen te spreiden. Op hun rekeningen vindt er vanaf de opening een enorm groot aantal verrichtingen plaats evenals soortgelijke verrichtingen met gemeenschappelijke tegenpartijen.

Witwasschema's

De creditverrichtingen zijn overschrijvingen van verschillende Belgische vennootschappen in de bouwsector of de industriële schoonmaaksector. Deze overschrijvingen verwijzen naar de betaling van facturen of dienstverrichtingen. In de aangiften van werken in de Dolsis-gegevensbank is echter geen enkele onderaannemingsrelatie terug te vinden tussen de opdrachtgevende vennootschappen en de ontvangende vennootschappen (lege vennootschappen).

Aan de debetzijde stellen we hoofdzakelijk twee witwasschema's vast:

²⁷ De CFI stelt al meer dan tien jaar zogenaamde Braziliaanse netwerken vast die met sociale fraude en ernstige fiscale fraude verband houden. Brazilianen / Portugezen richten Belgische vennootschappen op of nemen deze over in de bouwsector of de industriële schoonmaaksector. Deze vennootschappen maken vaak deel uit van een netwerk van verschillende vennootschappen die voor een beperkte tijd gebruikt worden, de tijd die nodig is om frauduleuze verrichtingen uit te voeren. Ze worden vervolgens vervangen door nieuwe structuren met nieuwe zaakvoerders om zo het systeem te bestendigen.

²⁸ Wanneer ze wel zijn ingeschreven blijkt dat ze soms slechts één werknemer tewerkstellen, wat weinig lijkt gelet op de omvang van de verrichtingen die op de rekeningen van de vennootschappen plaatsvinden.

- Witwasschema met opnames in contanten:

Nadat de rekeningen van lege vennootschappen werden gecrediteerd wordt het geld in contanten opgenomen en tegen commissie teruggegeven aan de opdrachtgevende vennootschappen (cliënten) die de facturen betaalden. Met de contanten kunnen ze niet-aangegeven werkrachten in het zwart betalen.

Naast de opname in contanten van rekeningen van lege vennootschappen, stellen we ook vast dat er opnames in contanten plaatsvinden na gekruiste overmakingen tussen de verschillende vennootschappen van het netwerk, ofwel na overmakingen op de persoonlijke rekeningen van hun zaakvoerders (stromannen) of de organisatoren van het netwerk (feitelijke zaakvoerders)²⁹.

- Witwasschema met compensatie:

De CFI heeft sinds 2015 al talrijke typologieën met betrekking tot compensatie in haar activiteitenverslagen besproken. Ter herinnering: compensatie is een witwastechiek waarbij criminelen die over contanten uit hun illegale activiteiten beschikken en criminelen die contanten nodig hebben om hun illegale activiteiten te financieren elkaar vinden. De eerste groep overhandigt de contanten aan de tweede groep die op zijn beurt ter compensatie met gebruik van valse facturen gelijkwaardige bedragen overschrijft naar rekeningen die de eerste groep hen meedeelt. Zo hoeven de meest verdachte verrichtingen, namelijk die in contanten, niet via het officiële bankstelsel plaats te vinden.

Nadat de rekeningen van lege vennootschappen werden gecrediteerd wordt het geld overgemaakt naar Belgische of buitenlandse vennootschappen (met een rekening in Europa of in Azië) actief in verschillende sectoren of verschillende soorten handel. Deze overmakingen verwijzen doorgaans, op een vage manier en zonder echte referentie, naar aankopen van goederen of betalingen van facturen. De verschillen tussen de sectoren doen vermoeden dat de financiële verrichtingen op fictieve dienstverlening gebaseerd zijn en het om witwassen met compensatie van nationale of internationale omvang gaat.

Er wordt op gewezen dat de verschillende witwasschema's elkaar niet uitsluiten maar vaak gecombineerd worden. Criminelen willen hun verdachte financiële verrichtingen zo opsplitsen en de financiële stromen moeilijker opspoorbaar maken. Omdat het traditionele bankstelsel de waakzaamheid heeft opgevoerd en waarschuwinginstrumenten voor compensatieverrichtingen heeft ontwikkeld merkt de CFI dat, om opsporing te voorkomen, witwassers vaak van betalingsdienstbaanbieders, aanbieders van elektronisch geld en neobanken gebruikmaken.

Verbanden met verschillende onderliggende misdrijven: polycrimineel witwassen

Het in kaart brengen van de netwerken die de CFI opspoorde maakte het mogelijk om financiële banden tussen verschillende betrokkenen in afzonderlijke dossiers bloot te leggen.

Eerst werd er vastgesteld dat een groep feitelijke zaakvoerders aan het hoofd stond van verschillende lege vennootschappen die personeel ter beschikking stelden van andere bouwbedrijven of industriële schoonmaakbedrijven als onderdeel van een goed georganiseerd systeem van **sociale fraude en ernstige fiscale fraude**. Deze betrokkenen beschikten over de bankkaarten van de lege vennootschappen, waren de begunstigden van overmakingen in opdracht van deze vennootschappen of voerden de betalingen uit naar het Belgisch Staatsblad voor de oprichting van deze vennootschappen.

²⁹ Naast directe of indirecte opnames stelt de CFI ook overschrijvingen vast naar natuurlijke personen met een rekening in België of Portugal. Deze overmakingen verwijzen naar de betaling van loon maar stroken niet met het ontbreken van een Dimona-aangifte. Er worden andere overschrijvingen naar Portugese vennootschappen uitgevoerd. Opzoekingen in het Limosa-kadaster van de Dolsis-gegevensbank tonen aan dat deze overmakingen niet gerechtvaardigd zijn. Het merendeel van de tegenpartijen is negatief bekend bij de CFI omdat ze voorkomen in dossiers die in verband met sociale en/of ernstige fiscale fraude aan de gerechtelijke autoriteiten werden doorgemeld.

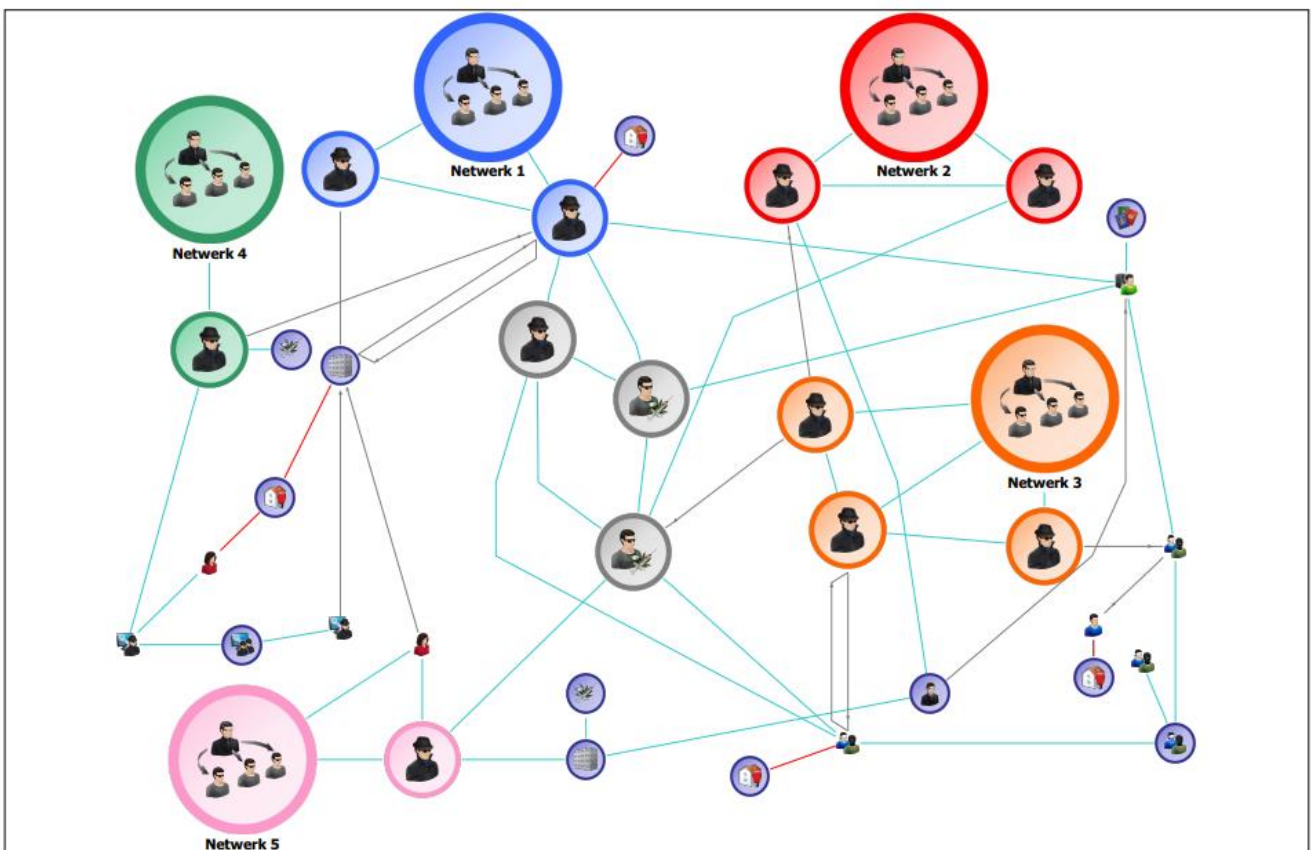
Deze zaakvoerders konden vervolgens in verband worden gebracht met betrokkenen die andere misdrijven zoals sociale fraude en ernstige fiscale fraude pleegden.

Hogerop in de keten duidde de analyse van de CFI op betrokkenen die als smokkelaars optraden in het netwerk voor de rekrutering van niet-aangegeven werkrachten door de reis en de overplaatsing te organiseren van Braziliaanse werkrachten die bij vennootschappen in België kwamen zwartwerken. Naast dit deel met betrekking tot "*mensensmokkel*", waren sommige betrokkenen, die volmacht hadden op de rekeningen van de lege vennootschappen, ook bekend bij de politie wegens *exploitatie van prostitutie en/of mensenhandel* over de Belgische grenzen heen.

Wat het deel "*handel in verdovende middelen*" betreft konden verschillende feitelijke zaakvoerders van de opgespoorde netwerken in verband worden gebracht met een internationale criminele organisatie die in verdovende middelen handelt. Een deel van de contanten uit deze handel zou aan de lege vennootschappen worden overhandigd en via compensatie worden witgewassen. We stellen vast dat daarvoor overschrijvingen worden uitgevoerd naar een vennootschap in de Verenigde Arabische Emiraten (Dubai) die ervan verdacht wordt als professionele witwasser op te treden.

Tot slot worden verschillende lege vennootschappen, die eerst werden gebruikt om geld dat verband houdt met sociale fraude en ernstige fiscale fraude te verplaatsen, voor *oplichting* gebruikt. Op de rekeningen van deze vennootschappen vonden verrichtingen plaats in verband met oplichtingspraktijken zoals frauduleuze overschrijvingen. Het geld werd vervolgens naar het buitenland overgeschreven.

Uit de analyse blijkt ten slotte dat deze netwerken gebruikmaakten van professionele witwassers of facilitatoren, in het bijzonder om lege vennootschappen op te richten, financiële plannen op te stellen, een maatschappelijke zetel te verschaffen of als bijzondere volmachthouders op de rekeningen tussen te komen. In de investeringsfase speelden de facilitatoren tot slot een rol bij investeringen in onroerende goederen in het buitenland.

Ondernomen acties

Bewustmaking van de politiediensten en gerechtelijke autoriteiten

De doeltreffendheid van deze netwerken berust op de toename van de betrokken vennootschappen, de rekrutering van stromannen, het kruisen van financiële stromen, de omvang van de geldovermakingen en de voortdurende vernieuwing van de juridische entiteiten en bankrekeningen. Dit maakt dat deze netwerken moeilijk te vatten zijn.

De kaart met de voornaamste netten die bij de opgespoorde netwerken betrokken zijn werd aan gerechtelijke autoriteiten bezorgd om enerzijds de verbanden tussen dossiers die op het eerste gezicht afzonderlijke dossiers leken schematisch voor te stellen en anderzijds de georganiseerde aard van deze netwerken die als polycriminele witwasplatformen optreden te benadrukken.

Na deze bewustmaking werden er verschillende initiatieven opgezet om de samenwerking tussen de CFI, de politiediensten en de gerechtelijke autoriteiten te versterken, zowel voor de operationele behandeling van dossiers als voor de strategische analyse van de vastgestelde modi operandi.

1.2.2. Handelsgerelateerd witwassen – *Trade-based money laundering (TBML)*

Vastgestelde trends

Handelsgerelateerd witwassen is een witwastechiek waarbij handelsverrichtingen worden gebruikt om geld van illegale herkomst te verbergen, om te zetten of over te dragen aan de hand van handelsverrichtingen. Het hoofddoel van TBML-praktijken - in tegenstelling tot onderliggende misdrijven die met handel verband houden (illegale handel in goederen en koopwaren, namaak...) is niet de koopwaren te verplaatsen maar geld van illegale herkomst via handelsverrichtingen te verplaatsen. Dit houdt voornamelijk in dat koopwaren worden ingevoerd en uitgevoerd en verschillende instrumenten voor grensoverschrijdende handel worden gebruikt.

Op basis van de doorgemelde dossiers stelde de CFI vast dat TBML-praktijken steeds vaker gebruikt worden. Er werden verschillende trends vastgesteld, die ook werden bevestigd in een recent gezamenlijk verslag van de FATF en de Egmontgroep inzake TBML³⁰.

Op internationaal vlak worden al jaren³¹ verschillende technieken opgesomd die worden gebruikt om handelsverrichtingen voor witwasdoeleinden te misbruiken. Deze technieken omvatten onder meer het onder- of overfactureren van handelsverrichtingen. Door invoer- en uitvoerverrichtingen uit te voeren waarbij het aantal of de waarde ervan wordt over- of onderschat is het mogelijk om geld te verplaatsen en wit te wassen. Hetzelfde geldt voor valse omschrijvingen: de gefactureerde goederen worden niet echt verstuurd maar de facturen vermelden een prijs die met deze goederen overeenstemt. De marktwaarde van de verzonden goederen ligt in werkelijkheid veel hoger of lager. De techniek van de meervoudige factuur bestaat erin verschillende facturen voor dezelfde goederen op te stellen. Verder kunnen verrichtingen ook volstrekt fictief zijn. Men spreekt ook van zogenaamde spookzendingen: overschrijvingen worden gestaafd met facturen met betrekking tot handelsverrichtingen hoewel er geen koopwaar werd geleverd. Met deze techniek kan geld via de rekeningen van een vennootschap worden verplaatst. Het is ook mogelijk om een vennootschap in het buitenland op te richten om goederen te laten leveren of te ontvangen die in werkelijkheid nooit hebben bestaan.

Recenter werden er, zowel op internationaal vlak als in België, andere technieken vastgesteld die niet noodzakelijk berusten op de bovenvermelde vervalsingstechnieken van koopwaren of facturen. De dossiers van de CFI wijzen in het bijzonder op praktijken van compensatie voor de betaling van allerlei koopwaren, die vervolgens worden ingevoerd en opnieuw worden verkocht.

³⁰ FATF, *Trade-Based Money Laundering*, 2020. <https://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-based-money-laundering-trends-and-developments.html>

³¹ FATF, *Trade-Based Money Laundering*, 2006. <https://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>

Verschillende dossiers in verband met netwerken duiden op overmakingen uitgevoerd door Belgische vennootschappen in de bouwsector en industriële schoonmaaksector naar groothandelaars voor de aankoop van koopwaren voor rekening van de criminelen die hen de contanten aanvankelijk hadden bezorgd. Het compensatieschema wordt gecombineerd met TBML-praktijken, de koopwaren worden namelijk vervolgens door handelsvennootschappen ingevoerd met de bedoeling opnieuw te worden verkocht.

Typologische casus 10: Compensatieschema's en TBML worden gecombineerd

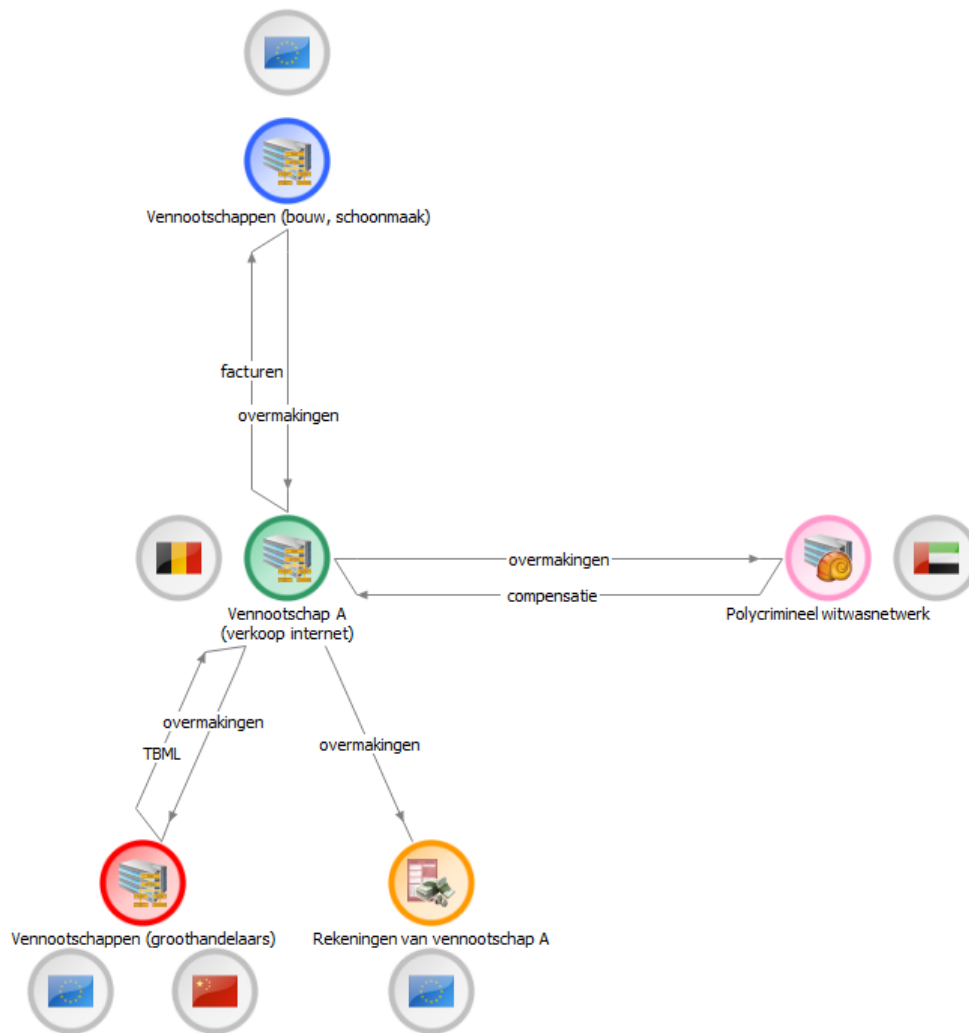
De Belgische vennootschap A verkoopt producten via het internet. Ze houdt rekeningen aan bij verschillende banken in België en in het buitenland. In 2020 werden de rekeningen van A gecrediteerd door overschrijvingen van verschillende Belgische vennootschappen in de bouwsector en industriële schoonmaaksector, voor een bedrag van meer dan 5 miljoen EUR. Deze overschrijvingen verwezen hoofdzakelijk naar facturen of dienstverrichtingen die klaarblijkelijk aan btw onderworpen waren. Het geld werd vervolgens overgeschreven naar verschillende buitenlandse rekeningen op naam van de vennootschap of van buitenlandse vennootschappen.

Vennootschap A had geen vergunning voor postorderverkoop via haar website. Bovendien had ze geen enkele btw-aangifte ingediend voor 2020 en had ze een inhoudingsplicht bij de belastingdienst. Het was dus waarschijnlijk dat vennootschap A niet al haar fiscale verplichtingen nakwam.

Vennootschap A was voorheen actief in de bouwsector, een risicovolle sector op het gebied van witwassen. Het adres van de zaakvoerder stemde overeen met het adres van de maatschappelijke zetel van vennootschap A, gevestigd in een woongebouw, wat gelet op de activiteit van de vennootschap opvallend is. Bovendien was het merendeel van de opdrachtgevende vennootschappen bekend bij de CFI omdat ze voorkwamen in dossiers die aan de gerechtelijke autoriteiten werden doorgemeld.

Een deel van het geld werd naar het buitenland overgemaakt, enerzijds naar verschillende groothandelaars in niet voor voeding bestemde consumptiegoederen en anderzijds naar vennootschappen die de CFI ervan verdacht polycriminele witwasplatformen te zijn.

Gelet op de verzamelde informatie over de opdrachtgevende vennootschappen en de verschillende tegenpartijen aan debetzijde van de rekeningen van vennootschap A, lijkt laatstgenoemde een tussenvennootschap te zijn in een witwasschema uitgaande van de schoonmaaksector en de bouwsector in België met vertakkingen in het buitenland. Overschrijvingen naar groothandelaars zouden met TBML-praktijken kunnen overeenstemmen aangezien de koopwaren met geld van illegale herkomst werden gekocht en vervolgens werden ingevoerd met de bedoeling om ze via de onlinehandel van vennootschap A opnieuw te verkopen.

Een andere techniek is gebaseerd op het gebruik van netwerken voor aankopen in opdracht, door de FATF³² ook "*surrogate shopping networks*" genoemd. In deze netwerken treden kopers als tussenpersonen op om koopwaren te kopen voor rekening van criminele organisaties: deze organisaties overhandigen geld van illegale herkomst aan kopers die vervolgens koopwaren aankopen die doorgaans vervolgens naar een ander rechtsgebied worden gebracht ten behoeve van criminele organisaties. Deze kopers zijn in het bijzonder studenten die een groot aantal aankopen doen, voornamelijk online

³² FATF, *Trade-Based Money-Laundering*, 2020.

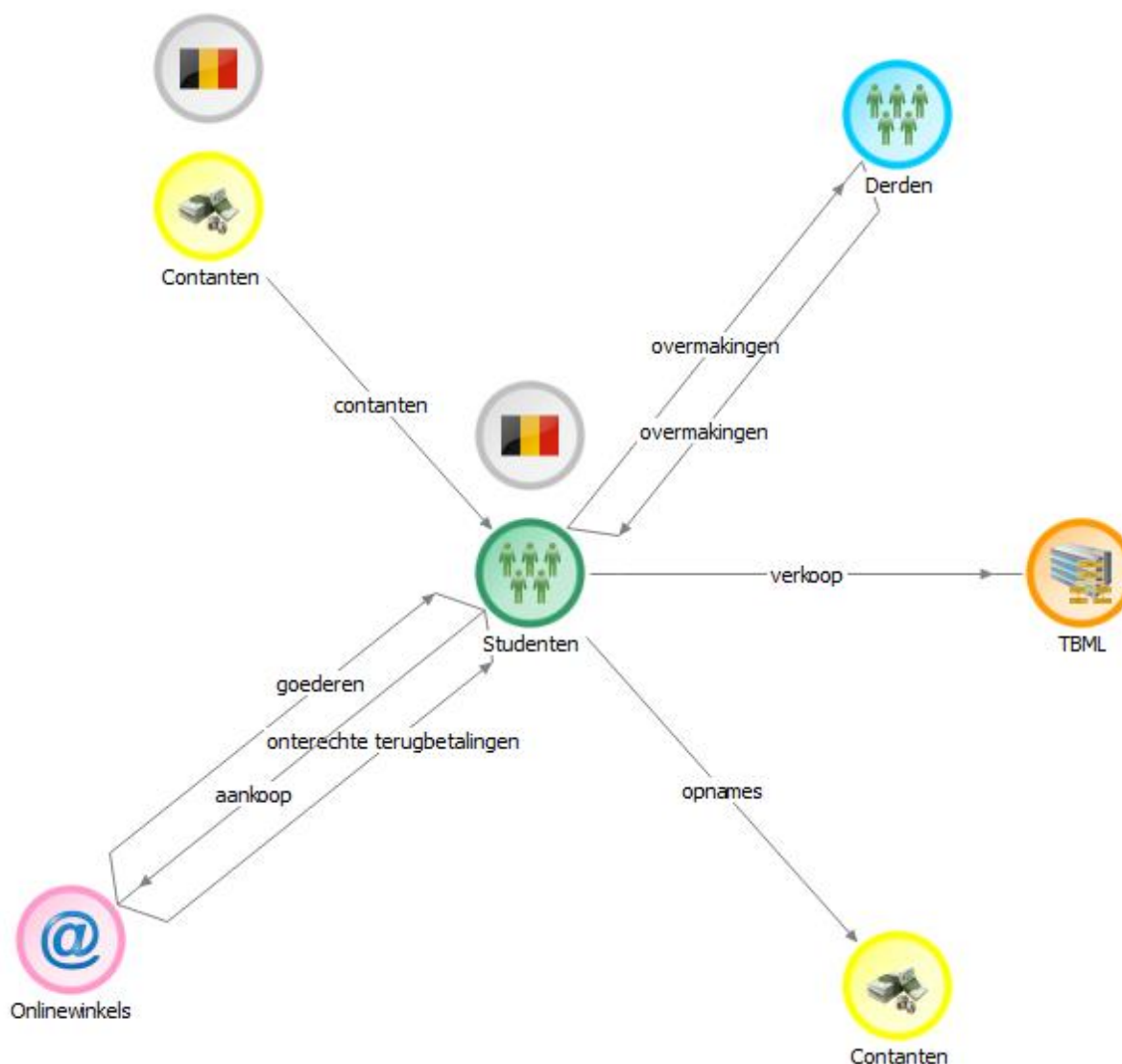
Typologische casus 11: TBML in verband met een netwerk voor aankopen in opdracht

Tientallen personen openden rekeningen bij financiële instellingen. Op deze rekeningen werd eenzelfde modus operandi vastgesteld: deze personen voerden talrijke aankopen uit via domiciliëring of met uitgestelde betaling. Vooraleer ze hun aankopen hadden ontvangen en nadat hun rekeningen werden gedebiteerd weigerden de betrokkenen de domiciliëringen die vervolgens werden geannuleerd en op hun bankrekeningen werden terugbetaald. Sommige terugbetalingen die onterecht werden ontvangen konden de financiële instellingen terugkrijgen maar het merendeel van de andere terugbetalingen kon niet worden teruggehaald. Het geld dat onterecht op de rekeningen terecht kwam werd kort nadien in contanten opgenomen of naar derden overgemaakt.

Aan deze modus operandi gingen systematisch stortingen in contanten vooraf of overmakingen, hetzij uitgevoerd door de rekeninghouder, hetzij door een derde. De aankopen gebeurden online bij betaalplatformen of handelaars.

Op de rekeningen vonden geen andere soorten verrichtingen plaats, wat er lijkt op te wijzen dat de rekeningen enkel en alleen werden geopend om er frauduleuze transacties op uit te voeren. De betrokkenen oefenden geen beroepsactiviteit uit en stonden bekend als studenten. Een deel van hen en personen die creditverrichtingen op hun rekeningen uitvoerden hadden gerechtelijke voorgaanden inzake handel in verdovende middelen en/of diefstal.

Het geld afkomstig uit die illegale activiteiten dat cash op de rekening werd gestort om het frauduleuze mechanisme op te zetten, kon zo worden witgewassen aan de hand van aankopen waarbij de betalingen vervolgens werden terugbetaald en in contanten werden opgenomen of naar derden overgemaakt. De koopwaren die op bedrieglijke wijze werden verkregen konden overigens opnieuw worden verkocht.

Naast handelsgerelateerd witwassen stelde de CFI ook het gebruik van witwaspraktijken aan de hand van diensten vast (*Service-Based Money Laundering* of SBML³³). Anders dan bij TBML wordt bij SBML geld van illegale herkomst verplaatst via handelsverrichtingen die niet met koopwaren maar met dienstverlening verband houden. Het gaat meer bepaald om consultancy- en adviesdiensten, waarbij het bijzonder moeilijk te beoordelen is of het om echte of fictieve dienstverlening gaat. Omdat er daarenboven geen goederen fysiek verplaatst worden zijn er ook geen in- of uitvoergegevens beschikbaar.

Typologische casus 12: SBML in verband met georganiseerde misdaad

X, een buitenlander actief in het verlenen van adviesdiensten op het gebied van onroerende goederen was de economische begunstigde van verschillende vennootschappen in het buitenland, waaronder vennootschap A. De rekening van vennootschap A bij een bank in België werd gecrediteerd door overschrijvingen met betrekking tot facturen/dienstverlening van verschillende Belgische vennootschappen, voor een totaalbedrag van bijna 5 miljoen EUR. Het geld werd vervolgens hoofdzakelijk naar een rekening in het buitenland op naam van vennootschap A overgemaakt.

De rekening van vennootschap A werd daarenboven ook gecrediteerd door overschrijvingen van vennootschap B in Dubai. Vennootschap B zou een beroep gedaan hebben op vennootschap A voor adviesverlening. Naast deze overschrijvingen stelde de CFI ook talrijke overmakingen vast,

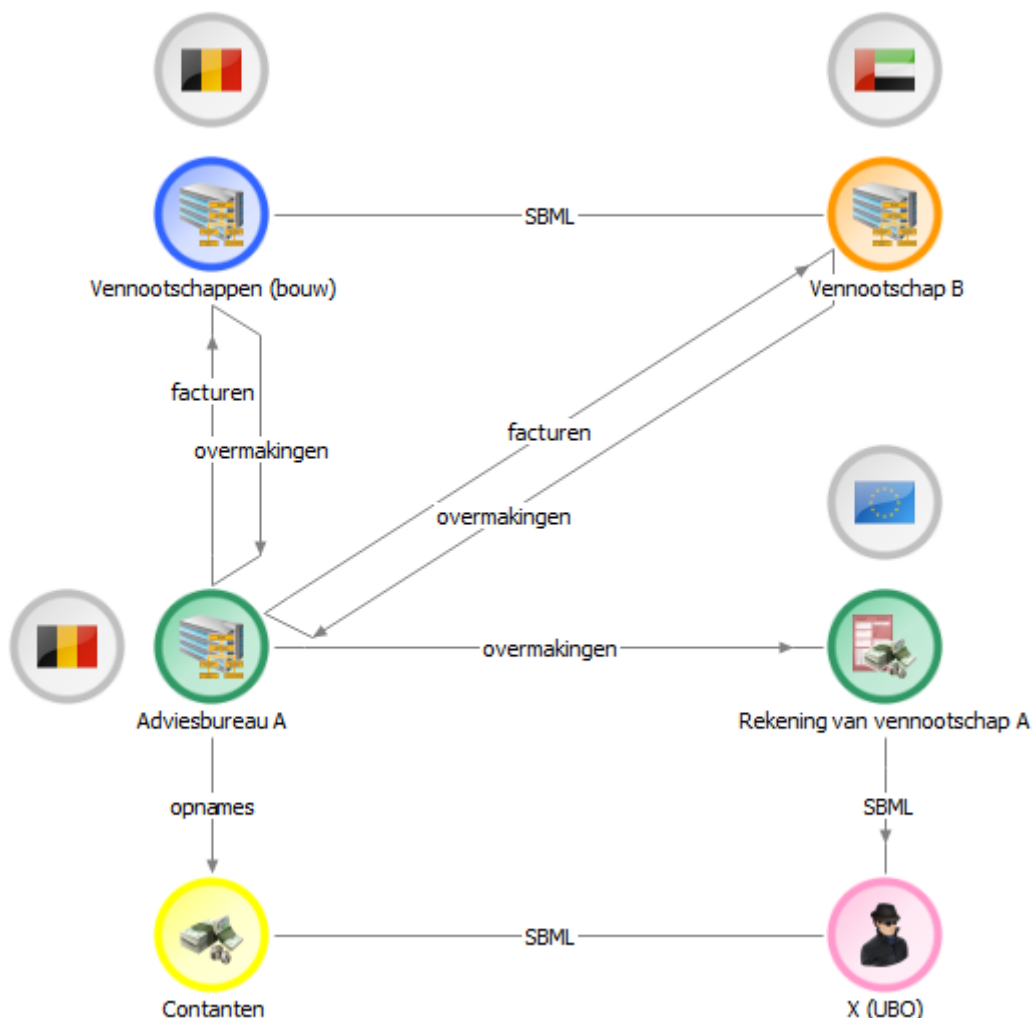
³³ Zie ook FATF, *Trade-Based Money-Laundering*, 2020.

niet van de rekening van vennootschap B maar van rekeningen in België van verschillende Belgische vennootschappen in de bouwsector.

De meeste opdrachtgevende vennootschappen waren actief in de bouwsector en kwamen voor in doorgemelde dossiers van de CFI, voornamelijk in verband met sociale fraude en/of ernstige fiscale fraude.

Informatie van een buitenlandse tegenhanger toonde aan dat X bekend was bij de gerechtelijke autoriteiten wegens banden met verschillende criminele organisaties betrokken bij de handel in verdovende middelen. X zou contante betalingen aanvaarden voor advies op het gebied van onroerend goed en zou deze modus operandi toepassen door via vennootschap A valse facturen op te stellen.

De Belgische vennootschappen die de overmakingen uitvoeren voor rekening van vennootschap B maken mogelijk deel uit van een criminele organisatie die witwast. De uitgevoerde verrichtingen houden mogelijk verband met de witwastechiek op basis van dienstverlening (SBML).

Ondernomen acties

Bewustmaking van melders

TBML maakt gebruik van de complexiteit van handelssystemen, in het bijzonder in een internationale context waarbij door verschillende en rechtsgebieden te betrekken de waakzaamheidsprocedures kunnen worden bemoeilijkt.

Er wordt vaak vastgesteld dat derden zonder enige economische verantwoording in de betalingsketen van handelsverrichtingen tussenkomen. Financiële instellingen lijken zich bewust te zijn van risico's die aan deze derden verbonden zijn. Hoewel ze over waardevolle informatie beschikken om TBML op te sporen op basis van KYC, van documenten met betrekking tot handelsverrichtingen en de opsporing van onregelmatigheden blijkt uit de conclusies van het gezamenlijke verslag van de FATF en de Egmontgroep dat de problematiek inzake TBML nog steeds te weinig bekend is bij financiële beroepen.

Niet-financiële beroepen zijn zich bovendien onvoldoende bewust van de opsporing van TBML hoewel ze over relevante informatie beschikken, in het bijzonder met betrekking tot handelsdocumenten (facturen), vennootschapsstructuren (schermvennootschappen, complexe en weinig transparante entiteiten), uiteindelijke begunstigden,...

Volgens de CFI is dit een belangrijk verschijnsel, in de doorgemelde dossiers stelt de CFI immers vast dat er steeds vaker gebruik wordt gemaakt van TBML-praktijken. De CFI plaatste dan ook een waarschuwing op haar website over de publicatie van het gezamenlijke verslag van de FATF en de Egmontgroep. Om melders nog beter bewust te maken nam de CFI ook contact op met Febelfin.

Na de publicatie van het gezamenlijke verslag van de FATF en de Egmontgroep werd tot slot een document met indicatoren inzake TBML op de respectieve websites van deze twee organisaties geplaatst³⁴.

1.2.3. Gebruik van kansspelen

De kanspelsector vertoont kwetsbaarheden waar zowel op nationaal als op internationaal vlak al meermaals is op gewezen³⁵. De sector is erg gesegmenteerd (casino's, speelzalen, weddenschappen, enz.) en trekt veel geld aan. Elk kansspel heeft een verschillend risiconiveau op het gebied van witwassen van geld.

De analyse van de dossiers van de CFI toont aan dat de kanspelsector in toenemende mate door criminelen wordt gebruikt om hun geld van illegale herkomst wit te wassen. Naar aanleiding van deze bevindingen voerde de CFI in de loop van 2020 een strategische analyse uit om de kanspelsector zo goed mogelijk te begrijpen en zich op de uitdagingen en de kwetsbaarheden te richten.

Vastgestelde trends

Ook al vindt het witwassen van geld via kansspelen hoofdzakelijk via de speler plaats, mag het witwasrisico met betrekking tot de verstrekker van de kansspelen (de instelling zelf) niet worden onderschat.

In het geval van witwassen door de verstrekker van de spelen maken sommige criminelen rechtstreeks gebruik van vennootschappen in de kanspelsector (waarvan sommigen online) om gemakkelijker geld uit hun illegale activiteiten wit te wassen. Met de hulp van medeplichtigen wordt misdaadgeld rechtstreeks op de rekening van hun vennootschappen in de kanspelsector overgeschreven en met niet-misdaadgeld van andere niet-medeplichtige spelers vermengd. Verschillende dossiers tonen aan dat witwassers vennootschappen in de kanspelsector oprichten. Het uitbaten van deze vennootschappen dient als dekmantel om geld uit verschillende criminele activiteiten wit te wassen, in het bijzonder handel in verdovende middelen, georganiseerde misdaad en sociale fraude. Een deel van de stortingen in contanten op de rekeningen van deze vennootschappen, die zogezegd verband houden met de kanspelsector, zou in werkelijkheid uit criminele activiteiten voortkomen.

³⁴ <https://egmontgroup.org/en/content/joint-eg-fatf-trade-based-money-laundering-risk-indicators>

³⁵ FATF, *Vulnerabilities of casinos and gaming sector*, Parijs, maart 2009; Moneyval, *The use of online gambling for money laundering and financing of terrorism purposes*, Raad van Europa, Straatsburg, april 2013; CFI (2019), 26ste Activiteitenverslag

Typologische casus 13: oprichten en uitbaten van kansspelinrichtingen om geld uit criminele activiteiten wit te wassen

Analyse van de bankrekening van vennootschap A wijst op talrijke inningen van betalingen per kaart, vermoedelijk betalingen van cliënten voor kansspelen die de vennootschap organiseert, alsook talrijke stortingen in contanten.

Een van de zaakvoerders is volgens politionele informatie bekend voor verschillende feiten van handel in verdovende middelen. Hij zou grote hoeveelheden cocaïne invoeren via contactpersonen in Zuid-Amerika. In dit verband zou hij een handel in auto-onderdelen gebruiken om grote hoeveelheden naar België te vervoeren.

Informatie van een buitenlandse tegenhanger van de CFI toonde aan dat familieleden van een andere zaakvoerder ervan verdacht werden op illegale wijze actief te zijn in de kansspelsector in het buitenland.

Opmerkelijk was ook dat de maatschappelijke zetel van vennootschap A op hetzelfde adres gevestigd was als vennootschappen in de transportsector die voorkwamen in een dossier van de CFI dat aan het parket werd doorgemeld wegens aanwijzingen van witwassen van geld voortkomend uit georganiseerde misdaad.

Vennootschap A kon in dit verband worden gebruikt om geld voortkomend uit handel in verdovende middelen wit te wassen. Het geld dat in contanten op de bankrekening van vennootschap A werd gestort, en zagezegd met weddenschappen verband hield, kwam in werkelijkheid mogelijk geheel of gedeeltelijk voort uit handel in verdovende middelen.

Criminelen die casino's bezoeken zonder werkelijk te willen spelen vormen een voorbeeld van witwassen door de speler. Ze wisselen het geld dat moet worden witgewassen om in speelpenningen die ze daarna teruggeven zonder te hebben gespeeld. Ze krijgen het geld terug en kunnen de herkomst van het geld verantwoorden door de bonnen die ze van het casino ontvangen.

De typologieën die het vaakst worden vastgesteld tonen aan dat spelverrichtingen onderdeel vormen van grotere witwasschema's waarbij vaak gebruik wordt gemaakt van andere technieken, zowel in België als in het buitenland. Witwassers maken gebruik van verschillende kanalen om hun verrichtingen zo ondoorzichtig mogelijk te maken en de herkomst of de bestemming van het geld te verbergen. Het gebruik van kansspelen en betalingsdienstaanbieders (PSP) en cryptovaluta maken het moeilijker om fondsen op te sporen. Daarenboven maken nieuwe betaalmiddelen zoals cryptovaluta en voorafbetaalde kaarten het mogelijk om contante sommen om te zetten en bevorderen ze anonieme handelingen.

De CFI stelde in sommige dossiers vast dat een deel van de activa van een vennootschap wordt gebruikt om betalingen via een PSP uit te voeren naar een casino, de spelwinst wordt vervolgens naar de rekening van de zaakvoerder overgeschreven.

In andere dossiers worden voorafbetaalde onlinebetaalmiddelen en een onlinecasino gebruikt om geld uit illegale handel in verdovende middelen wit te wassen. De contanten uit de illegale verkoop van verdovende middelen worden aangewend om betaalvouchers te kopen. Deze vouchers worden gebruikt om een rekening bij een onlinecasino te crediteren. De rekening wordt vervolgens gedebiteerd door overschrijvingen naar de bankrekening van een medeplichtige, ook al werd het geld amper gebruikt om op de site te gokken of te spelen.

Uit dossiers in verband met oplichting blijkt dat er tegelijkertijd platformen voor cryptovaluta en onlineweddenschappen worden gebruikt om financiële stromen ondoorzichtiger te maken. Rekeningen van vennootschappen worden gecrediteerd door overschrijvingen van particulieren en stortingen in contanten; deze fondsen worden vervolgens gedeeltelijk overgemaakt naar verschillende betalingsdienstaanbieders en gedeeltelijk naar platformen voor uitwisseling van cryptovaluta.

De analyse van de CFI bevestigt tot slot dat de kansspelsector een bijzondere aantrekkingskracht kan uitoefenen op bepaalde criminelen die er de voorkeur aan geven om een deel van hun geld uit te geven

in plaats van het wit te wassen. Deze voorliefde voor kansspelen is een spoor dat de CFI als onderdeel van haar onderzoek in aanmerking neemt.

Ondernomen acties

Zoals aangegeven voerde de CFI in 2020 een strategische analyse uit van de kansspelsector om de sector zo goed mogelijk te begrijpen en zich op de huidige uitdagingen te richten. Deze analyse leidde tot verschillende vaststellingen, in het bijzonder op het vlak van de evolutie van de witwastypologieën in de sector. De CFI stelde in april 2021 de resultaten van deze analyse voor aan de Kansspelcommissie. Deze vergadering bood de gelegenheid om van gedachten te wisselen over de vraagstukken en uitdagingen waarmee de sector te maken krijgt en de beste strategieën om hier in de toekomst een antwoord op te bieden.

1.2.4. Witwassen via Dubai

Dubai is een belangrijk internationaal financieel centrum en handelsknooppunt in de wereld, dat wettelijke financiële activiteiten en handelsactiviteiten aantrekt maar ook illegale financiële stromen. De FATF voerde onlangs een beoordeling uit van de naleving van de internationale normen inzake de bestrijding van witwassen van geld en de financiering van terrorisme van de Verenigde Arabische Emiraten (V.A.E.)³⁶. Het verslag van de FATF wijst op vele kwetsbaarheden en is van oordeel dat belangrijke en fundamentele verbeteringen noodzakelijk zijn.

De CFI voerde een strategische analyse uit van dossiers met banden met de V.A.E., in het bijzonder met Dubai. Uit de analyse blijkt dat het vaak om grote bedragen gaat, dat er verschillende onderliggende misdrijven betrokken zijn en er verschillende modi operandi worden toegepast die vaak complex zijn.

Vastgestelde trends

Vastgestelde misdaadtypologieën op het gebied van witwassen

Verschillende dossiers houden verband met illegale handel in goederen en koopwaren inzake diamant. Deze dossiers, die vaak ook met ernstige fiscale fraude samenhangen, wijzen op verbanden met diamantbedrijven gevestigd in *Free-Trade Zones* in Dubai. Deze vennootschappen doen vaak aan "*round tripping*"³⁷. Sommige dossiers, die door de FOD Economie werden gemeld, hadden betrekking op voorbehoud van erkende deskundigen met betrekking tot de aangekondigde waarde van diamanten³⁸.

Andere dossiers in verband met fiscale fraude hadden voornamelijk betrekking op financiële stromen naar rekeningen in Dubai en wezen op het gebruik van kunstmatige vennootschapsconstructies die met behulp van professionele witwassers werden opgezet.

Talrijke dossiers houden verband met georganiseerde criminaliteit en bevestigen de aantrekkingskracht van vastgoed in Dubai voor het witwassen van geld uit georganiseerde criminaliteit, in het bijzonder in

³⁶ FATF, [MER UAE full.pdf \(fatf-gafi.org\)](https://www.fatf-gafi.org/publications/mers/asset/MER_UAE_full.pdf)

³⁷ De geldmiddelen worden van de ene naar de andere vennootschap overgemaakt onder het mom van valse facturen bedoeld om de omzet op te drijven. De uitgevoerde verrichtingen in deze dossiers hebben geen enkele economische logica en in bepaalde gevallen werd geen enkel bewijsstuk voorgelegd.

³⁸ Een over- of onderwaardering van diamanten ten opzichte van de marktwaarde maakt het mogelijk om winst- en omzetcijfers te vervalsen en vergemakkelijkt bijgevolg het plegen van ernstige fiscale fraude. Dit vermeende verschil tussen de waardering van de deskundige en de bedragen op de documenten betreffende de transactie wordt aan de Dienst van de FOD Economie meegedeeld, die vervolgens een onderzoek start. In dit geval moet de handelaar in diamant zijn aangifte staven en het verschil tussen de aangegeven waarde en de waarde van de deskundige verklaren. Overeenkomstig artikel 8, §3 van het koninklijk besluit van 20 november 2019 houdende maatregelen betreffende het toezicht op de diamantsector hanteert de FOD Economie een risicogebaseerde benadering om deze dossiers aan de CFI te melden.

verband met handel in verdovende middelen. Verschillende dossiers houden ook verband met het zogenaamde Braziliaanse netwerk waar men van compensatiemechanismen gebruikmaakt: stromen naar vennootschappen in Dubai of naar een witwasplatform gevestigd in Dubai. Het gebruik van TBML-mechanismen werd ook vastgesteld.

Typologieën in verband met sommige sectoren

De vastgoedsector in de V.A.E. werd door de FATF op het gebied van witwassen van geld als erg kwetsbaar beoordeeld omdat het mogelijk is om de identiteit van betrokkenen en de herkomst van geld verborgen te houden. Uit open bronnen blijkt dat verschillende personen die aan internationale sancties onderworpen waren, waaronder figuren uit de georganiseerde misdaad en grote drugshandelaars, hun geld in de vastgoedsector in Dubai hebben witgewassen. Verschillende doorgemelde dossiers van de CFI bevestigen deze kwetsbaarheden.

De FATF heeft ook verschillende kwetsbaarheden vastgesteld die kenmerkend voor de diamantsector zijn. Boven de problematiek van illegale diamanthandel, Dubai is namelijk het derde belangrijkste centrum voor diamant ter wereld, komen diamanten ook als middel voor witwassen naar voren. De dossiers van de CFI bevestigen de risico's die de FATF vaststelde.

De goudsector werd door de FATF ook als kwetsbaar op het gebied van witwassen aangeduid. De goudsector is een van de belangrijkste economische sectoren in Dubai, het epicentrum van de wereldwijde goudmarkt. De FATF heeft de vele mogelijkheden opgesomd die goud als middel voor witwassen voor criminelen aantrekkelijk maken.

Witwastechnieken

De vastgestelde modi operandi zijn gevarieerd en vaak complex. Uit verschillende dossiers blijkt dat de compensatietechniek wordt gebruikt. Er worden overmakingen uitgevoerd naar vennootschappen met een rekening in Dubai in verschillende sectoren of soorten handel. De CFI stelde ook stromen naar Dubai vast naar een compensatieplatform gevestigd in Dubai uitgevoerd door een professionele witwasser. Het evaluatieverslag van de FATF vermeldt het gebruik van professionele witwassers als een van de belangrijkste witwasrisico's in de V.A.E.

Sommige vastgestelde verrichtingen stemmen overeen met TBML-praktijken, een techniek die volgens het evaluatieverslag van de FATF in de V.A.E. vaak wordt gebruikt.

Verschillende dossiers tonen aan dat er gebruik wordt gemaakt van ondoorzichtige vennootschapsstructuren gevestigd in Dubai. Het gaat om Limited-vennootschappen of FZE (*Free Zone Establishments*) gevestigd in Dubai. Het evaluatieverslag van de FATF vermeldt dat de ongeordende structuur in de V.A.E. om vennootschappen te registreren het werk van de autoriteiten bemoeilijkt en de identificatie van de uiteindelijke begunstigden verhindert. De CFI stelt vast dat er vaak gebruik wordt gemaakt van valse facturen voor dienstverlening om verrichtingen naar deze vennootschappen te verantwoorden. De bijhorende mededelingen zijn vaak vaag en verwijzen naar advieskosten: "consultancy", "contract", "fee", ...

Enkele dossiers tonen aan dat er bankkaarten worden gebruikt om allerlei uitgaven in Dubai uit te voeren. Het merendeel van deze dossiers houdt verband met handel in verdovende middelen.

Verschillende van deze technieken worden gecombineerd en tonen aan dat niet-financiële beroepen en professionele witwassers betrokken zijn. Naast het gebruik van beoefenaars van cijferberoepen en juridische beroepen om vennootschapsstructuren op te richten voor criminele doeleinden en witwasdoeleinden blijkt uit sommige dossiers ook dat professionele witwasfacilitatoren een actieve rol spelen (oprichten van een compensatieplatform, opzetten van complexe schema's voor investeringen in onroerende goederen, oprichten van ondoorzichtige vennootschapsstructuren die onderling met elkaar verband houden...).

2. Trends op het vlak van financiering van terrorisme

Vastgestelde trends

Wat betreft de financiering van terrorisme werd de dalende trend van de voorbije jaren in aantal en omvang van de behandelde dossiers in 2020 verdergezet. Het aantal doorgemelde dossiers voor financiering van terrorisme en het doorgemelde totaalbedrag is al enige tijd niet meer vergelijkbaar met jaren zoals 2016 en vooral 2017. Deze dalende trend werd ook bevestigd door verschillende nationale en internationale partnerdiensten. Een trend die enerzijds gekoppeld kan worden aan het verlies aan invloed van IS en het daaraan gelieerde fenomeen van Syriëstrijders, maar anderzijds ook verklaard kan worden door een verandering in modus operandi van de meest recent gepleegde aanslagen in het Westen.

Het verlies aan territoriaal belang van IS in Syrië mag echter niet worden aanzien als het volledig verdwijnen van de dreiging die uitgaat van deze terroristische organisatie. Zo geeft recente informatie aan dat IS in het dal van de Eufraat aan Syrië aan een opmars bezig is. Ten zuiden van de stad Hasaka begint een gebied waar IS geregeld aanslagen pleegt. De afgelopen maanden werden Syriërs uit de gevangenkampen van Al-Hol door de Koerden vrijgelaten en in het kamp zelf is IS en hun doctrines alomtegenwoordig.

Het verleden toonde ons reeds meermaals dat er geen grote bedragen nodig zijn om een terroristische aanslag of groepering te financieren. De meest recente geschiedenis toont aan dat de bedragen nog meer verwaarloosbaar zijn geworden en dit bij aanslagen die naast de directe slachtoffers nog steeds een enorme schokgolf in de maatschappij teweegbrengen en een polarisering in de hand kunnen werken. Financieel onderzoek blijft echter een zeer waardevol instrument en kan in sommige gevallen dienen als later bewijsmiddel voor het objectief in kaart te brengen van verbanden met andere personen of groeperingen. Door een dergelijke financiële autopsie kunnen onder meer bepaalde katalysatoren worden geïdentificeerd die mee geleid hebben tot het plegen van terreurdaden.

Ook in 2020 werden het verminderd aantal doormeldingen naar de gerechtelijke diensten voor financiering van terrorisme ruimschoots gecompenseerd door een groot gebruik van de mogelijkheid voorzien in artikel 83, §2, 4° van de wet van 18 september 2017. Dit artikel laat toe om in het kader van de bestrijding van het radicaliseringsproces relevante informatie over te maken aan de inlichtingendiensten (VSSE en ADIV) en aan OCAD, ook wanneer er geen ernstige aanwijzingen van de financiering van terrorisme vastgesteld werden.

Naast de gewaardeerde samenwerking met de parketten en politie is ook de samenwerking met de inlichtingendiensten en OCAD onontbeerlijk voor de CFI, zeker in een periode waarin de imminente terrorismedreiging minder groot is en het belang van het vroegtijdig detecteren en samenwerken op vlak van de bestrijding van een radicaliseringsproces des te belangrijker is geworden.

In 2020 heeft CFI ook meermaals voldaan aan haar schrijfplicht in de Gemeenschappelijke Gegevensbank (GGB). De GGB is de databank beheerd door OCAD en de politie en de tool die de multidisciplinaire aanpak van het Plan R in praktijk brengt met als doelstelling niet-geclassificeerde informatie in *real time* te delen tussen de verschillende betrokken diensten over personen en organisaties die prioritair dienen opgevolgd worden in het kader van een problematiek van terrorisme en extremisme, inclusief het radicaliseringsproces. Als de CFI over relevante informatie beschikt over personen die in deze databank zijn opgenomen, wordt de pertinent beschikbare financiële informatie ingevoerd

De voorbije jaren was het probleem van de radicalisering in de gevangenen opnieuw actueel. Sommige bekende voor terrorisme veroordeelde gedetineerden genieten omwille van hun verleden een hoog aanzien in extremistische kringen en kunnen ingezet worden als boegbeeld voor het ronselen van fondsen. Een aantal van deze personen is intussen vrijgelaten maar voor het merendeel van deze gedetineerden zal de detentie de komende jaren eindigen. Ook op financieel vlak zal er verdere waakzaamheid geboden zijn voor personen die een blijvend risico vormen, dit in samenspraak met de andere bevoegde diensten. In dossiers rond de strijd tegen de financiering van terrorisme had de CFI reeds het gebruik van de 'gevangenisrekeningen' vastgesteld. De vraag was in welke mate dat gebruik risico's inhoudt van financiering van terrorisme en/of radicalisering. In het kader hiervan heeft de CFI samen met vertegenwoordigers van het directoraat-generaal penitentiaire instellingen (EPI) het afgelopen jaar verschillende keren overlegd teneinde de samenwerking tussen beide diensten te verduidelijken evenals de dienst EPI te helpen voldoen aan haar meldingsplicht door middel van een aantal niet limitatieve elementen/trends/typologieën die de Cel reeds in een aantal dossiers had opgemerkt bij wijze van voorbeeld aan te reiken. Het is uiteindelijk de dienst EPI zelf die het best geplaatst is om het verdachte karakter van bepaalde verrichtingen - in combinatie met het gedrag van de gedetineerde - in te schatten. In 2020 ontving de CFI reeds één melding en verschillende interessante informatieverslagen van de dienst EPI.

In tegenstelling tot vorig jaar is er bij de dossiers van 2020 die doorgemeld werden aan de parketten wegens het bestaan van ernstige aanwijzingen van de financiering van terrorisme geen echt uitgesproken grote trend. Hoewel nog steeds een aantal dossiers die werden doorgemeld voor financiering van terrorisme betrekking hadden op het fenomeen van collectors via de gebruikelijke financieringskanalen, konden we vaststellen dat er een gedeeltelijke verschuiving op te merken valt naar de digitale wereld, wat de komende maanden zeker zal moeten worden opgevolgd.

Deze nauwlettende opvolging door de CFI vindt plaats binnen het ruimere kader van het onderwerpen van een deel van de cryptospelers aan de Belgische preventieve wetgeving.

Nieuwe financieringswijze – uitdagingen bij cryptobetalingen

In 2020 kon op aangeven van de Franse FIU Tracfin een nieuw systeem voor terrorismefinanciering worden geïdentificeerd, dat de discretie van geldovermakingen aan jihadisten in Syrië kan garanderen. Dit systeem vormt een nieuwe stap in de evolutie van de financiering van terrorisme. De afgelopen jaren werd door CFI en parket sterk ingezet op de ontmanteling van geldoverdrachten via de gebruikelijke kanalen. Deze nieuwe financieringsmethode biedt jihadisten en hun geldverstrekkers de mogelijkheid zich te onttrekken aan het toezicht op de gebruikelijke geldovermakingen waarbij er steeds aan identificatieverplichtingen moet worden voldaan.

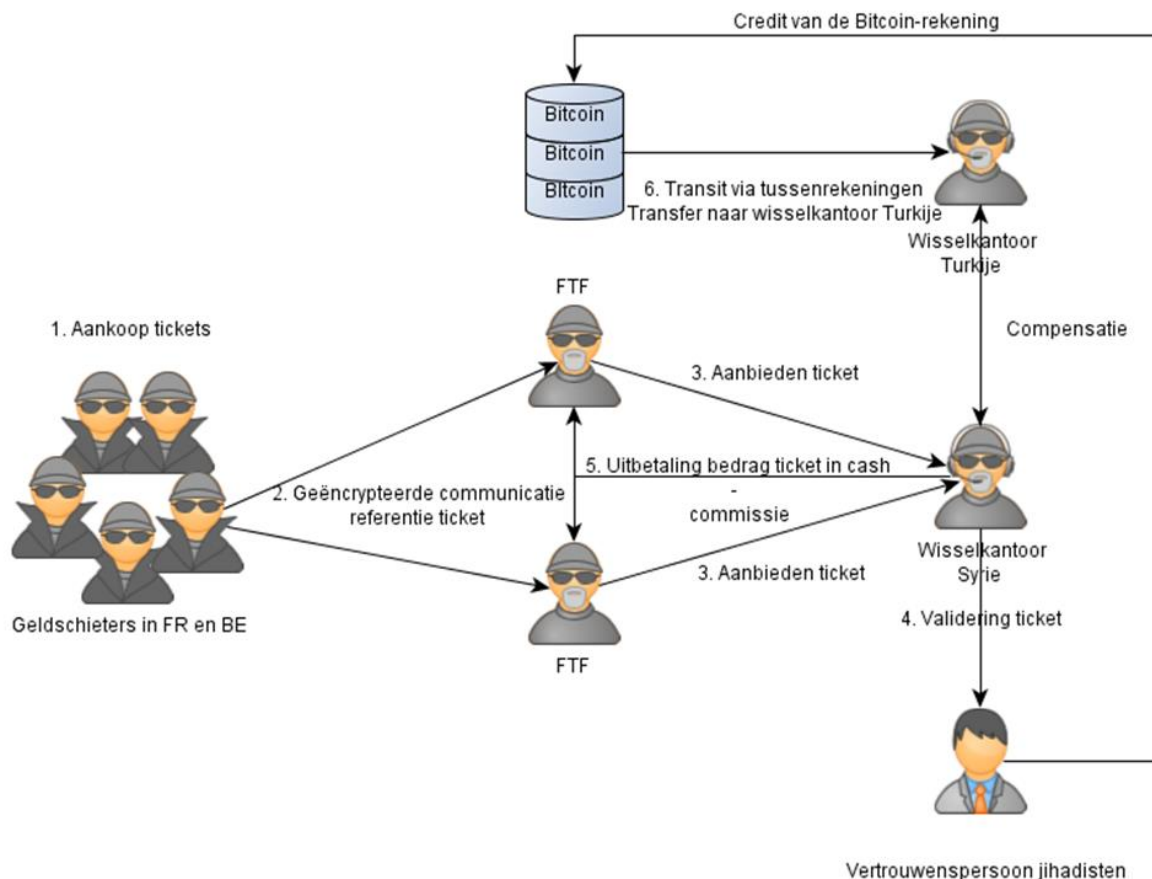
Via een mobiele applicatie kunnen cryptovaluta (zoals Bitcoin (BTC) en Ethereum (ETH)) worden gekocht, opgeslagen, ontvangen en overgedragen. Het beheer gebeurt via een cryptoportefeuille die gekoppeld is aan de applicatie. Om te registreren is enkel een telefoonnummer nodig. Hierna wordt een link ontvangen om de toepassing te downloaden, inclusief een beveiligde *cryptowallet*. Het account wordt definitief aangemaakt door een identiteitsbewijs voor te leggen en een video te verzenden die bevestigt dat de persoon die het account opent, inderdaad dezelfde is als de houder van het identiteitsdocument.

Het vernieuwende aspect is dat de eigenlijke crypto-aankoop wordt gedaan via een handelaar (bv. kranten- of nachtwinkel) die het volgende aan de klant geeft:

- Ofwel een ticket (voucher) waardoor de eigenlijke aankoop van Bitcoins eventueel nog kan worden uitgesteld: er kan gewacht worden op een gunstiger aankoopmoment op basis van de wisselkoers van de cryptovaluta.
- Of door de Direct Bitcoin-service waarmee de *cryptocurrency* rechtstreeks op de applicatie kan ontvangen worden. De gehanteerde prijs/waarde is deze van het moment van aankoop.

TRENDS OP HET VLAK VAN FINANCIERING VAN TERRORISME

De referenties van de voorafbetaalde en anonieme tickets/vouchers die werden gekocht door geldschieters (in Frankrijk en België) kunnen via geëncrypteerde berichtenuitwisseling (Telegram, Threema, Signal...) worden overgedragen aan jihadisten die in Syrië aanwezig zijn. Dankzij een netwerk van tussenpersonen en wisselkantoren worden deze prepaidtickets bijgeschreven op cryptoplatforms en wordt de waarde van de tickets, verminderd met commissies, in zelf gekozen valuta uiteindelijk uitbetaald aan jihadisten die nog aanwezig zijn in het noordwesten van Syrië of in het detentiekamp Al-Hol of Al-Roj zitten.

Momenteel is het aantal aanbieders van cryptovouchers in België zeer beperkt, maar gelet op de snelle digitale opmars in het financieel landschap, kan hun belang snel toenemen.

Tegenwoordig is het mogelijk om cryptovaluta's te kopen met vrijwel elk betaalmiddel: bankoverschrijving, cadeaukaarten, kredietkaarten, Bancontact, Western Union of zelfs Sodexo-kaarten... Het is weliswaar moeilijker geworden om cryptovaluta's in contanten te kopen of te verkopen, maar de mogelijkheid bestaat nog steeds om te werken via Bitcoin ATM of via sites zoals PaxFul of LocalBitcoins die kopers en verkopers van cryptovaluta's met elkaar rechtstreeks in contact brengen. PaxFul en LocalBitcoins werken als een soort marktplaats of Ebay-platform waarop cryptovaluta's worden verhandeld. Via deze weg kan je een koper/verkoper vinden die cryptovaluta's accepteert voor contant geld. De contante gelden moeten dan bij de (ver)koper geraken via koerier of fysieke geldoverdracht.

De lijst met entiteiten onderworpen aan de wet van 18 september 2017 werd sinds juli 2020 uitgebreid met twee soorten spelers inzake virtuele valuta: aanbieders van bewaarportemonnees en aanbieders van diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta (wisselplatformen, crypto-ATM's, brokers, enz.). Het toezicht op de naleving van de antiwitwaswet wordt uitgevoerd door de FSMA. De CFI zal dus actief met de FSMA overleggen om het onderwerp van cryptovaluta en de verschillende spelers zo goed mogelijk te begrijpen en te vatten. De voorwaarden en de registratieprocedure bij de FSMA moeten worden verduidelijkt in een koninklijk besluit dat dit jaar moet worden goedgekeurd.

Vanaf dat moment zal de CFI meldingen beginnen te ontvangen en behandelen, wat haar in staat zal stellen de kwetsbaarheden, dreigingen en uitdagingen in verband met deze sector beter te kunnen beoordelen. Het is echter waarschijnlijk dat het stelsel dat van toepassing is snel zal evolueren gelet op de besprekingen die momenteel op Europees vlak gaande zijn om een geharmoniseerd regelgevingskader voor alle activiteiten in verband met cryptoactiva op te stellen.

Lone wolves – recente aanslagen, knipperlichten en huidige ontwikkelingen

Europa werd in 2020 opnieuw opgeschrikt door enkele **islamitisch geïnspireerde** aanslagen. Zo werd op 16 oktober een leraar op straat vermoord in het Franse Conflans-Sainte-Honorine. Enkele dagen nadien, op 29 oktober, vond er een aanslag plaats in de Notre-Dame in het Franse Nice waarbij drie mensen met een mes om het leven werden gebracht. Kort hierna, op 2 november, werd op zes locaties in de binnenstad van Wenen (Oostenrijk) een aanslag gepleegd waarbij door de schietpartijen vier doden vielen en tientallen gewonden. De dader was een sympathisant van IS. Het is opvallend bij de drie aanslagen dat de daders telkens jonge twintigers waren. Geen van de daders van de aanslagen in Frankrijk was eerder gekend voor radicalisme en/of terrorisme bij de Franse politie- en inlichtingendiensten.

Ook de dader van de aanslag in Wenen was een jonge twintiger en kan eveneens gezien worden als *lone actor* (een persoon die daden heeft gepleegd zonder tot enige groepering te behoren) maar verschilt qua profiel verder sterk van de daders in Frankrijk. Zo wilde hij in 2018 afreizen naar Afghanistan om er te gaan strijden voor IS maar werd hij in Turkije tegengehouden en hiervoor in Oostenrijk berecht. Na het volgen van een deradicaliseringscursus kwam hij eind 2019 vervroegd vrij. De dader trachtte afgelopen zomer wapens te kopen in Slovaakse registratienummers vaker gebruikt bij terreuraanslagen en andere criminele feiten in Europa. De dader was allesbehalve een onbekende voor politie, gerecht en inlichtingendiensten.

Dergelijke aanslagen zijn bijzonder moeilijk vroegtijdig op te sporen en het financiële spoor van deze terreurdaden is vaak onbestaande of bijzonder beperkt. Doch blijkt uit analyse van de daderprofielen dat er mogelijk interessante knipperlichten aanwezig zijn waar rekening mee gehouden kan worden bij het onderzoek naar financiële transacties. Enkel door een sterk doorgedreven geïntegreerde aanpak en samenwerking tussen nationale en internationale partnerdiensten kan getracht worden om dergelijke ontwikkelingen te stoppen.

Naast aandacht voor islamitisch terrorisme, is meer dan verscherpte aandacht nodig voor het oprukkende **extreemrechtse terrorisme**. Zo kwamen op 19 februari 10 mensen om in de Duitse stad Hanau na een schietpartij in een shishabar. De dader verspreide eerder racistische boodschappen en riep op tot geweld. Het is niet het eerste incident in Duitsland, dat de voorbije jaren reeds een opflakkering kende van extreemrechts terrorisme. Naast deze aanslag werd in 2020 ook een aanslag verijdeld in Duitsland waarbij 12 mensen werden opgepakt die van plan geweest zouden zijn om op grote schaal aanslagen op moslims in moskeeën te plegen. In 2019 kenden we de extreemrechts aanslagen in Christchurch (Nieuw-Zeeland), Poway (USA), El Paso (USA), Bærum (Noorwegen) en Halle (Duitsland). Ook bij deze aanslagen valt op dat het steeds om jonge daders gaat van rond de twintig.

De overeenkomsten tussen de meest recente islamitisch geïnspireerde en extreemrechtse aanslagen zijn onder meer het feit dat zowel jihadistische als extreemrechtse propaganda individuen ertoe aanzetten om autonoom geweld te plegen³⁹. Ook zijn de daders vaak twintigers die radicaliseerden en op eigen initiatief overgingen tot het plegen van een aanslag.

Ook in België zijn er het afgelopen jaar verschillende incidenten geweest die deze trieste trend naar potentieel gewelddadig rechts-extremisme bevestigen.

Rechts-extremistische groeperingen worden net zoals bij links-extremisme voornamelijk gefinancierd door bijdragen van hun leden en fondsenwerving op evenementen (feesten, concerten...). Sommige rechts-extremistische groeperingen vragen bij hun fondsenwerving expliciet naar betalingen in cryptomunten zoals Bitcoin of Ethereum en prijzen de pseudo-anonimiteit van cryptobetalingen aan.

³⁹ <https://beveiligingnieuws.nl/nieuws/zorgwekkende-stijging-extreemrechts-terrorisme>

De CFI ontving het afgelopen jaar meer binnen- en buitenlandse meldingen die betrekking hadden op rechts-extremistische personen of organisaties. Alleen door een nauwe geïntegreerde samenwerking met politie, parket en inlichtingendiensten kan dit onderwerp goed aangepakt worden. Op deze manier kan een gefundeerde inschatting gemaakt worden over de mogelijke gewelddadige aard van de personen en organisaties waardoor bepaalde verdachte financiële transacties beschouwd dienen te worden als financiering van terrorisme. In een aantal van deze dossiers was een doorgedreven samenwerking met buitenlandse FIU's van groot belang.

Typologische casus 14: Financiering van terrorisme in verband met een buitenlandse organisatie

Zo ontving CTIF-CFI in 2020 een melding betreffende een organisatie in Oost-Europa die paramilitaire opleidingen geeft waaraan verschillende Belgen hebben deelgenomen. Sommige van deze Belgische deelnemers hadden extreemrechtse sympathieën. Eén van hen was gekend bij het OCAD.

Op de website van het bedrijf kon je zien dat de trainingen op professionele wijze worden aangeboden. Ze bieden training in het gebruik van vuurwapens en handmatige gevechtstechnieken. Er is ook een rechts-extremistisch, racistisch en identiteitsdiscours. Het trainingsprogramma wordt voorgesteld als voorbereiding op gewelddaden gepleegd door migranten en houdt rekening met het zogenaamde falen van regeringen om hun burgers te beschermen. Veel van de mensen die de opleiding volgen, zijn aanhanger van een identitaire of neonazistische ideologie.

In nauwe samenwerking met het meldpunt van het land in kwestie heeft CFI de rekeningen kunnen analyseren van deze organisatie die deze paramilitaire trainingen geeft. Tussen juli 2016 en augustus 2020 werden de rekeningen gecrediteerd voor ongeveer 400.000,00 EUR. Terwijl het merendeel van de fondsen afkomstig was van een buitenlandse persoonlijke rekening van de oprichter van de organisatie, was de rest afkomstig van meer dan 200 kleinere internationale transacties uitgevoerd door voornamelijk particulieren uit België, Zwitserland, Frankrijk maar ook een beperkt aantal klanten uit Nederland, Estland, Duitsland, Spanje, Polen, Luxemburg, Groot-Brittannië en Italië. Het merendeel van de ontvangen gelden werd omgezet in een andere valuta en gebruikt voor de activiteiten van de organisatie. Uit analyse bleek dat een aantal van de Belgen die geld overmaakten bij de Belgische politie bekendstonden vanwege hun extremistische of racistische ideologie, overtredingen inzake discriminatie of voor het bezit van illegale vuurwapens.

Deze informatie werd gedeeld met de inlichtingendiensten en OCAD voor verdere analyse.

V. BIJLAGE: Statistieken 2020

INHOUDSOPGAVE

1. KERNCIJFERS	51
1.1. Meldingen aan de CFI	51
1.2. Nieuw geopende dossiers	51
1.3. Doormeldingen aan de gerechtelijke overheden	52
1.4. Verzetten door de CFI	52
2. MELDINGSBRONNEN	53
2.1. Meldingen	53
2.2. Verzoeken om inlichtingen van buitenlandse meldpunten	54
2.3. Mededelingen aan de CFI door andere bevoegde autoriteiten	54
2.4. Mededelingen aan de CFI door controleoverheden, toezichthoudende of tuchtoverheden	55
2.5. Aantal meldende entiteiten	56
3. DOORMELDINGEN	58
3.1. Doorgemelde dossiers per categorie van meldende instelling	58
3.2. Aard van de verdachte verrichtingen	62
3.3. Financiële stromen	63
3.4. Doorgemelde dossiers volgens het onderliggende misdrijf	64
3.5. Nationaliteit van de belangrijkste betrokkene in de doorgemelde dossiers	68
3.6. Verblijfplaats van de belangrijkste betrokkene	70
3.6.1. Verblijfplaats in België	70
3.6.2. Verblijfplaats in het buitenland	71
4. INTERNATIONALE SAMENWERKING	72
5. GERECHTELIJK GEVOLG	74
5.1. Vonnissen	74
5.2. Gerechtelijk gevolg - boetes en verbeurdverklaringen	75

1. KERNCIJFERS

1.1. Meldingen aan de CFI

De CFI ontving in 2020 31.605 meldingen van onderworpen entiteiten.

	2018	2019	2020
Aantal meldingen	33.445	25.991	31.605

22.823 meldingen hadden betrekking op nieuwe zaken in verband met witwassen of financiering van terrorisme. 8.782 meldingen waren aanvullingen bij reeds bestaande dossiers.

Deel twee hieronder bevat een gedetailleerd overzicht van deze 31.605 meldingen.

De 22.823 meldingen die als nieuwe zaken werden ontvangen, kunnen “subjectieve” of “objectieve” meldingen zijn.

De CFI ontvangt voornamelijk “subjectieve” meldingen. Deze meldingen berusten op een vermoeden van witwassen of financiering van terrorisme.

Anderzijds ontvangt de CFI “objectieve” meldingen. Deze meldingen zijn gebaseerd op wettelijk voorziene indicatoren of criteria.

“Objectieve” meldingen zijn onder meer meldingen van de Administratie der Douane en Accijnzen (grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen), notarissen⁴⁰ en vastgoedmakelaars⁴¹. Deze melders zijn verplicht de CFI van feiten op de hoogte te brengen, ook al zijn ze niet op vermoedens gesteund. Sommige meldingen van betalingsinstellingen of wisselkantoren met betrekking tot internationale geldverzendingen (*money remittance*), vallen eveneens eerder in deze categorie.

1.2. Nieuw geopende dossiers

Een groot aantal meldingen heeft betrekking op afzonderlijke verrichtingen in verband met dezelfde zaak. Verschillende meldingen van één enkele melder kunnen op dezelfde zaak betrekking hebben. Bovendien kan dezelfde zaak meldingen van verschillende instellingen omvatten.

De CFI bundelt de meldingen die betrekking hebben op één zaak in één dossier.

De ontvangen meldingen werden in 2020 werden in 21.805 dossiers gebundeld.

	2018	2019	2020
Nieuwe dossiers geopend wegens vermoedens van witwassen of financiering van terrorisme	15.670	13.796	21.805

Om meldingen doeltreffend te behandelen deelt de CFI elke melding onmiddellijk na ontvangst in naar belang (bedrag, aard van de verrichtingen, politiek prominente personen bij de betrokkenen,...) en voorrang (dringend wanneer nog fondsen kunnen worden geblokkeerd of in beslag kunnen worden genomen of bij een lopend gerechtelijk onderzoek). Deze twee criteria bepalen dan de omvang van de opzoeken die zullen worden verricht en de snelheid waarmee ze zullen worden uitgevoerd. Door dossiers op deze wijze te selecteren kan de CFI grote bewegingen in het aantal meldingen of het aantal dossiers opvangen.

⁴⁰ Overeenkomstig artikel 66 van de wet van 18 september 2017.

⁴¹ Ibid.

1.3. Doormeldingen aan de gerechtelijke overheden

In 2020 meldde de CFI 1.228 nieuwe dossiers of nieuwe zaken door aan de gerechtelijke overheden wegens ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme, voor een totaalbedrag van 1.636,49 miljoen EUR. Het betrof dossiers die zowel in 2020 als voordien werden geopend.

In 2020 werden gegevens of informatie uit 2.765 meldingen uit 2020 of eerder na analyse aan de gerechtelijke overheden doorgemeld. Deze 2.765 meldingen hadden betrekking op verrichtingen in verband met witwassen of financiering van terrorisme voor een totaalbedrag van 1.885,31 miljoen EUR.

	2018	2019	2020
Aantal doorgemelde dossiers	933	1.065	1.228
Bedragen aangegeven in de doorgemelde dossiers ⁽¹⁾	1.432,73	1.158,66	1.636,49
Aantal meldingen vervat in de doormeldingen ⁽²⁾	2.972	2.945	2.765
Bedragen ⁽¹⁾ aangegeven in meldingen vervat in de doormeldingen ⁽²⁾	1.700,89	1.538,83	1.885,31

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR.

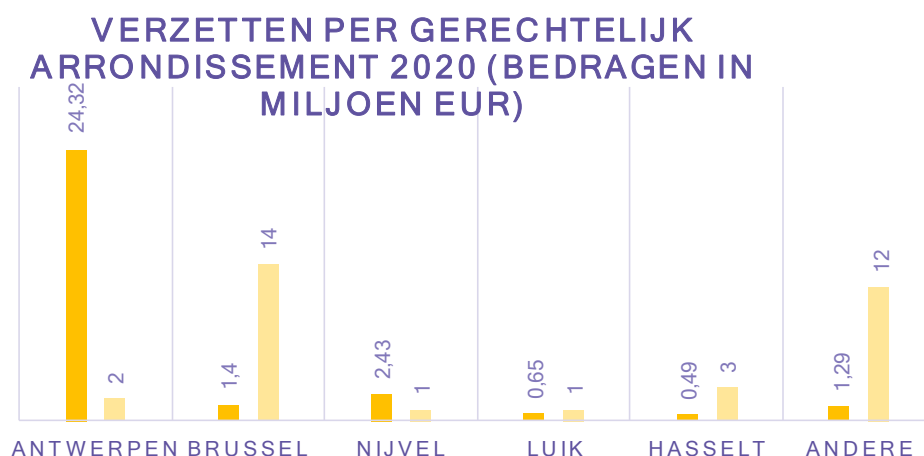
⁽²⁾ De CFI geeft geen afschriften van meldingen door maar enkel informatie met betrekking tot de verdachte verrichtingen die hierin vermeld worden, aangevuld met haar analyse.

1.4. Verzetten door de CFI

In 2020 verzette de CFI zich 33 maal tegen de uitvoering van een verrichting voor een totaalbedrag van 30,58 miljoen EUR.

	2018	2019	2020
Aantal verzetten	8	26	33
Totaalbedrag verzetten ⁽¹⁾	0,68	3,77	30,58

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR.

2. MELDINGSBRONNEN

2.1. Meldingen

	2018	2019	2020	% 2020
Kredietinstellingen	9.980	11.237	17.678	55,93
Betalingsinstellingen	14.079	5.814	6.263	19,82
Notarissen	1.270	1.239	1.177	3,72
Vennootschap van publiek recht bpost	1.066	1.470	897	2,84
Levensverzekeringsondernemingen	229	308	661	2,09
Instellingen voor elektronisch geld	0	90	654	2,07
Externe accountants, externe belastingconsulenten, externe erkende boekhouders, externe erkende boekhouders-fiscalisten	212	248	254	0,81
Nationale Bank van België	616	456	197	0,62
Instellingen voor hypothecair krediet	26	83	166	0,53
Kansspelinrichtingen	1.103	396	157	0,50
Ondernemingen voor consumentenkrediet	22	132	151	0,48
Wisselkantoren	223	117	106	0,34
Bijkantoren van beleggingsondernemingen in de EER	0	2	70	0,22
Bedrijfsrevisoren	60	73	38	0,12
Vastgoedmakelaars	55	52	37	0,12
Beursvennootschappen	37	49	33	0,10
Dienstenverleners aan vennootschappen	0	2	27	0,09
Gerechtsdeurwaarders	69	44	24	0,08
Leasingondernemingen	3	2	19	0,06
Advocaten	8	11	17	0,05
Bijkantoren van beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging in de EER	0	0	6	0,02
Verzekeringsbemiddelaars	4	4	5	0,01
Handelaars in diamant	18	15	4	0,01
Makelaars in bank- en beleggingsdiensten	0	1	3	0,01
Vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies	0	0	3	0,01
Bijkantoren in België van levensverzekeringsondernemingen in de EU	0	1	0	-
Centrale effectenbewaarinstellingen	-	0	0	-
Bewakingsondernemingen	1	0	0	-
Marktondernemingen	0	0	0	-
Betalingsinstellingen die kredietkaarten beheren	0	0	0	-
Instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	-
Onafhankelijke financiële planners	0	0	0	-

Alternatieve financieringsplatformen	0	0	0	-
Beleggingsvennootschappen in schuldvorderingen	0	0	0	-
Maatschappijen voor onderlinge borgstelling	0	0	0	-
Beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	-
Beheervenootschappen van alternatieve instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	-
Bijkantoren van beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging buiten de EER	0	0	0	-
Bijkantoren van beleggingsondernemingen buiten de EER	0	0	0	-
Vereffeningsinstellingen	2	-	-	
Totaal	29.083	21.846	28.649	90,64

2.2. Verzoeken om inlichtingen van buitenlandse meldpunten

	2018	2019	2020	% 2020
Buitenlandse meldpunten	1.806	1.463	1.003	3,17

2.3. Mededelingen aan de CFI door andere bevoegde autoriteiten

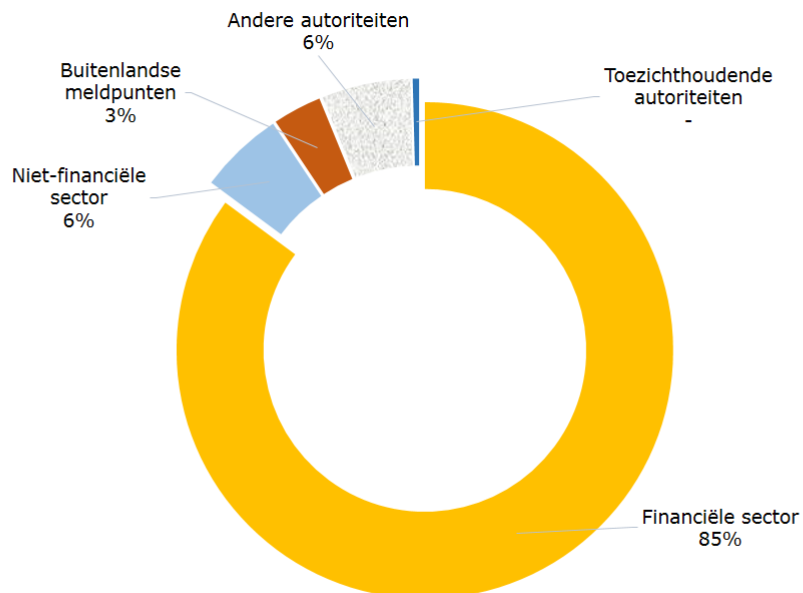
	2018	2019	2020	% 2020
Douane en Accijnzen ⁽¹⁾	1.135	1.794	1.076	3,40
Dienst voorafgaande beslissingen in fiscale zaken	1.239	665	604	1,91
FOD Financiën	11	29	50	0,16
Vlaamse belastingdienst	70	44	36	0,11
Veiligheid van de Staat	12	8	16	0,05
FOD Buitenlandse Zaken	3	-	-	-
FOD Economie	18	68	26	0,08
(Federale en gewestelijke) sociale inspectie	-	-	6	0,02
Curatoren in een faillissement en voorlopige bewindvoerders	4	8	2	0,01
OCAD	1	3	2	0,01
Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties	-	1	2	0,01
Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid	3	-	2	0,01
Federaal parket	28	12	1	-
Penitentiaire inrichtingen	-	1	1	-
Parket van Antwerpen	1	-	-	-
Totaal	2.520	2.633	1.824	5,79

⁽¹⁾ Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1889/2005 van 26 oktober 2005 en het KB van 26 januari 2014 houdende maatregelen ter controle van het grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen.

2.4. Mededelingen aan de CFI door controleoverheden, toezichhoudende of tuchtoverheden

	2018	2019	2020	% 2020
FSMA	7	28	114	0,36
NBB	-	1	1	-
FOD Economie Antwerpen	24	17	12	0,04
Kansspelcommissie	-	1	1	-
IAB	-	2	3	-
Totaal	31	49	131	0,40

ALGEMEEN TOTAAL (2.1 - 2.4)	33.445	25.991	31.605	100
------------------------------------	---------------	---------------	---------------	------------

2.5. Aantal meldende entiteiten

<i>Financiële beroepen</i>	2018	2019	2020
Kredietinstellingen	56	60	58
Wisselkantoren, betalingsinstellingen en uitgevers en instellingen voor elektronisch geld	36	37	32
Levensverzekeringsondernemingen	20	16	17
Instellingen voor hypotheccair krediet	9	12	11
Ondernemingen voor consumentenkrediet	5	10	8
Beursvennootschappen	8	9	6
Verzekeringsbemiddelaars	4	3	5
Bijkantoren van beleggingsondernemingen in de EER	0	2	5
Leasingondernemingen	2	2	5
Dienstenverleners aan vennootschappen	0	2	4
Vennootschap van publiek recht bpost	1	1	0
Nationale Bank van België	1	1	1
Makelaars in bank- en beleggingsdiensten	0	1	2
Betalingsinstellingen die kredietkaarten uitgeven of beheren	0	0	0
Beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging	0	0	0
Bijkantoren van beleggingsondernemingen in de EER	0	0	1
Vereffeningsinstellingen	2	-	0
Centrale effectenbewaarinstellingen	-	0	0
Vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies	0	0	1
Deposito- en Consignatiekas	0	0	0
Bijkantoren van beleggingsondernemingen buiten de EER	0	0	0
Marktondernemingen	0	0	0
Bijkantoren van beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging buiten de EER	0	0	0
Instellingen voor collectieve belegging	0	0	0
Maatschappijen voor onderlinge borgstelling	0	0	0
Beheervenootschappen van alternatieve instellingen voor collectieve belegging	0	0	0
Beleggingsvennootschappen in schuldvorderingen	0	0	0
Alternatieve financieringsplatformen	0	0	0
Onafhankelijke financiële planners	0	0	0
Totaal	144	157	156

<i>Niet-financiële beroepen</i>	2018	2019	2020
Notarissen	290	345	307
Boekhoudkundige en fiscale beroepen	136	142	156
Vastgoedmakelaars	25	29	19
Bedrijfsrevisoren	21	27	20
Gerechtsdeurwaarders	16	15	11
Advocaten	4	8	8
Kansspelinrichtingen	11	14	12
Curatoren in een faillissement en voorlopige bewindvoerders	3	6	2
Handelaars in diamant	2	3	1
Bewakingsondernemingen	1	0	0
Totaal	506	589	536

3. DOORMELDINGEN

De CFI bundelt alle meldingen van verdachte verrichtingen die betrekking hebben op één zaak. In geval van ernstige aanwijzingen van witwassen of van financiering van terrorisme wordt dit dossier doorgemeld aan de bevoegde procureur des Konings of de federale procureur.

In 2020 meldde de CFI 1.228 nieuwe dossiers door aan de gerechtelijke overheden voor een totaalbedrag van 1.636,49 miljoen EUR.

Indien de CFI na de doormelding van een dossier nieuwe (aanvullende) meldingen ontvangt met verrichtingen die verband houden met dezelfde zaak en er nog steeds aanwijzingen zijn van witwassen of van financiering van terrorisme, dan meldt de CFI deze nieuwe verdachte verrichtingen door in een aanvullend verslag.

In totaal lagen in 2020 2.765 meldingen (nieuwe dossiers en aanvullende doormeldingen) aan de basis van doormeldingen aan de gerechtelijke overheden voor een totaalbedrag van 1.885,31 miljoen EUR.

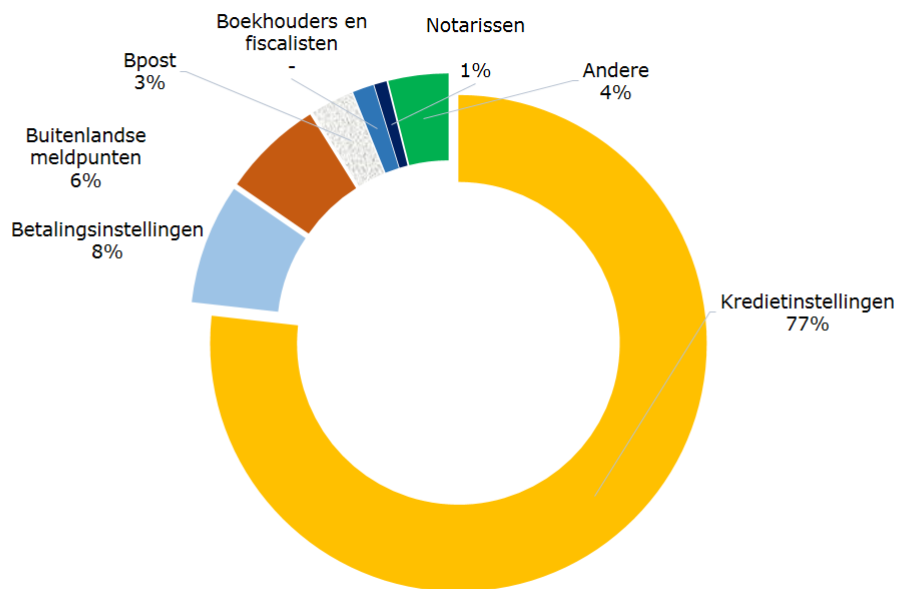
De doorgemelde dossiers en meldingen worden hieronder onderverdeeld per categorie van meldende instelling, aard van verrichting en onderliggend misdrijf.

3.1. Doorgemelde dossiers per categorie van meldende instelling

Aantal doorgemelde dossiers per categorie van meldende instelling – Evolutie in de afgelopen 3 jaar

	2018	2019	2020	% 2020
Kredietinstellingen	688	783	942	76,71
Betalingsinstellingen	108	102	96	7,82
Buitenlandse meldpunten	43	68	80	6,51
Vennootschap van publiek recht bpost	46	37	34	2,77
Boekhouders en fiscalisten	12	14	17	1,38
Notarissen	7	4	10	0,81
Kansspelinrichtingen	8	1	6	0,49
Bijkantoren van beleggingsondernemingen in de EU	-	-	6	0,49
FOD Economie Antwerpen	1	5	5	0,41
Instellingen voor elektronisch geld	-	1	4	0,33
FOD Financiën	1	6	4	0,33
Douane	-	3	4	0,33
Beursvennootschappen	2	2	3	0,24
Veiligheid van de Staat	1	2	3	0,24
Bedrijfsrevisoren	1	1	2	0,16
Levensverzekeringsondernemingen	-	-	2	0,16
FSMA	-	4	1	0,08
Wisselkantoren	3	2	1	0,08

Federaal parket	2	9	1	0,08
Instellingen voor hypothecair krediet	-	3	1	0,08
Handelaren in diamant	1	3	1	0,08
Gerechtsdeurwaarders	1	2	1	0,08
OCAD	-	2	1	0,08
Strafinrichtingen	-	-	1	0,08
Advocaten	-	1	1	0,08
Ondernemingen voor consumentenkrediet	-	-	1	0,08
Nationale Bank van België	5	6	-	-
Dienst voorafgaande beslissingen in fiscale zaken	-	2	-	-
Vlaamse Belastingdienst	-	1	-	-
Vastgoedmakelaars	-	1	-	-
FOD Economie Andere	2	-	-	-
OLAF	1	-	-	-
Totaal	933	1.065	1.228	100

**Bedragen⁽¹⁾ in doorgemelde dossiers per categorie van meldende instelling –
Evolutie in de afgelopen 3 jaar**

	2018	2019	2020	% 2020
Kredietinstellingen	1.245,84	807,77	1.122,09	68,57
Buitenlandse meldpunten	48,34	85,70	206,15	12,60
Boekhouders en fiscalisten	15,78	15,50	113,22	6,92
FOD Economie Antwerpen	87,04	218,16	91,65	5,60
Bedrijfsrevisoren	0,10	1,02	29,38	1,80
Betalingsinstellingen	17,27	8,67	21,21	1,30
FOD Financiën	0,09	4,43	14,72	0,90
Bijkantoren van beleggingsondernemingen in de EU	-	-	10,99	0,67
Notarissen	5,22	3,03	7,25	0,44
Beursvennootschappen	2,73	0,83	5,55	0,34
OCAD	-	0,38	3,75	0,23
Advocaten	-	0,21	2,67	0,16
Douane	-	0,74	1,86	0,11
Vennootschap van publiek recht bpost	2,75	2,81	1,74	0,11
Levensverzekeringondernemingen	-	-	1,63	0,10
Kansspelinrichtingen	1,77	0,04	0,90	0,05
FSMA	-	1,75	0,82	0,05
Instellingen voor elektronisch geld	-	0,04	0,53	0,03
Handelaars in diamant	0,06	0,78	0,21	0,02
Veiligheid van de Staat	0,05	-	0,08	-
Wisselkantoren	1,82	0,04	0,03	-
Gerechtsdeurwaarders	2,20	1,28	0,03	-
Instellingen voor hypothecair krediet	-	2,58	0,02	-
Ondernemingen voor consumentenkrediet	-	-	0,01	-
Dienst voorafgaande beslissingen in fiscale zaken	-	1,21	-	-
Vlaamse Belastingdienst	-	0,86	-	-
Vastgoedmakelaars	-	0,65	-	-
Nationale Bank van België	1,09	0,15	-	-
Federaal parket	0,08	0,03	-	-
FOD Economie Andere	0,38	-	-	-
OLAF	0,12	-	-	-
Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid	-	-	-	-
Totaal	1.432,73	1.158,66	1.636,49	100

(1) Bedragen in miljoen EUR.

Verdeling per categorie van meldende instelling van meldingen die in 2018, 2019 en 2020 werden doorgemeld

	2018		2019		2020	
	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾
Kredietinstellingen	1.625	1.430,77	1.829	1.075,52	1.998	1.323,51
Buitenlandse meldpunten	122	70,93	139	119,86	153	221,73
Boekhouders en fiscalisten	42	16,56	34	16,24	39	114,00
FOD Economie Antwerpen	4	87,04	15	218,16	14	94,97
Bedrijfsrevisoren	3	0,10	6	1,84	4	29,39
Betalingsinstellingen	782	19,65	526	28,08	299	27,00
FOD Financiën	3	0,10	8	5,84	8	16,11
Bijkantoren van beleggingsondernemingen in de EU	-	-	-	-	10	10,99
Levensverzekeringsondernemingen	15	0,62	25	0,02	18	7,61
Notarissen	25	5,78	30	4,29	40	7,45
Beursvennootschappen	4	36,47	4	0,83	3	5,55
OCAD	-	-	2	0,38	1	3,75
Instellingen voor elektronisch geld	-	-	1	1,01	9	2,40
Douane	7	0,10	18	0,81	27	2,12
Vennootschap van publiek recht bpost	103	16,52	103	3,93	67	1,77
Kansspelinrichtingen	133	5,71	63	0,25	18	1,20
FSMA	2	-	5	1,77	3	0,81
Handelaars in diamant	1	0,06	9	0,78	2	0,21
Veiligheid van de Staat	2	0	6	0,01	5	0,10
Nationale Bank van België	32	1,64	23	1,62	6	0,07
FOD Economie Andere	1	-	1	-	3	0,07
Dienst voorafgaande beslissingen in fiscale zaken	8	-	19	1,21	15	-
Federaal parket	6	0,10	14	0,04	2	-
IAB	-	-	-	-	1	-
Wisselkantoren	37	3,09	44	50,73	1	-
Vlaamse Belastingdienst	-	-	1	0,86	1	-
FOD Buitenlandse Zaken	-	-	2	-	-	-
Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid	-	-	-	-	-	-
Andere	15	5,65	18	4,75	18	14,50
Totaal	2.972	1.700,89	2.945	1.538,83	2.765	1.885,31

(1) Bedragen in miljoen EUR.

Bovenstaande bedragen worden gevormd door de optelsom van pure witwasverrichtingen en al dan niet fictieve handelsverrichtingen. Bij deze dossiers (onder meer in dossiers in verband met btw-carrouselfraude) is het bijzonder moeilijk precies vast te stellen welk deel wordt witgewassen en welk deel al dan niet fictieve handelsverrichtingen zijn.

3.2. Aard van de verdachte verrichtingen

Onderstaande tabel vermeldt de verdeling volgens de aard van de verdachte verrichtingen in dossiers die de CFI in 2020 doormeldde. Verdachte verrichtingen van een verschillende aard kunnen in eenzelfde doorgemeld dossier voorkomen.

Aard van de verrichtingen	Aantal dossiers	% 2020
Internationale overschrijvingen	420	25,07
Binnenlandse overschrijvingen	396	23,64
Opnames in contanten (van rekening)	258	15,40
Stortingen in contanten (op rekening)	215	12,84
Geldverzending - Verzending	110	6,57
Geldverzending - Ontvangst	8	0,48
Aankoop onroerende goederen	12	0,72
e-money	5	0,30
Vervoer van contanten	5	0,30
Consumentenkredieten	3	0,18
Casinoverrichtingen	9	0,54
Fiscale regularisatie	1	0,06
Hypothecaire kredieten	1	0,06
Levensverzekeringen	9	0,54
Betalingen in contanten	1	0,06
Gebruik van cheques	2	0,12
Andere	220	13,12
Totaal		100

3.3. Financiële stromen

Onderstaande tabel biedt een overzicht van de financiële stromen buiten België in de dossiers die de CFI in 2020 doormeldde, met de belangrijkste landen van oorsprong en bestemming van internationale geldovermakingen.

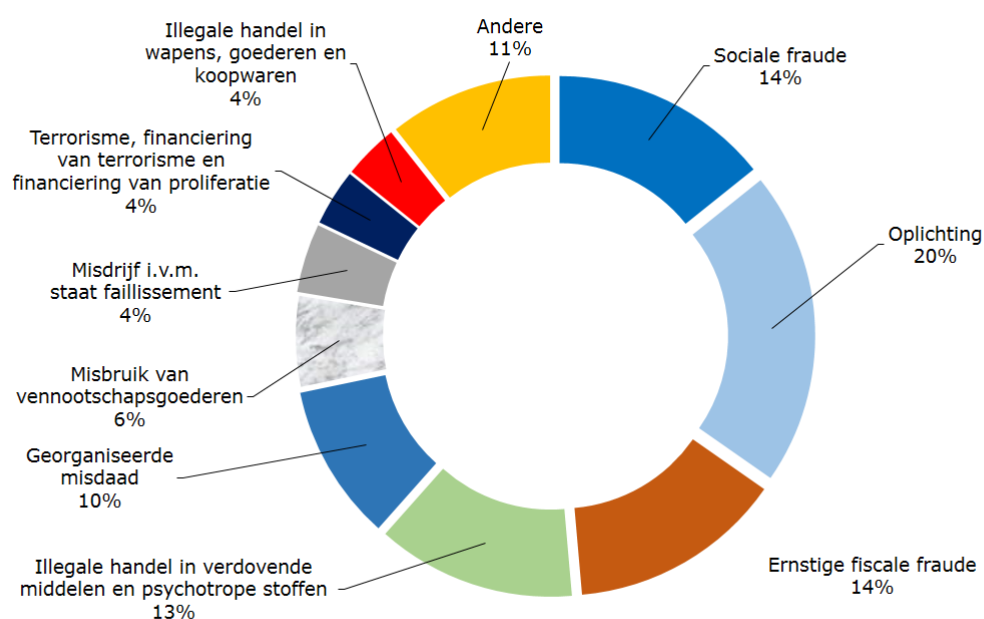
Oorsprong van het geld	Bedragen (miljoen EUR)	%	Bestemming van het geld	Bedragen (miljoen EUR)	%
Luxemburg	162,78	32,70	Verenigde Arabische Emiraten	34,93	11,41
Zwitserland	88,7	17,82	Portugal	30,43	9,94
Hongkong	39,44	7,92	China	28,19	9,21
Frankrijk	28,89	5,80	Monaco	27,13	8,86
Israël	23,41	4,70	Bangladesh	25,61	8,36
Nederland	18,23	3,66	Duitsland	21,87	7,14
Verenigde Arabische Emiraten	17,31	3,48	Luxemburg	40,22	13,14
Portugal	12,94	2,60	Nederland	17,32	5,66
Bahama's	12,02	2,41	Bulgarije	15,83	5,17
Monaco	10,33	2,08	Hongkong	11,26	3,68
DRC	10,27	2,06	Polen	8,73	2,85
Ivoorkust	9,21	1,85	Turkije	7,36	2,40
Mauritius	7,15	1,44	Malta	5,28	1,72
Duitsland	5,07	1,02	Frankrijk	5,09	1,66
Spanje	5,04	1,01	Hongarije	3,05	1,00
Liechtenstein	4,74	0,95	Zwitserland	2,57	0,84
Guernsey	4,55	0,91	Roemenië	2,28	0,74
Verenigd Koninkrijk	4,32	0,88	Slovakije	1,82	0,59
Andere	33,37	6,71	Andere	17,22	5,63
	497,77	100		306,19	100

3.4. Doorgemelde dossiers volgens het onderliggende misdrijf

Aantal doorgemelde dossiers volgens het belangrijkste onderliggend misdrijf

Onderliggend misdrijf	2018	2019	2020	% 2020
Oplichting	154	210	251	20,44
Sociale fraude ⁽¹⁾	137	197	175	14,25
Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen	119	119	159	12,95
Georganiseerde misdaad	75	103	125	10,18
Ernstige fiscale fraude	118	99	171	13,93
Misbruik van vennootschapsgoederen	55	64	72	5,86
Misdrijf i.v.m. staat faillissement	63	57	55	4,48
Terrorisme, financiering van terrorisme en financiering van proliferatie	48	57	45	3,66
Illegale handel in wapens, goederen en koopwaren	40	46	44	3,58
Misbruik van vertrouwen	24	27	31	2,52
Exploitatie van prostitutie	27	24	22	1,79
Mensenhandel	20	17	27	2,20
Mensensmokkel	17	13	16	1,30
Diefstal of afpersing	9	12	10	0,81
Verduistering en corruptie	15	10	11	0,90
Andere	12	10	14	1,15
Totaal	933	1.065	1.228	100

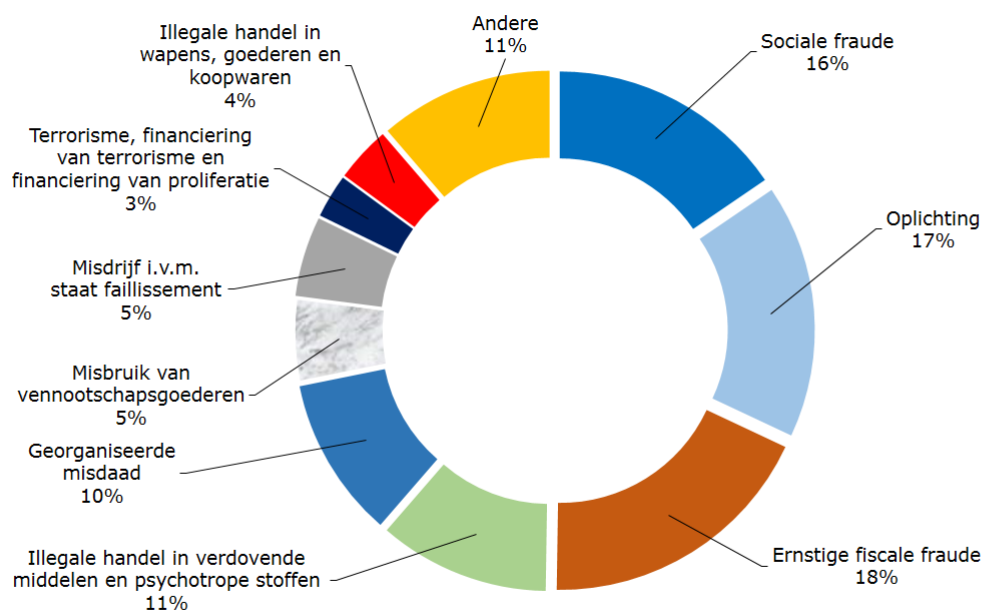
(1) Sinds de inwerkingtreding van de wet van 18 september 2017.

Aantal dossiers doorgemeld door de CFI in 2020 en verdeling volgens belangrijkste, tweede en derde onderliggend misdrijf

In eenzelfde dossier kan de CFI ernstige aanwijzingen hebben van witwassen van geld in verband met een of meerdere onderliggende misdrijven. De CFI kan ook een belangrijkste onderliggend misdrijf en een of meerdere andere onderliggende misdrijven aanduiden.

Misdrijf	Totaal 2020	Belangrijkste misdrijf	Tweede misdrijf	Derde misdrijf
Sociale fraude	256	175	68	13
Oplichting	273	251	19	3
Ernstige fiscale fraude	302	171	115	16
Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen	184	159	22	3
Georganiseerde misdaad	173	125	42	6
Misbruik van vennootschapsgoederen	86	72	13	1
Misdrijf i.v.m. staat faillissement	86	55	23	8
Terrorisme, financiering van terrorisme en financiering van proliferatie	47	45	2	0
Illegale handel in wapens, goederen en koopwaren	60	44	11	5
Exploitatie van prostitutie	35	22	11	2
Misbruik van vertrouwen	40	31	8	1
Mensenhandel	33	27	5	1
Diefstal of afpersing	17	10	7	0
Mensensmokkel	23	16	7	0
Verduistering en corruptie	15	11	3	1
Andere	24	14	9	1
Totaal	1.654	1.228	365	61

Bedragen in de doorgemelde dossiers volgens het belangrijkste onderliggend misdrijf⁽¹⁾

Onderliggend misdrijf	2018	2019	2020	% 2020
Ernstige fiscale fraude	573,41	311,87	704,10	43,03
Illegale handel in wapens, goederen en koopwaren	180,97	299,71	148,23	9,06
Sociale fraude ⁽²⁾	169,17	228,42	219,85	13,43
Georganiseerde misdaad	112,23	151,09	226,21	13,82
Oplichting	75,49	61,05	61,70	3,77
Misbruik van vennootschapsgoederen	22,30	30,49	16,33	1,00
Verduistering en corruptie	19,85	18,65	36,88	2,25
Misdrijf i.v.m. staat faillissement	24,94	16,98	34,14	2,09
Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen	29,03	11,51	47,61	2,91
Misbruik van vertrouwen	16,46	7,77	33,73	2,06
Exploitatie van prostitutie	5,87	4,66	4,06	0,25
Terrorisme, financiering van terrorisme en financiering van proliferatie	10,89	4,05	6,49	0,40
Mensenhandel	120,74	3,77	6,38	0,39
Mensensmokkel	4,50	2,56	3,93	0,24
Diefstal of afpersing	1,69	1,33	3,14	0,19
Andere	65,19	4,75	83,71	5,11
Totaal	1.432,73	1.158,66	1.636,49	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR.

Meldingen die in 2018, 2019 en 2020 werden doorgemeld volgens onderliggend misdrijf

Onderliggend misdrijf	2018		2019		2020	
	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾
Sociale fraude	335	184,52	520	305,71	464	291,73
Oplichting	452	85,51	485	66,83	547	77,50
Georganiseerde misdaad	385	162,30	467	249,70	364	286,65
Ernstige fiscale fraude	309	694,84	260	386,74	364	746,99
Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen	383	31,68	242	13,79	306	59,07
Terrorisme, financiering van terrorisme en financiering van proliferatie	202	14,10	168	4,58	113	7,12
Illegale handel in wapens, goederen en koopwaren	137	188,25	162	355,36	123	158,50
Misdrijf i.v.m. staat faillissement	145	33,96	141	22,34	107	36,42
Misbruik van vennootschapsgoederen	101	30,16	140	33,95	116	18,94
Mensenhandel	70	122,34	132	4,43	46	6,51
Misbruik van vertrouwen	74	21,82	57	9,79	63	37,21
Exploitatie van prostitutie	113	7,44	56	5,30	52	4,23
Verduistering en corruptie	98	20,55	36	30,96	30	37,98
Mensensmokkel	43	3,52	23	2,57	24	4,52
Diefstal of afpersing	14	1,82	18	7,09	12	3,14
Handel in clandestiene werkkrachten	82	32,47	11	4,03	-	-
Andere	29	65,61	27	35,66	34	108,80
Totaal	2.972	1.700,89	2.945	1.538,83	2.765	1.885,31

(1) Bedragen in miljoen EUR.

3.5. Nationaliteit van de belangrijkste betrokkene in de doorgemelde dossiers

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer volgens de nationaliteit van de belangrijkste betrokkene in de doorgemelde dossiers in 2018, 2019 en 2020.

De *lockdown* vanaf maart, het feit dat de grenzen een groot deel van het jaar gesloten waren, het sterk verminderde aantal verplaatsingen en de gezondheidscrisis als gevolg van COVID-19 worden duidelijk weerspiegeld in de nationaliteiten van de belangrijkste betrokkenen in de doorgemelde dossiers in 2020.

In 2020 had bijna 94% van de belangrijkste betrokkenen de Belgische nationaliteit, in vergelijking met slechts 65% in 2019. Andere nationaliteiten die in 2018 en 2019 vaak voorkwamen komen in 2020 amper of niet meer voor.

Nationaliteit	2018	2019	2020	% 2020
Belgische	572	651	1.151	93,73
Franse	27	29	12	0,98
Nederlandse	48	26	6	0,49
Duitse	3	2	5	0,41
Roemeense	38	42	4	0,33
Italiaanse	11	20	3	0,24
Congolese (DRC)	8	5	3	0,24
Britse	7	2	3	0,24
Portugese	22	59	2	0,16
Turkse	11	23	2	0,16
Hongaarse	5	3	2	0,16
Albanese	9	10	1	0,08
Spaanse	6	10	1	0,08
Marokkaanse	11	9	1	0,08
Nigeriaanse	5	7	1	0,08
Kameroense	3	4	1	0,08
Poolse	7	3	1	0,08
Ghanese	-	2	1	0,08
Thaise	-	2	1	0,08
Ivoriaanse	-	-	1	0,08
Braziliaanse	15	16	-	-
Bulgaarse	10	12	-	-
Syrische	-	9	-	-
Israëlische	-	7	-	-
Pakistaanse	4	4	-	-
Russische	8	3	-	-
Indische	-	3	-	-
Tunesische	-	2	-	-
Chinese	-	2	-	-

Macedonische	-	2	-	-
Afghaanse	-	1	-	-
Algerijnse	-	1	-	-
Angolese	-	1	-	-
Armeense	-	1	-	-
Bosnische	-	1	-	-
Guinese	4	-	-	-
Iraakse	5	1	-	-
Oostenrijkse	-	1	-	-
Zweedse	3	-	-	-
Andere	91	89	26	2,14
Totaal	933	994	1.228	100

3.6. Verblijfplaats van de belangrijkste betrokkene

Onderstaande tabellen geven de verdeling weer volgens verblijfplaats van de belangrijkste betrokkene in de dossiers doorgemeld in 2020. Deze tabellen zijn bedoeld om de melders te helpen bij de toepassing van de wettelijk opgelegde waakzaamheidsmaatregelen.

3.6.1. Verblijfplaats in België

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van de 1.151 doorgemelde dossiers waarbij de belangrijkste betrokkene zijn verblijfplaats had in België.

	Aantal dossiers	%
Brussel	340	29,54
Antwerpen	220	19,11
Oost-Vlaanderen	114	9,90
Henegouwen	69	5,99
West-Vlaanderen	72	6,26
Limburg	70	6,08
Halle-Vilvoorde	99	8,60
Luik	60	5,21
Waals-Brabant	26	2,26
Vlaams-Brabant	45	3,91
Namen	22	1,91
Luxemburg	14	1,23
Totaal	1.151	100

3.6.2. Verblijfplaats in het buitenland

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van de 77 doorgemelde dossiers in 2020 waarbij de belangrijkste betrokkene zijn verblijfplaats had in het buitenland.

Land van verblijf	2020	%
Frankrijk	12	15,58
Nederland	6	7,79
Luxemburg	6	7,79
Duitsland	5	6,49
Roemenië	4	5,19
Monaco	4	5,19
Italië	3	3,90
Verenigd Koninkrijk	3	3,90
Democratische Republiek Congo	3	3,90
Turkije	2	2,60
Zwitserland	2	2,60
Hongarije	2	2,60
Portugal	2	2,60
Albanië	1	1,30
Burkina Faso	1	1,30
China	1	1,30
Cyprus	1	1,30
Dominicaanse Republiek	1	1,30
Ghana	1	1,30
Gibraltar	1	1,30
Ivoorkust	1	1,30
Kameroen	1	1,30
Litouwen	1	1,30
Marokko	1	1,30
Nigeria	1	1,30
Polen	1	1,30
Spanje	1	1,30
Thailand	1	1,30
Verenigde Staten	1	1,30
Andere	7	9,07
Totaal	77	100

4. INTERNATIONALE SAMENWERKING

Zoals de statistieken hieronder aantonen, bevroeg de CFI ook dit jaar stelselmatig het buitenland en ontving ze meerdere verzoeken van buitenlandse tegenhangers in Europese of derde landen. De statistieken met betrekking tot internationale samenwerking worden hieronder vermeld.

De operationele samenwerking met het buitenland geschiedt in de regel op grond van samenwerkingsovereenkomsten tussen de verschillende meldpunten (*Memorandum Of Understanding* of MOU). Meldpunten, waarmee geen MOU bestaat, worden ook bevroegd wanneer dit operationeel nuttig is en voor zover de uitgewisselde inlichtingen beschermd zijn door een strikte vertrouwelijkheid⁴². De uitwisseling van gegevens gebeurt steeds beveiligd. De meegedeelde informatie mag nooit zonder voorafgaande toestemming van het verstreckende meldpunt verder worden gebruikt en toestemming wordt enkel op grond van wederkerigheid verleend.

Onderstaande cijfers met betrekking tot de ontvangen en de verzonden buitenlandse verzoeken omvatten niet alleen de gewone verzoeken tot opzoekingen, maar ook spontane uitwisselingen van informatie. Er is sprake van spontane uitwisseling van informatie wanneer de CFI bijvoorbeeld een buitenlands meldpunt op de hoogte brengt dat een dossier werd doorgemeld en dat er bindingen werden vastgesteld met het land van dit buitenlands meldpunt, zelfs als de CFI vooraf geen gegevens wisselde met dit meldpunt. Omgekeerd ontving de CFI van bepaalde buitenlandse meldpunten soms informatie over betrokkenen met adres in België die het slachtoffer werden van oplichting in het land van dat meldpunt of waarschuwingen⁴³ voor bepaalde oplichtingpraktijken. Dergelijke uitwisseling van informatie wordt door de CFI eveneens als spontaan beschouwd.

De CFI ontving en behandelde in 2020 1.003 verzoeken tot bijstand van buitenlandse meldpunten⁴⁴:

Afrika (8)

Democratische Republiek Congo (1), Gabon (1), Ghana (1), Madagaskar (1), Niger (1), Nigeria (1), Republiek Congo (1), Zuid-Afrika (1)

Noord- en Zuid-Amerika (229)

Argentina (2), Bahama's (3), Brazilië (1), Canada (1), Costa Rica (1), Ecuador (1), Panama (1), Peru (1), Verenigde Staten (218)

Azië en Stille Oceaangebied (10)

Australië (2), India (7), Japan (1)

Eurazië (7)

Kirgistan (5), Rusland (2)

Europa (731)

Albanië (1), Andorra (1), Azerbeidzjan (2), Bosnië en Herzegovina (3), Bulgarije (1), Cyprus (4), Denemarken (1), Duitsland (82), Estland (7), Finland (13), Frankrijk (79), Georgië (3), Gibraltar (1), Griekenland (3), Guernsey (5), Hongarije (9), Ierland (4), Israël (4), Italië (12), Jersey (16), Kroatië (3), Letland (5), Liechtenstein (13), Litouwen (14), Luxemburg (194), Macedonië (3), Malta (45), Man (3), Moldavië (1), Monaco (1), Montenegro (2), Nederland (71), Noorwegen (1), Oostenrijk (42), Polen (7), Portugal (2), Roemenië (15), Slovakije (6), Slovenië (2), Spanje (5), Tsjechië (4), Turkije (3), Vaticaanstad (1), Verenigd Koninkrijk (30), Zweden (1), Zwitserland (4)

Midden-Oosten en Noord-Afrika (12)

Algerije (1), Koeweit (1), Libanon (1), Marokko (7), Syrië (1), Tunesië (1)

⁴² Artikel 125 van de wet van 18 september 2017.

⁴³ Waarschuwingen over witwastechnieken worden via de website of het jaarverslag van de CFI meegedeeld.

⁴⁴ Gerangschikt aan de hand van de regionale groepen van de Egmontgroep en de FATF (FSRB's).

In 2020 verstuurde de CFI 992 verzoeken om inlichtingen naar buitenlandse meldpunten ⁴⁵:

Afrika (27)

Angola (1), Burkina Faso (1), Gabon (3), Ghana (1), Ivoorkust (1), Kameroen (2), Malawi (1), Mali (1), Mauritius (2), Namibië (1), Niger (2), Oeganda (1), Senegal (3), Seychellen (1), Tanzania (1), Togo (1), Tsjaad (1), Zuid-Afrika (3)

Noord- en Zuid-Amerika (55)

Anguilla (1), Antigua en Barbuda (1), Argentinië (2), Aruba (1), Bahama's (1), Barbados (1), Belize (1), Bermuda (1), Bolivia (1), Brazilië (3), Britse Maagdeneilanden (3), Canada (6), Chili (1), Colombia (3), Costa Rica (2), Cuba (1), Curaçao (1), Ecuador (1), El Salvador (1), Grenada (1), Guatemala (1), Honduras (1), Jamaica (2), Kaaimaneilanden (1), Mexico (1), Panama (1), Paraguay (1), Peru (1), Saint Kitts en Nevis (1), Saint Lucia (1), Saint Vincent en de Grenadines (1), Sint-Maarten (1), Trinidad en Tobago (1), Turks en Caicos (1), Uruguay (1), Venezuela (1), Verenigde Staten (5)

Azië en Stille Oceaangebied (62)

Afghanistan (1), Australië (4), Bangladesh (1), Brunei (1), Cambodja (1), China (8), Fiji (1), Filipijnen (1), Hongkong (15), India (5), Indonesië (3), Japan (2), Macao (1), Maleisië (1), Marshall-eilanden (1), Mongolië (1), Nepal (1), Nieuw-Zeeland (1), Samoa (1), Singapore (5), Sri Lanka (2), Taiwan (2), Thailand (2), Vanuatu (1), Zuid-Korea (1)

Eurazië (15)

Kazachstan (2), Kirgistan (1), Oezbekistan (1), Rusland (9), Tadzjikistan (1), Wit-Rusland (1)

Europa (781)

Albanië (2), Andorra (1), Armenië (2), Azerbeidzjan (1), Bosnië en Herzegovina (1), Bulgarije (21), Cyprus (7), Denemarken (2), Duitsland (63), Estland (6), Finland (4), Frankrijk (185), Georgië (4), Gibraltar (5), Griekenland (5), Guernsey (4), Hongarije (10), Ierland (4), IJsland (1), Israël (7), Italië (28), Jersey (2), Kosovo (1), Kroatië (2), Letland (6), Liechtenstein (2), Litouwen (11), Luxemburg (49), Macedonië (2), Malta (13), Man (2), Moldavië (1), Monaco (7), Montenegro (1), Nederland (115), Noorwegen (5), Oekraïne (7), Oostenrijk (5), Polen (13), Portugal (10), Roemenië (10), San Marino (1), Servië (3), Slovakije (2), Slovenië (4), Spanje (26), Tsjechië (7), Turkije (25), Vaticaanstad (1), Verenigd Koninkrijk (62), Zweden (2), Zwitserland (21)

Midden-Oosten en Noord-Afrika (59)

Algerije (2), Bahrein (1), Egypte (1), Jordanië (3), Koeweit (1), Libanon (6), Marokko (6), Qatar (2), Saoedi-Arabië (3), Syrië (1), Tunesië (2), Verenigde Arabische Emiraten (23)

⁴⁵ Ibid

5. GERECHTELIJK GEVOLG

5.1 Vonnissen

De CFI wordt op de hoogte gesteld van het gevolg dat de parketten en het federaal parket aan de doorgemelde dossiers heeft gegeven. Wanneer een vonnis in een doorgemeld dossier wordt uitgesproken dan verstuurt het openbaar ministerie een kopie van dit vonnis naar de CFI. De onderstaande tabel en grafiek werden opgesteld op basis van de vonnissen die het openbaar ministerie aan de CFI heeft meegedeeld. De tabel en grafiek bevatten de vonnissen en arresten die in de afgelopen tien jaar in doorgemelde dossiers van de CFI maar ook voordien werden uitgesproken. De statistische benadering van de vonnissen over een periode van tien jaar maakt het mogelijk rekening te houden met de soms lange termijn tussen de doormelding van een dossier aan het parket, het onderzoek en de uitspraak van het vonnis, zeker wanneer rechtzoekenden tegen de beslissing van de rechtbank van eerste aanleg in beroep gaan.

Onderstaande tabel biedt een overzicht per arrondissement van de 533 vonnissen uitgesproken in de dossiers die de CFI de afgelopen tien jaar aan de gerechtelijke autoriteiten doormelde.

	Oplichting	Fiscale fraude	Frauduleus faillissement	Handel verdovende middelen	Illegale handel	Georganiseerde misdaad	Misbruik vennootschaps-voedaren	Mensenhandel	Misbruik van vrouwen	Prostitutie	Clandestiene werkkrachten	FT	Diefstal of afpersing	Hormonenhandel	onwettig openbaar aantrekken van spaargeld	Andere	Algemeen totaal
Brussel	31	40	13	10	8	14	7	14	6	3	4	1			1	1	153
Antwerpen	13	9	8	10	8	4	8	1	6	3			1	1		1	73
Gent	8	2	9	4	2		4	2		1					1	1	34
Tongeren	4	4	3	8	4		1	0	1	2			1				28
Brugge	0	1	2	3	5	2	1	4	3	2				1	1		25
Luik	5	2	2	4	1	3				2			1		1	1	22
Turnhout	4	4	1	4	1		2		1		1					2	20
Charleroi	3	6			2	2				1	5						19
Federaal parket	3	1		1		1		1			1	10				1	19
Hasselt	2	3	2	2		1	3	1	1	2						1	18
Bergen	3	1	3		2	4	1				1						15
Kortrijk	3	2	4	4												1	14
Leuven		1	4	3		1	2	1									12
Dendermonde	3		2	2		1							2			1	11
Doornik	4	1	1	1				2			1						10
Mechelen	1	1	2	2					2				1				9
Namen	1	1	2		3				1								8
Neufchâteau	4			1	1	1											7
Nijvel	1		1		2		1		1				1				7
Verviers	2			1			1	1			1						6
Ieper				1				1	2							1	5
Oudenaarde		2					2							1			5
Hoei	1		1		1												3
Marche-en-Famenne					2		1										3
Veurne			2		1												3
Dinant					1									1			2
Halle-Vilvoorde	1												1				2
Algemeen totaal	97	81	62	61	44	35	34	28	24	16	14	11	8	4	4	11	533

5.2. Gerechtigelijk gevolg – boetes en verbeurdverklaringen

Onderstaande tabel⁴⁶ geeft de verdeling weer van de boetes en verbeurdverklaringen uitgesproken door rechtbanken en hoven per parket (bedragen in EUR) in de dossiers die de afgelopen 10 jaar (2011 tot 2020) werden doorgemeld en waarover de CFI werd ingelicht. Bij de analyse van deze cijfers dient echter rekening te worden gehouden met het feit dat voor een beduidend aantal dossiers de bewijsgraving langer dan tien jaar in beslag kan nemen en veroordelingen na deze periode kunnen plaatsvinden. Dit is meer bepaald het geval bij dossiers die verband houden met economische en financiële criminaliteit, die meer dan 50 % van de doorgemelde dossiers uitmaken. Ook zijn nog niet alle veroordelingen in kracht van gewijsde.

	Boetes 2011 tot 2020	Verbeurdverklaringen 2011 tot 2020	Totaal
Brussel	€ 7.752.435	€ 80.211.021	€ 87.963.456
Antwerpen	€ 23.987.777	€ 73.550.343	€ 97.538.120
Antwerpen	€ 1.601.931	€ 63.030.460	€ 64.632.391
Turnhout	€ 569.953	€ 10.519.883	€ 11.089.836
Mechelen	€ 0	€ 0	€ 0
Henegouwen	€ 1.580.705	€ 120.738.500	€ 122.319.205
Bergen	€ 653.180	€ 116.745.440	€ 117.398.620
Doornik	€ 25.750	€ 374.932	€ 400.682
Charleroi	€ 901.775	€ 3.618.128	€ 4.519.903
Oost-Vlaanderen	€ 995.678	€ 36.584.348	€ 37.580.026
Gent	€ 438.365	€ 9.135.416	€ 9.573.781
Dendermonde	€ 493.163	€ 27.439.504	€ 27.932.667
Oudenaarde	€ 64.150	€ 9.428	€ 73.578
West-Vlaanderen	€ 522.213	€ 6.255.210	€ 6.777.423
Brugge	€ 500.763	€ 3.637.949	€ 4.138.712
Veurne	€ 15.950	€ 2.363.310	€ 2.379.260
Ieper	€ 5.500	€ 253.951	€ 259.451
Kortrijk	€ 0	€ 0	€ 0
Limburg	€ 261.262	€ 5.087.589	€ 5.348.851
Hasselt	€ 188.656	€ 4.748.841	€ 4.937.497
Tongeren	€ 72.606	€ 338.748	€ 411.354
Luik	€ 38.500	€ 2.863.233	€ 2.901.733
Luik	€ 5.500	€ 2.862.571	€ 2.868.071
Hoei	€ 33.000	€ 0	€ 33.000
Verviers	€ 0	€ 662	€ 662

⁴⁶ Deze tabel werd opgesteld aan de hand van informatie en afschriften die op 31/01/2021 in het bezit van de CFI waren en die overeenkomstig artikel 82 § 3 aan de CFI werden meegedeeld.

Namen	€ 172.771	€ 3.006.508	€ 3.179.279
Namen	€ 25.275	€ 2.741.653	€ 2.766.928
Dinant	€ 147.496	€ 264.855	€ 412.351
Waals-Brabant	€ 17.750	€ 228.062	€ 245.812
Leuven	€ 4.957	€ 160.508	€ 165.465
Eupen	€ 0	€ 0	€ 0
Luxembourg	€ 0	€ 0	€ 0
Neufchâteau	€ 0	€ 0	€ 0
Aarlen	€ 0	€ 0	€ 0
Marche-en-Famenne	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 35.334.048	€ 328.685.322	€ 364.019.370

CEL VOOR FINANCIËLE INFORMATIEVERWERKING
Gulden Vlieslaan 55, bus 1 - 1060 Brussel
Telefoon: 02/533.72.11 - Fax: 02/533.72.00
E-mail: info@ctif-cfi.be
Internet: www.ctif-cfi.be

Verantwoordelijke uitgever:
Philippe de KOSTER
Gulden Vlieslaan 55, bus 1 - 1060 Brussel

U kunt bijkomende informatie over dit document en uitleg bij de cijfers en statistieken schriftelijk aanvragen per e-mail (info@ctif-cfi.be)